

A. Gr. b.

2278.

A. gr. b. 2278

Lysias

LIBRARY

ORATIONES SELECTAE

IN EXAMINATIONIBUS, IN DOCTORATU, IN AGRICULTURA,
PNEUMATICA, DE AGRICULTURA, DE
PNEUMATICA.

PRÆFATIO

JOHANNES HANSEN, HANSEN, DE 1793

DE USU AGRICULTURAE

H. 1793 HANSEN, DE 1793

LYSIAE

ORATIONES SELECTAE.

—

IN ERATOSTHENEM, IN AGORATUM, DE CAEDE ERATOSTHENIS,
PRO MANTITHEO, DE AFFECTATA TYRANNIDE, IN
DIOGITONEM,

PRAEMISSO

DIONYSII HALICARNASENSIS IUDICIO DE LYSIA.

~~~~~

IN USUM SCHOLARUM EMENDATAS

EDIDIT

H. VAN HERWERDEN.

—

GRONINGAE,

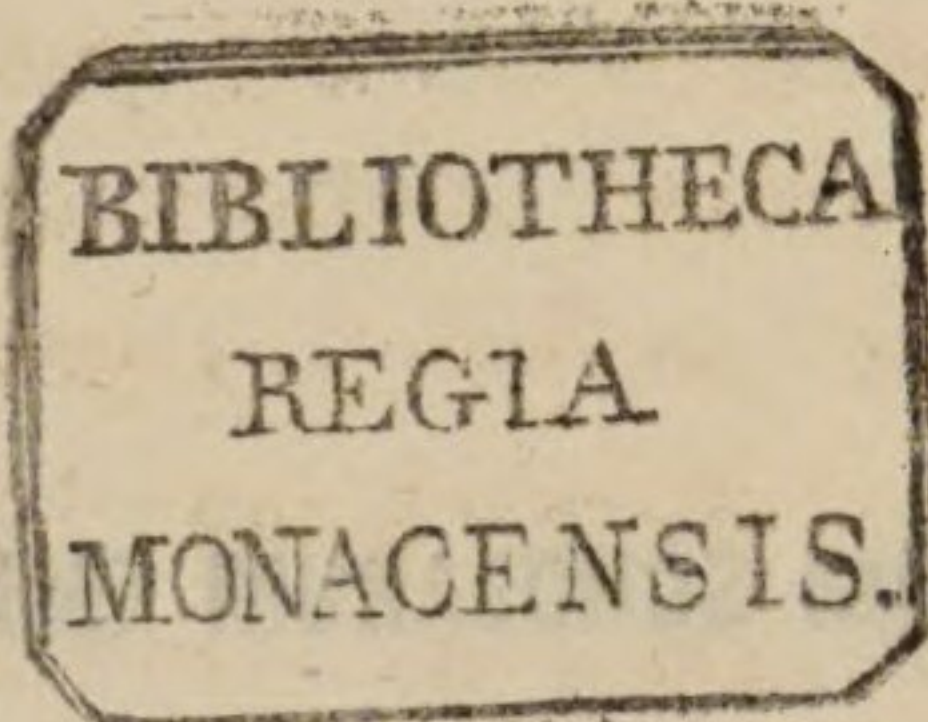
apud heredes C. M. VAN BOLHUIS HOITSEMA.

—

MDCCCLXIII.

32 - 1/2

PRAEFATIO.

Lysias orator, qui, ut vere iudicat Dionysius Halicarnasensis in libro de antiquis oratoribus, καθαρός ἐστι τὴν ἐρμηνείαν πάνυ καὶ τῆς Ἀττικῆς γλώττης ἄριστος κανών, tum ob has tum ob ceteras virtutes oratorias, quas in eodem opere idem Dionysius enumerat, dignus est, si quis alius, qui in scholis legatur. Nec dubium esse reor, quin in iuventutis nostrae institutione dudum quem meretur locum obtineret, nisi infelici casu accidisset, ut pessime corruptus hic scriptor ad nostram pervenerit aetatem. Attamen ipsa viri praestantia factum est, ut a renatis inde literis ad recentissimam usque tempestatem egregii critici Lysiae emendando operam dederint eamque saepe ita felicem, ut adhibitis horum inventis hodie certe plerumque sine gravi incommodo suavissimum oratorem interpretari nobis liceat. Praecipua igitur qua etiamnunc impedimur difficultas haec est, quod nulla dum exstat editio, in qua tum probabiles virorum doctorum suspensiones sint receptae, tum vocabulorum formae vere Atticae pro vitiosis senioris aevi formis, quas indocti scribae hic illic introduxerint, constanti norma sint substitutae.

Itaque huic incommodo ut ex parte saltem mederer, potiores selegi Lysiae orationes, quas ita ederem, ut certa et facilis ubique locorum foret interpretatio. Quod autem oratio de caede Eratosthenis, quae vulgo prima editur inter Lysiacas, in hac editione tertio demum loco comparet, noli id alii causae tribuere, quam huic, quod quum initio propter argumenti naturam hanc orationem scholae minus aptam iudicassem, postea demum

---

duabus iam orationibus prelo subiectis mutavi consilium, quia perlecta semel atque iterum ea scriptione mihi vel magis quam antea constabat in Graecis literis vix quidquam in hoc genere praestantius tulisse aetatem.

Singulis orationibus praemisi argumenta Latina ad verbum descripta e Caroli Scheibii editione altera ap. Teubn. MDCCCLV. In adnotatione, quam textui subieci, breviter significo, ubi a Scheibii lectione discedam, nominatis singularum novationum auctoribus. Ubicumque autem nomen non additur, me auctorem habeto. Quod ad crasin attinet et elisionem, in quibus restituendis erunt fortasse quibus nimius fuisse videar, eas ubique tacite revocavi. Hoc unum moneo me nusquam elisisse vocalem ante interpunctionem nec minorem nec maiorem, rei naturae id adversari arbitratum. Non magis cum lectore communicavi, ubi mea orthographia non plane cum Scheibiana conveniat. Ceterum hanc adnotationem in docentium commodum non in discipulorum usum conscriptam esse, vix est quod moneam. Utrorumque vero utilitati prospiciens, in locis depravatis refingendis nonnumquam maiorem mihi sumsi libertatem quam, si curarem editionem solis viris doctis destinatam, mihi forem permissurus.

Arduum est, quod facile mihi dabunt omnes Graecorum librorum editores, labor satis diligenter cavere ne nostri librarii sua incuria denuo commaculent textum, quem tam aerumnose a veterum scribarum erroribus critici purgaverint. Si igitur haec editio illo certe malo non laborat, ea res magna ex parte debetur industriae viri amicissimi van den Es, qui impigerrime in illo negotio me adiuvit. Idem haud spernendis quibusdam coniecturis hoc opusculum ornavit atque locupletavit.

Scribebam Hagae Comitum m. Octobri MDCCCLXII.

ΛΥΣΙΟΥ ΒΙΟΣ
ΚΑΙ ΠΕΡΙ ΤΟΥ
ΧΑΡΑΚΤΗΡΟΣ ΤΩΝ ΑΥΤΟΥ ΛΟΓΩΝ.
ΕΚ ΤΩΝ
ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ.

T. V. p. 425. ed. Reisk. Excerpta, quae Lysiae praecipuas
virtutes describant.

1. Λυσίας ὁ Κεφάλου Συρακοσίων μὲν ἦν γονέων, ἐγεν-
νήθη δ' Ἀθήνησι μετοικοῦντι τῷ πατρί, καὶ συνεπαιδεύθη τοῖς
ἐπιφανεστάτοις Ἀθηναίων· ἔτη δὲ πεντεκαίδεκα γεγονώς εἰς
Θυρίους ὥχεται πλέων σὺν ἀδελφοῖς δυσί, κοινωνήσων τῆς
ἀποικίας, ἣν ἔστελλον Ἀθηναῖοί τε καὶ ἡ ἄλλη Ἑλλὰς δωδε-
κάτῳ πρότερον ἔτει τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου· καὶ διετέλεσεν
αὐτόθι πολιτευόμενος ἐν εὐπορίᾳ πολλῇ καὶ μέχρι τῆς συμφορᾶς
τῆς κατασχούσης Ἀθηναίους ἐν Σικελίᾳ. μετ' ἐκεῖνο δὲ τὸ πά-
θος στασιάσαντος τοῦ δήμου ἐκπίπτει σὺν ἄλλοις τριακοσίοις
Ἀττικισμὸν ἐγκληθεῖς· καὶ παραγενόμενος αὖθις εἰς Ἀθήνας
κατ' ἄρχοντα Καλλίαν, ἑβδομον καὶ τεσσαρακοστὸν ἔτος ἔχων,
ὥς ἂν τις εἰκάσειεν, ἐξ ἐκείνου τοῦ χρόνου διετέλεσε τὰς δια-
τριβὰς ποιούμενος Ἀθήνησι. πλείστους δὲ γράψας λόγους εἰς
δικαστήριά τε καὶ βουλὰς καὶ πρὸς ἐκκλησίας εὐθέτους, πρὸς
δὲ τούτοις πανηγυρικούς, ἐρωτικούς, ἐπιστολικούς, τῶν μὲν
ἔμπροσθεν γεγενημένων ῥητόρων ἢ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον

§ 1, vs. 10. ἐγκληθεῖς. Vulgo ἐγκληθεῖσι. Emendavi ope codicis. Ib. vs.
19. ex eodem rescripsi οὗ τί γε pro οὗτοιγε et vs. 21. μεθ' ἑαυτὸν pro μετ' αὐτόν.

ἀκμασάντων ἠφάνισε τὰς δόξας· τῶν δ' ἐπιγενομένων οὐ πολλοῖς τισι κατέλιπεν ὑπερβολήν, ἅτ' ἐν ἀπάσαις ταῖς ιδέαις τῶν λόγων καὶ μὰ Δί' οὐ τί γε ταῖς φανλοτάταις εὐδοκιμῶν. τίνι δὲ κέχρηται χαρακτῆρι λόγων, καὶ τίνας ἀρετὰς εἰσενήνεκται, τίνι τε κρείττων ἐστὶ τῶν μεθ' αὐτὸν ἀκμασάντων, καὶ πῇ καταδεέστερος, καὶ τί δεῖ λαμβάνειν παρ' αὐτοῦ, νῦν ἤδη πειράσομαι λέγειν.

2. Καθαρός ἐστὶ τὴν ἐρμηνείαν πάννυ, καὶ τῆς Ἀττικῆς γλώττης ἄριστος κανὼν, οὐ τῆς ἀρχαίας, ἣ κέχρηται Πλάτων καὶ Θουκυδίδης, ἀλλὰ τῆς κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον ἐπιχωριαζούσης, ὡς ἐστὶ τεκμήρασθαι τοῖς τ' Ἀνδοκίδου λόγοις καὶ τοῖς Κριτίου καὶ ἄλλοις συχνοῖς. Κατὰ τοῦτο μὲν δὴ τὸ μέρος, ὅπερ ἐστὶ πρῶτόν τε καὶ κυριώτατον ἐν λόγοις, λέγω δὲ τὸ καθαρεύειν τὴν διάλεκτον, οὐδεὶς τῶν μεταγενεστέρων αὐτὸν ὑπερεβάλετο· ἀλλ' οὐδὲ μιμήσασθαι πολλοὶ δύναμιν ἔσχον, ὅτι μὴ μόνος Ἰσοκράτης. καθαρώτατος γὰρ δὴ τῶν ἄλλων μετὰ γε Λυσίαν ἐν τοῖς ὀνόμασιν οὗτος ἔμοιγε δοκεῖ γενέσθαι ὁ ἀνὴρ. μίαν μὲν δὴ ταύτην ἀρετὴν ἀξίαν ζήλου καὶ μιμήσεως εὐρίσκω παρὰ τῷ ῥήτορι· καὶ παρακελευσαίμην ἂν τοῖς βουλομένοις καθαρῶς γράφειν ἢ λέγειν ἐκείνον τὸν ἄνδρα ποιεῖσθαι παράδειγμα ταύτης τῆς ἀρετῆς.

3. Ἐτέραν δὲ καὶ οὐδὲν ἐλάττω ταύτης, ἣν πολλοὶ μὲν ἐζήλωσαν τῶν κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἀκμασάντων, οὐδεὶς δὲ βεβαιότερον ἐπεδείξατο. τίς δ' ἐστὶν αὕτη; ἢ διὰ τῶν κυρίων τε καὶ κοινῶν καὶ ἐν μέσῳ κειμένων ὀνομάτων ἐκφέρουσα τὰ νοούμενα. ἠκιστα γὰρ ἂν τις εὖροι Λυσίαν τροπικῇ φράσει χρησάμενον. καὶ οὐκ ἐπὶ τούτῳ μόνῳ ἐπαινεῖν αὐτὸν ἄξιον· ἀλλ' ὅτι καὶ περιττὰ καὶ σεμνὰ καὶ μεγάλα φαίνεσθαι τὰ πράγματα ποιεῖ, τοῖς κοινοτάτοις χρώμενος ὀνόμασι, καὶ ποιητικῆς οὐχ ἀπτόμενος κατασκευῆς. τοῖς δὲ προτέροις οὐχ αὕτη ἢ δόξα ἦν· ἀλλ' οἱ βουλόμενοι κόσμον τινὰ προσεῖναι τοῖς ὅλοις ἐξήλλαττον τὸν ἰδιώτην, καὶ κατέφευγον εἰς τὴν ποιητικὴν φράσιν, μεταβολαῖς τε πολλαῖς χρώμενοι καὶ ὑπερβολαῖς καὶ ταῖς ἄλλαις τροπικαῖς ιδέαις, ὀνομάτων τε γλωττηματικῶν καὶ ξένων χρήσει, καὶ τῶν οὐκ εἰωθότων σχηματισμῶν τῇ διαλλαγῇ, καὶ τῇ ἄλλῃ καινολογίᾳ καταπληττόμενοι τὸν ἰδιώτην. — Λυσίας δὲ τοιοῦ-

§ 2, vs. 6. vulgo πρῶτον καὶ κυριώτερον, quod ope codicis correxi. Indidem vs. 9. ante δὴ inserui γάρ. Vs. 13. cum eodem omisi καὶ ante λέγειν, eamque voculam inserui § 3 vs. 1. ante οὐδέν.

§ 3, vs. 6. addidi αὐτὸν et vs. 11. ante ἰδιώτην articulum; utrumque e codice.

τον οὐδὲν ἥσκησεν (ἐν γοῦν τοῖς σπουδῇ γραφομένοις δικανικοῖς καὶ συμβουλευτικοῖς λόγοις) πλὴν εἴ τι μικρὸν ἐν τοῖς πανηγυρικοῖς. περὶ γὰρ δὴ τῶν ἐπιστολικῶν αὐτοῦ καὶ ἐταιρικῶν καὶ τῶν ἄλλων, οὓς μετὰ παιδιᾶς ἔγραψεν, οὐδὲν δέομαι λέγειν. ὁμοίως δὲ τοῖς ἰδιώταις διαλέγεσθαι δοκῶν, πλεῖστον ὅσον ἰδιώτου διαφέρει. καὶ ἔστι ποιητῆς κράτιστος λόγων, λευμένης ἐκ τοῦ μέτρου τῆς λέξεως, ἰδίαν τινὰ λόγων εὐρηκῶς ἁρμονίαν, ἣ τὰ ὀνόματα κοσμεῖ τε καὶ ἡδύνει, μηδὲν ἔχοντα ὀγκῶδες μηδὲ φορτικόν. ταύτην δευτέραν τὴν ἀρετὴν κελεύω παρὰ τοῦ ῥήτορος τούτου λαμβάνειν, εἴ τινες ἀξιοῦσι τὸν αὐτὸν ἐκείνῳ διαλέγεσθαι τρόπον. ἐγένοντο μὲν οὖν πολλοὶ τῆς προαιρέσεως ταύτης ζηλωταὶ συγγραφεῖς τε καὶ ῥήτορες· ἐγγιστα δ' αὐτῆς μετὰ Λυσίαν ἠΨατο τῶν πρεσβυτέρων νέος ἐπακμάσας Ἰσοκράτης· καὶ οὐκ ἂν ἔχοι τις εἰπεῖν, προσωτέρω τούτων σκοπῶν, ἑτέρους ῥήτορας ἰσχὺν καὶ δύναμιν τοσαύτην ἐν ὀνόμασι κυρίοις καὶ κοινοῖς ἀποδειξαμένους.

4. Τρίτην ἀρετὴν ἀποφαίνομαι περὶ τὸν ἄνδρα τὴν σαφήνειαν, οὐ μόνον τὴν ἐν τοῖς ὀνόμασιν, ἀλλὰ καὶ τὴν ἐν τοῖς πράγμασιν. ἔστι γάρ τις καὶ πραγματικὴ σαφήνεια, οὐ πολλοῖς γνῶριμος. τεκμαίρομαι δὲ, ὅτι τῆς μὲν Θουκυδίδου λέξεως καὶ Δημοσθένους, οἱ δεινότατοι πράγματα ἐξειπεῖν ἐγένοντο, πολλὰ δυσεῖκαστά ἐστιν ἡμῖν καὶ ἀσαφῆ καὶ δεόμενα ἐξηγητῶν· ἡ δὲ Λυσίου λέξις ἅπασά ἐστι φανερά καὶ σαφὴς καὶ τῷ πάνυ πόρρω δοκοῦντι πολιτικῶν ἀφεστάναι λόγων. καὶ εἰ μὲν δι' ἀσθένειαν δυνάμεως ἐγίγνετο τὸ σαφές, οὐκ ἄξιον ἦν αὐτὸ ἀγαπᾶν· νῦν δ' ὁ πλοῦτος τῶν κυρίων ὀνομάτων ἐκ πολλῆς αὐτῷ περιουσίας ἀποδείκνυται ταύτην τὴν ἀρετὴν. ὥστε καὶ τὴν σαφήνειαν αὐτοῦ ζηλοῦν ἄξιον· καὶ μὴν τό γε βραχέως ἐκφέρειν τὰ νοήματα μετὰ τοῦ σαφοῦς, χαλεποῦ πράγματος ὄντος φύσει τοῦ συναγαγεῖν ἄμφω ταῦτα καὶ κεράσαι μετρίως, μάλιστ' ἢ οὐδενὸς ἦττον τῶν ἄλλων ἀποδείκνυται Λυσίας χρώμενος· ὥστ' οὐδὲν τοῖς διὰ χειρὸς ἔχουσι τὸν ἄνδρα οὔτ' ἀκυρολογίας οὔτ' ἀσαφείας δόξαν λαβεῖν. τούτου δ' αἴτιον, ὅτι οὐ τοῖς ὀνόμασι

§ 3, vs. 17. post λόγοις sequebatur ποιῆσαι, quod delevi.

Ib. vs. 18. post γὰρ inserui δὴ e codice. Ib. v. 21. ἔστι dedi pro ἐπεὶ e codice, unde ascivi etiam articulum ante μέτρου. Eundem de meo inserui ante λέξεως. Ibid. vs. 28. ἐπακμάσας ex eodem codice reposui pro ἐπασκήσας.

§ 4, vs. 6. ἐξηγητῶν cod.; vulgo ἐξηγητοῦ. Ib. vs. 11. ex eodem libro inserui καί. Ib. vs. 13. vulgo χ. τοῦ πράγματος, et virgula ponitur post φύσει, quae indidem correxi.

δουλεύει τὰ πράγματα παρ' αὐτῷ, τοῖς δὲ πράγμασιν ἀκολουθεῖ τὰ ὀνόματα, τὸν δὲ κόσμον οὐκ ἐν τῷ ἐξαλλάττειν τὸν ιδιώτην, ἀλλ' ἐν τῷ μιμεῖσθαι λαμβάνει. Καὶ οὐκ ἐπὶ μὲν τῆς ἐρμηνείας τοιοῦτός ἐστιν, ἐν δὲ τοῖς πράγμασιν ἄκαιρός τις καὶ μακρός· συνέστραπται δέ, εἴ τις καὶ ἄλλος, καὶ πεπύκνωται τοῖς νοήμασι. καὶ τοσούτου δεῖ τῶν οὐκ ἀναγκαίων τι λέγειν, ὥστε καὶ πολλὰ καὶ τῶν χρησίμων ἂν δόξειε παραλιπεῖν· οὐ μὰ Δί' ἀσθενεία εὐρέσεως αὐτὸ ποιῶν, ἀλλὰ συμμετρήσει τοῦ χρόνου, πρὸς ὃν ἔδει γενέσθαι τοὺς λόγους. βραχύς γε μὴν οὕτως, ὡς μὲν ιδιώτῃ δηλῶσαι βουλομένῳ τὰ πράγματα ἀποχρῶν, ὡς δὲ ῥήτορι περιουσίαν δυνάμεως ἐπιδείξασθαι ζητοῦντι οὐχ ἱκανός. μιμητέον δὴ καὶ τὴν βραχύτητα τὴν Λυσίου· μετριοτέρα γὰρ οὐκ ἂν εὐρεθείη παρ' ἑτέρῳ ῥήτορι.

5. Μετὰ ταύτας ἀρετὴν εὐρίσκω παρὰ Λυσίᾳ πάνυ θαυμαστήν, ἥς Θεόφραστος μὲν φησιν ἄρξαι Θρασύμαχον, ἐγὼ δ' ἡγοῦμαι Λυσίαν. καὶ γὰρ τοῖς χρόνοις οὗτος ἐκείνου προέχειν ἔμοιγε δοκεῖ. λέγω δ' ὡς ἐν ἀκμῇ κοινῇ βίου γενομένων ἀμφοῖν· καὶ εἰ μὴ τοῦτο δοθείη, τό γέ τοι περὶ τοὺς ἀληθινοὺς ἀγῶνας ἐκείνου μᾶλλον τετρίφθαι. οὐ μέντοι διαβεβαιουμαί γε, ὁπότερος ἤρξε τῆς ἀρετῆς ταύτης κατὰ τὸ παρόν, ἀλλ' ὅτι Λυσίας μᾶλλον ἐν αὐτῇ διήνεγκε, τοῦτο θαρρῶν ἂν ἀποφηναίμην. τίς δ' ἔστιν ἣν φημι ἀρετὴν; ἡ συστρέφουσα τὰ νοήματα καὶ στρογγύλως ἐκφέρουσα λέξεις, οἰκεία πάνυ καὶ ἀναγκαία τοῖς δικανικοῖς λόγοις καὶ παντὶ ἀληθεῖ ἀγῶνι. ταύτην ὀλίγοι μὲν ἐμιμήσαντο, Δημοσθένης δὲ καὶ ὑπερεβάλετο· πλήν οὐχ οὕτως εὐτελῶς οὐδ' ἀφελῶς, ὥσπερ Λυσίας, χρησάμενος αὐτῇ, ἀλλὰ περιέργως καὶ πικρῶς· λεγέσθω γάρ, ὡς ἐμοὶ φαίνεται· ὑπὲρ ὧν κατὰ τὸν οἰκεῖον διαλέξομαι καιρόν.

6. Ἐχει δὲ καὶ τὴν ἐνάργειαν πολλὴν ἡ Λυσίου λέξις. αὕτη δ' ἐστὶ δύναμις τις ὑπὸ τὰς αἰσθήσεις ἄγουσα τὰ λεγόμενα. γίγνεται δ' ἐκ τῆς τῶν παρακολουθούντων λήψεως. ὁ δὲ προσέχων τὴν διάνοιαν τοῖς Λυσίου λόγοις οὐχ οὕτως ἔσται σκαιός, ἢ δυσάρεστος, ἢ βραδὺς τὸν νοῦν, ὅς οὐχ ὑπολήφεται τὰ δηλούμενα ὡς γιγνόμενα ὁρᾶν, καὶ ὥσπερ παροῦσιν οἷς ἂν ὁ ῥήτωρ εἰσάγῃ προσώποις ὁμιλεῖν.

§ 4, vs. 6. pro διαλλάττειν de coniectura reposui ἐξαλλάττειν. Ib. vs. 24 post πολλὰ e cod. repetivi articulum. Ib. vs. 29 vulgo δέ. Codex mihi dedit δὴ. Paulo ante sine libris dedi ἐπι- pro ἐνδείξασθαι.

§ 6. extr. pauca sequuntur, quae ut nimis corrupta necdum probabiliter emendata omisi.

7. Κράτιστος γὰρ δὴ πάντων ἐγένετο ῥητόρων φύσιν ἀνθρώπων κατοπτεῦσαι, καὶ τὰ προσήκοντα ἐκάστοις ἀποδοῦναι πάθῃ τε καὶ ἡδῆ καὶ ἔργα. Ἀποδίδωμί τ' οὖν αὐτῷ καὶ τὴν εὐπρεπεστάτην ἀρετὴν, καλουμένην δ' ὑπὸ τῶν πολλῶν ἡθοποιίαν. ἀπλῶς γὰρ οὐδ' εὐρεῖν δύναμαι παρὰ τῷ ῥήτορι τούτῳ πρόσωπον οὔτ' ἀνηθοποιήτον, οὔτ' ἄψυχον. τριῶν τ' ὄντων, ἐν οἷς καὶ περὶ αὐτὴν τὴν ἀρετὴν ταύτην συμβέβηκεν εἶναι, διανοίας τε καὶ λέξεως, καὶ τρίτης συνθέσεως, ἐν ἅπασιν τούτοις αὐτὸν ἀποφαίνομαι κατορθεῖν. οὐ γὰρ διανοουμένους μόνον ὑποτίθεται χρηστὰ καὶ ἐπιεικῆ καὶ μέτρια τοὺς λέγοντας, ὥστ' εἰκόνας εἶναι δοκεῖν τῶν ἡδῶν τοὺς λόγους, ἀλλὰ καὶ τὴν λέξιν ἀποδίδωσι τοῖς ἡθεσιν οἰκείαν· ἥ πέφυκεν αὐτὰ ἑαυτῶν κράτιστα δηλοῦσθαι τὴν σαφῆ καὶ κυρίαν καὶ κοινὴν καὶ πᾶσιν ἀνθρώποις συνηθεστάτην. ὁ γὰρ ὄγκος καὶ τὸ ἐξ ἐπιτηδεύσεως ἅπαν ἀνηθοποιήτον. καὶ συντίθησί γ' αὐτὴν ἀπλῶς πάνυ καὶ ἀφελῶς· ὁρῶν, ὅτι οὐκ ἐν τῇ περιόδῳ καὶ τοῖς ῥυθμοῖς, ἀλλ' ἐν τῇ διαλελυμένῃ λέξει γίγνεται τὸ ἡθος. καθόλου δέ, ἵνα καὶ περὶ ταύτης εἴπω τῆς ἀρετῆς, οὐκ οἶδ' εἴ τις ἄλλος ῥητόρων τῶν γε τῇ ὁμοίᾳ κατασκευῇ χρησαμένων τοῦ λόγου, εἴθ' ἡδῖον συνέθηκεν, εἴτε πιθανώτερον. δοκεῖ μὲν γὰρ ἀποίητός τις εἶναι καὶ ἀτεχνίτευτος ὁ τῆς ἀρμονίας αὐτοῦ χαρακτήρ. καὶ οὐ θαυμάσαιμ' ἂν, εἰ πᾶσι τοῖς ἰδιώταις, οὐκ ὀλίγοις δὲ καὶ τῶν φιλολόγων, ὅσοι μὴ μεγάλας ἔχουσι τριβὰς περὶ λόγους, τοιαύτην τινὰ παράσχοι δόξαν, ὅτι ἀνεπιτηδεύτως καὶ οὐ κατὰ τέχνην, αὐτομάτως δέ πως καὶ ὥς ἔτυχε σύγκειται. ἔστι δὲ παντὸς μᾶλλον ἔργου τεχνικοῦ κατεσκευασμένος· πεποιήται γὰρ αὐτῷ τοῦτο τὸ ἀποίητον, καὶ δέδεται τὸ λελυμένον, καὶ ἐν αὐτῷ τῷ μὴ δοκεῖν δεινῶς κατεσκευάσθαι τὸ δεινὸν ἔχει. τὴν ἀλήθειαν οὖν τις ἐπιτηδεύων, καὶ τῆς φύσεως μιμητῆς γίγνεσθαι βουλόμενος οὐκ ἂν ἀμαρτάνοι τῇ Λυσίου συνθέσει χρώμενος· ἑτέραν γὰρ οὐκ ἂν εὗροι ταύτης ἀληθεστέραν.

8. Οἶομαι δὲ καὶ τὸ πρέπον ἔχειν τὴν Λυσίου λέξιν οὐδενὸς ἥττον τῶν ἀρχαίων ῥητόρων, κρατίστην ἀπασῶν ἀρετὴν καὶ τελειοτάτην, ὁρῶν αὐτὴν πρὸς τε τὸν λέγοντα καὶ πρὸς τοὺς ἀκούοντας καὶ πρὸς τὸ πρᾶγμα (ἐν τούτοις γὰρ δὴ καὶ πρὸς ταῦτα τὸ πρέπον) ἀρκούντως ἡρμοσμένην. καὶ γὰρ ἡλικία καὶ γένει καὶ παιδείᾳ καὶ ἐπιτηδεύματι καὶ βίῳ καὶ τοῖς ἄλλοις,

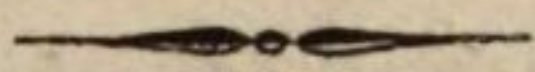
§ 7, vs. 8. vulgo τῆς συνθέσεως. Delevi articulum. Ib. vs. 29 addidi articulum ante φύσεως.

ἐν οἷς διαφέρει προσώπων πρόσωπα, τὰς οἰκείας ἀποδίδωσι φωνάς· πρὸς τε τὸν ἀκροατὴν συμμετρεῖται τὰ λεγόμενα οἰκείως, οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον δικαστῇ τε καὶ ἐκκλησιαστῇ καὶ πανηγυρίζοντι διαλεγόμενος ὄχλῳ. διαφοράς τ' αὐτῷ λαμβάνει κατὰ τὰς ἰδέας τῶν πραγμάτων ἢ λέξεις. ἀρχομένῳ μὲν γάρ ἐστι καθεστηκυῖα καὶ ἡθική, διηγουμένῳ δὲ πιθανὴ καὶ ἀπερίεργος· ἀποδεικνύντι δὲ στρογγύλη καὶ πυκνή· αὖξοντι δὲ καὶ παθαινομένῳ σεμνὴ καὶ ἀληθινή· ἀνακεφαλαιουμένῳ δὲ διαλελυμένη καὶ σύντομος. Ληπτέον δὴ καὶ τὸ πρέπον τῆς τάξεως παρὰ Λυσίου. — — —

9. "Ὅτι μὲν γὰρ πιθανὴ καὶ πειστικὴ καὶ πολὺ τὸ φυσικὸν ὑποφαίνουσα, καὶ πάνθ' ὅσα τῆς τοιαύτης ἰδέας ἔχεται, πρὸς εἰδότας οὐδὲν ἴσως δεῖ λέγειν. δι' ὄχλου γὰρ ἤδη τοῦτό γε, καὶ οὐδεὶς ἐστίν, ὅστις οὐχὶ καὶ πείρα καὶ ἀκοῇ μαθὼν ὁμολογεῖ πάντων ῥητόρων αὐτὸν εἶναι πιθανώτατον. ὥστε καὶ ταύτην τὴν ἀρετὴν ληπτέον παρὰ τοῦ ῥήτορος.

§ 8, vs. 7 omisi articulum ante πρόσωπα cum codice meo, et in huiusce § fine ex eodem rescripsi Ληπτέον δὴ pro ληπτέον δέ. Vs. 9. malim ἐκκλησιάζοντι. Mox vs. 15 pro τάξεως reposui λέξεως.

ΚΑΤΑ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ

ΤΟΥ ΓΕΝΟΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΤΡΙΑΚΟΝΤΑ, ΟΝ ΑΥΤΟΣ ΕΙΠΕ ΛΥΣΙΑΣ.

ARGUMENTUM.

Eratosthenes, qui solus e XXXviris cum Phidone post restitutam libertatem Athenis remanserat, ab ipso Lysia accusatur, quod Polemarchum, Lysiae fratrem, inquilinum opulentum, collegis suis XXXviris indicta caussa trucidandum tradiderit. Acta est haec caedis (φόνου) caussa, qua orator simul ipsos petit XXXviros, Euclide archonte statim post victos illos expulsosque Ol. 94, 2. a. Chr. n. 403., fortasse apud heliastas ad Delphinium.

Οὐκ ἄρξασθαι μοι δοκεῖ ἄπορον εἶναι, ὧνδρες δικασταί, τῆς κατηγορίας, ἀλλὰ παύσασθαι λέγοντι· τοιαῦτ' αὐτοῖς τὸ μέγεθος καὶ τοσαῦτα τὸ πλήθος εἴργασται, ὥστε μήτ' ἂν ψευδόμενον δεινότερα τῶν ὑπαρχόντων κατηγορῆσαι, μήτε τάληθ' βουλόμενον εἰπεῖν ἅπαντα δύνασθαι, ἀλλ' ἀνάγκη ἢ τὸν κατήγορον ἀπειπεῖν ἢ τὸν
 2 χρόνον ἐπιλιπεῖν. τοῦναντίον δέ μοι δοκοῦμεν πείσεσθαι ἢ ἐν τῷ πρὸ τοῦ χρόνῳ. πρότερον μὲν γὰρ ἔδει τὴν ἔχθραν τοὺς κατηγοροῦντας ἐπιδείξαι, ἥτις εἴη πρὸς τοὺς φεύγοντας· νυνὶ δὲ παρὰ τῶν φευγόντων χρὴ πυνθάνεσθαι ἥτις ἦν αὐτοῖς πρὸς τὴν πόλιν ἔχθρα, ἀνθ' ὅτου τοιαῦτ' ἐτόλμησαν εἰς αὐτὴν ἐξαμαρτάνειν. οὐ μέντοι ὥς οὐκ ἔχων οἰκείας ἔχθρας καὶ συμφορὰς τοὺς λόγους ποιοῦμαι, ἀλλ' ὥς παντάπασι πολλῆς ἀφθονίας

§ 2, 7 pro ἅπασι dedi παντάπασι ex coniectura mea, deletis vocabulis ὑπὲρ τῶν ἰδίων ἢ, quae leguntur in MS ante ὑπὲρ τῶν δημοσίων.

- 3 οὔσης ὑπὲρ τῶν δημοσίων ὀργίζεσθαι. ἐγὼ μὲν οὖν, ὧνδρες δικασταί, οὔτ' ἐμαυτοῦ πώποτ' οὔτ' ἀλλότρια πράγματα πράξας νῦν ἠνάγκασμαι ὑπὸ τῶν γεγενημένων τούτου κατηγορεῖν, ὥστε πολλάκις εἰς πολλὴν ἀθυμίαν κατέστην, μὴ διὰ τὴν ἀπειρίαν ἀναξίως καὶ ἀδυνάτως ὑπὲρ τᾶδε λφοῦ κάμαυτοῦ τὴν κατηγορίαν ποιήσωμαι· ὅμως δὲ πειράσομαι ὑμᾶς ἐξ ἀρχῆς ὡς ἂν δύνωμαι δι' ἐλαχίστων διδάξαι.
- 4 Οὐμὸς πατὴρ Κέφαλος ἐπείσθη μὲν ὑπὸ Περικλέους εἰς ταύτην τὴν γῆν ἀφικέσθαι, ἔτη δὲ τριάκοντα μετώκησε, καὶ οὐδενὶ πώποτ' οὔθ' ἡμεῖς οὔτ' ἐκεῖνος δίκην οὔτ' ἐδικασάμεθ' οὔτ' ἐφύγομεν, ἀλλ' οὕτως ὥκοῦμεν δημοκρατούμενοι ὥστε μήτ' εἰς τοὺς ἄλλους ἐξαμαρτάνειν μήθ' ὑπὸ τῶν
- 5 ἄλλων ἀδικεῖσθαι. ἐπειδὴ δ' οἱ τριάκοντα πονηροὶ μὲν καὶ συκοφάνται ὄντες εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, φάσκοντες δὲ χρῆναι τῶν ἀδίκων καθαρὰν ποιῆσαι τὴν πόλιν καὶ τοὺς λοιποὺς πολίτας ἐπ' ἀρετὴν καὶ δικαιοσύνην προσαγαγέσθαι, τοιαῦτα λέγοντες οὐ τοιαῦτα ποιεῖν ἐτόλμων, ὡς ἐγὼ περὶ τῶν ἐμαυτοῦ πρῶτον εἰπὼν καὶ περὶ τῶν ὑμετέρων ἀναμνησαί πειράσομαι. Θεόγνις γὰρ καὶ Πείσων ἔλεγον ἐν τοῖς τριάκοντα περὶ τῶν μετοίκων, ὡς εἶέν τινες τῇ πολιτείᾳ ἀχθόμενοι· καλλίστην οὖν εἶναι πρόφασιν τιμωρεῖσθαι μὲν δοκεῖν, τῷ δ' ἔργῳ χρηματίζεσθαι· πάντως δὲ τὴν μὲν πόλιν πένεσθαι, τὴν δ' ἀρχὴν δεῖσθαι χρημάτων.
- 7 καὶ τοὺς ἀκούοντας οὐ χαλεπῶς ἐπειθον· ἀποκτινύναι μὲν γὰρ ἀνθρώπους παρ' οὐδὲν ἡγοῦντο, λαμβάνειν δὲ χρήματα περὶ πολλοῦ ἐποιοῦντο. ἔδοξεν οὖν αὐτοῖς δέκα συλλαβεῖν, τούτων δὲ δύο πένητας, ἵν' αὐτοῖς ἢ πρὸς τοὺς ἄλλους ἀπολογία, ὡς οὐ χρημάτων ἕνεκα ταῦτα πέπρακται, ἀλλὰ συμφέροντα τῇ πολιτείᾳ γεγένηται,
- 8 ὥσπερ τι τῶν ἄλλων εὐλόγως πεποιηκότες. διαλαβόντες δὲ τὰς οἰκίας ἐβάδιζον· καμὲ μὲν ξένους ἐστιῶντα κατέλαβον, οὓς ἐξελάσαντες Πείσωνί με παραδιδόασιν· οἱ δ' ἄλλοι εἰς τοῦρ γαστήριον ἐλθόντες τὰνδράποδ' ἀπεγράφοντο. ἐγὼ δὲ Πείσωνα μὲν ἡρώτων εἰ βούλοιτό με σῶσαι
- 9 χρήματα λαβών· | ὁ δ' ἔφασκεν, εἰ πόλλ' εἴη. εἶπον οὖν

p. 121.

§ 4, 3 pro ἐδικασάμεθα oppositum ἐφύγομεν suadere videtur ἐδιώξαμεν. Paullo ante cum Reiskio reposui μετώκησε pro ὤκησε.

§ 5, 3 προσαγαγέσθαι dedi pro τραπέσθαι ex Hamakeri suspicione.

§ 7, 2 παρ' οὐδὲν scripsi, auctore Cobeto. Vulgo περὶ οὐδενός.

- ὅτι τάλαντον ἀργυρίου ἔτοιμος εἶην δοῦναι· ὁ δ' ὡμολόγησε ταῦτα ποιήσιν. ἡπιστάμην μὲν οὖν ὅτι οὔτε θεοὺς οὔτ' ἀνθρώπους νομίζει, ὅμως δ' ἐκ τῶν παρόντων ἐδόκει
- 10 μοι ἀναγκαιότατον εἶναι πίστιν παρ' αὐτοῦ λαβεῖν. ἐπειδὴ δ' ὥμοσεν ἐξώλειαν ἑαυτῷ καὶ τοῖς παισὶν ἐπαρώμενος, λαβὼν τὸ τάλαντόν με σώσειν, εἰσελθὼν εἰς τὸ δωμάτιον τὴν κιβωτὸν ἀνοίγνυμι· Πείσων δ' αἰσθόμενος εἰσέρχεται, καὶ ἰδὼν τὰνόντα καλεῖ τῶν ὑπηρετῶν δύο, καὶ τὰν τῇ
- 11 κιβωτῷ λαβεῖν ἐκέλευσεν. ἐπεὶ δ' οὐχ ὅσον ὡμολόγησα εἶχεν, ὧνδρες δικασταί, ἀλλὰ τρία τάλαντ' ἀργυρίου καὶ τετρακοσίους κυζικηνοὺς καὶ ἑκατὸν δαρεικοὺς καὶ φιάλας ἀργυρᾶς τέτταρας, ἐδεόμην αὐτοῦ ἐφόδιά μοι δοῦ-
- 12 ναι, ὁ δ' ἀγαπήσειν μ' ἔφασκεν, εἰ τὸ σῶμα σώσω. ἐξιοῦσι δ' ἐμοὶ καὶ Πείσωνι περιτυγχάνει Μηλόβιός τε καὶ Μνησιθείδης ἐκ τοῦργαστηρίου ἀπιόντες, καὶ καταλαμβάνουσιν ἡμᾶς πρὸς αὐταῖς ταῖς θύραις, κάρωτῶσιν ὅπη βαδίζοιμεν· ὁ δ' ἔφασκεν εἰς τὰδελφοῦ τοῦμοῦ, ἵνα καὶ τὰν ἐκείνη τῇ οἰκίᾳ σκέψηται. ἐκείνον μὲν οὖν ἐκέλευον βαδίζειν, ἐμὲ δὲ μεθ' αὐτῶν ἀκολουθεῖν εἰς Δαμνίππου.
- 13 Πείσων δὲ προσελθὼν σιγᾶν μοι παρεκελεύετο καὶ θαρρεῖν, ὥς ἥξων ἐκεῖσε. καταλαμβάνομεν δ' αὐτόθι Θεόγνιν ἐτέρους φυλάττοντα· ὧ παραδόντες ἐμὲ πάλιν ὥχοντο. ἐν τοιούτῳ δ' ὄντι μοι κινδυνεύειν ἐδόκει, ὥς τοῦ γ' ἀποθανεῖν ὑπάρ-
- 14 χοντος ἤδη. καλέσας δὲ Δάμνιππον λέγω πρὸς αὐτὸν τάδε, νῆπιτήδειος μὲν μοι τυγχάνεις ὢν, ἥκω δ' εἰς τὴν σὴν οἰκίαν, ἀδικῶ δ' οὐδέν, χρημάτων δ' ἕνεκ' ἀπόλλυμαι. σὺ οὖν ταῦτα πάσχοντί μοι προθύμως παράσχου τὴν σεαυτοῦ δύναμιν εἰς τὴν ἐμὴν σωτηρίαν." ὁ δ' ὑπέσχετο ταῦτα ποιήσιν. ἐδόκει δ' αὐτῷ βέλτιον εἶναι πρὸς Θεόγνιν μνησθῆναι· ἡγεῖτο γὰρ ἅπαν ποιήσιν αὐτόν, εἰ
- 15 τις ἀργύριον διδοίη. ἐκείνου δὲ διαλεγομένου Θεόγνιδι (ἐμπειρος γὰρ ὢν ἐτύγχανον τῆς οἰκίας, καὶ ἤδη ὅτι ἀμφίδυρος εἶη) ἐδόκει μοι ταύτῃ πειρᾶσθαι σωθῆναι, ἐνθυμουμένῳ ὅτι, ἐὰν μὲν λάθω, σωθήσομαι, ἐὰν δὲ ληφθῶ, ἡγούμην, εἰ μὲν Θεόγνις εἶη πεπεισμένος ὑπὸ τοῦ Δαμνίπ-

§ 12, 2. libri ἐπιτυγχάνει, quod correxi. Ib. 4. de meo inserui ἡμᾶς.

§ 13, 2. post ἥξων additum mallet καὶ αὐτός.

§ 14, 4. προθύμως pro πρόθυμον debetur Hirschigio.

§ 15, 5. ἤδη restitui pro ἥδειν. Ib. 6. εἰ μὲν transposui cum Cobeto pro μὲν εἰ.

- που χρήματα λαβεῖν, οὐδὲν ἤττον ἀφεθήσεσθαι, εἰ δὲ μή,
 16 ὥμῳ ἀποθανεῖσθαι. ταῦτα διανοηθεῖς ἔφευγον, ἐκείνων
 ἐπὶ τῇ αὐλείῳ θύρα τὴν φυλακὴν ποιουμένων· τριῶν δὲ
 θυρῶν οὐσῶν, ἃς ἔδει με διελθεῖν, ἅπασαι ἀνεωγμέναι
 ἔτυχον. ἀφικόμενος δ' εἰς Ἀρχένεω τοῦ ναυκλήρου ἐκεῖ-
 νον πέμπω εἰς ἄστυ, πευσόμενον περὶ τὰδε λφου· ἦκων
 δ' ἔλεγεν ὅτι Ἐρατοσθένης αὐτὸν ἐν τῇ ὁδῷ λαβὼν εἰς
 17 τὸ δεσμωτήριον ἀπαγάγοι. καὶ γὰρ τοιαῦτα πεπυσμένος τῆς
 ἐπιούσης νυκτὸς διέπλευσα Μέγαράδε. Πολεμάρχῳ δὲ
 παρήγγειλαν οἱ τριάκοντα τὸ ὑπ' ἐκείνων εἰδισμένον παρ-
 ἀγγελμα, πίνειν κώνειον, πρὶν τὴν αἰτίαν εἰπεῖν δι' ἣν τιν'
 ἔμελλεν ἀποθανεῖσθαι· οὕτω πολλοῦ ἐδέησε κριθῆναι κάπο-
 18 λογήσασθαι. κάπειδὴ ἀπεφέρειτ' ἐκ τοῦ δεσμωτηρίου τε-
 θνεώς, τριῶν ἡμῖν οἰκιῶν οὐσῶν οὐδεμιᾶς εἴασαν ἐξενε-
 χθῆναι, ἀλλὰ κλίσιον μισθωσάμενοι προὔθεντ' αὐτόν. καὶ
 πολλῶν ὄντων ἱματίων αἰτοῦσιν οὐδὲν ἔδοσαν εἰς τὴν
 ταφήν, ἀλλὰ τῶν φίλων ὁ μὲν ἱμάτιον ὁ δὲ προσκεφά-
 19 λαιον ὁ δ' ὅ τι ἕκαστος ἔτυχεν ἔδωκεν. κᾶχοντες μὲν
 ἑπτακοσίας ἀσπίδας τῶν ἡμετέρων, ἔχοντες δ' ἀργύ-
 ριον καὶ χρυσίον τοσοῦτον, χαλκὸν δὲ καὶ κόσμον κᾶπι-
 πλα χαίματα γυναικεῖ' ὅσ' οὐδεπώποτ' ὦντο κτήσεσθαι,
 κᾶνδράποδ' εἴκοσι καὶ ἑκατόν, ὧν τὰ μὲν βέλτιστ' ἔλαβον,
 τὰ δὲ λοιπ' εἰς τὸ δημόσιον ἀπέδοσαν, εἰς τοσαύτην
 ἀπληστίαν καὶ σχροκέρδειαν ἀφίκοντο καὶ τοῦ τρόπου
 τοῦ αὐτῶν ἀπόδειξιν ἐποιήσαντο· τῆς γὰρ Πολεμάρχου
 γυναικὸς χρυσοῦς ἐλικτῆρας, οὓς ἔχουσ' ἐτύγχανεν, ὅτε
 τὸ πρῶτον ἦλθεν εἰς τὴν οἰκίαν Μηλόβιος ἐκ τῶν ὧτων
 20 ἐξείλετο. καὶ οὐδὲ κατὰ | τοῦλάχιστον μέρος τῆς οὐσίας
 p.122. ἐλέου παρ' αὐτῶν ἐτυγχάνομεν. ἀλλ' οὕτως εἰς ἡμᾶς διὰ
 τὰ χρήματ' ἐξημάρτανον, ὥσπερ οὐκ ἂν ἕτεροι μεγάλων
 ἀδικημάτων ὀργὴν ἔχοντες, οὐ τούτων ἀξίους γ' ὄντας τῇ
 πόλει, ἀλλὰ πάσας μὲν τὰς χορηγίας χορηγήσαντας, πολ-
 λὰς δ' εἰσφορὰς εἰσενεγκόντας, κοσμίους δ' ἡμᾶς αὐτοὺς
 παρέχοντας καὶ πᾶν τὸ προσταττόμενον ποιούντας, ἐχθρὸν

§ 15, 7. ὥμῳ dedi pro ὁμοίως ex coniectura mea. Cf. Or. XIII, § 63.

§ 19, 1. post ἔδωκεν deleui, quod sequebatur, additamentum: εἰς τὴν ἐκείνου ταφήν. In vicinia cogitabam de inserendo ἔχων post ἔτυχεν. Vereor tamen ut recte.

§ 19, 4. vulgo κτήσασθαι. Correxuit Dobraeus, alii.

§ 20, 5. Inserui μὲν, hortante Reiskio.

- δ' οὐδένα κεκτημένους, πολλοὺς δ' Ἀθηναίων ἐκ τῶν πο-
 λεμίων λυσαμένους· τοιούτων ἡξίωσαν οὐχ ὁμοίως μετοι-
 21 κοῦντας ὥσπερ αὐτοὶ ἐπολιτεύοντο. οὗτοι γὰρ πολλοὺς
 μὲν τῶν πολιτῶν εἰς τοὺς πολέμιους ἐξήλασαν, πολλοὺς
 δ' ἀδίκως ἀποκτείναντες ἀτάφους ἐποίησαν, πολλοὺς δ'
 ἐπιτίμους ὄντας ἀτίμους κατέστησαν, πολλῶν δὲ θυγατέ-
 22 ρας μελλούσας ἐκδίδουσθαι ἐκώλυσαν. Κεῖς τοσοῦτόν
 εἰσι τόλμης ἀφιγμένοι ὥσθ' ἤκουσιν ἀπολογησόμενοι,
 ὥς οὐδὲν κακὸν οὐδ' αἰσχρὸν εἰργασμένοι εἰσίν. ἐγὼ
 δ' ἐβουλόμην ἂν αὐτοὺς ἀληθῆ λέγειν· μετῆν γὰρ ἂν
 23 κάμοι τούτου τὰγαθοῦ οὐκ ἐλάχιστον μέρος. νῦν δ' οὔτε
 πρὸς τὴν πόλιν αὐτοῖς τοιαῦθ' ὑπάρχει οὔτε πρὸς ἐμέ·
 τὸν ἀδελφὸν γάρ μου, ὥσπερ καὶ πρότερον εἶπον, Ἐρα-
 τοσθένης ἀπέκτεινεν, οὔτ' αὐτὸς ἰδίᾳ ἀδικούμενος οὔτ' εἰς
 τὴν πόλιν ὄρων ἐξαμαρτάνοντα, ἀλλὰ τῇ ἑαυτοῦ παρανο-
 24 μίᾳ προθύμως ἐξυπηρετῶν. ἀναβιβασάμενος δ' αὐτὸν βού-
 λομαι ἐρέσθαι, ὧνδρες δικασταί. τοιαύτην γὰρ γνώμην
 ἔχω· ἐπὶ μὲν τῇ τούτου ὠφελείᾳ καὶ πρὸς ἕτερον περὶ
 τούτου διαλέγεσθαι ἀσεβὲς εἶναι νομίζω, ἐπὶ δὲ τῇ τούτου
 βλάβῃ καὶ πρὸς αὐτὸν τοῦτον ὅσιον καὶ εὐσεβές. ἀνά-
 βηθι οὖν μοι κάποκριναι, ὃ τι ἂν σ' ἐρωτῶ.
 25 Ἀπήγαγες Πολέμαρχον ἢ οὐ; Τὰ ὑπὸ τῶν ἀρχόντων
 προσταχθέντα δεδιὼς ἐποιοῦν. Ἦσθα δ' ἐν τῷ βουλευ-
 τηρίῳ, ὅθ' οἱ λόγοι ἐγίγνοντο περὶ ἡμῶν; Ἦ. Πότερον
 συνηγόρευες τοῖς κελεύουσιν ἀποκτείνειν ἢ ἀντέλεγες; Ἀν-
 τέλεγον. Ἰνα μὴ ἀποθάνωμεν; Ἰνα μὴ ἀποθάνητε. Ἠγού-
 μενος ἡμᾶς ἄδικα πάσχειν; Ἀδικα.
 26 Εἴτ', ὦ σχετλιώτατε πάντων, ἀντέλεγες μὲν ἵνα
 σώσειας, συνελάμβανες δ' ἵν' ἀποκτείνειας; καὶ ὅτε μὲν τὸ
 πλῆθος ἦν ὑμῶν κύριον τῆς σωτηρίας τῆς ἡμετέρας,
 ἀντιλέγειν φῆς τοῖς βουλομένοις ἡμᾶς ἀπολέσαι, ἐπειδὴ
 δ' ἐπὶ σοὶ μόνῳ ἐγένετο καὶ σῶσαι Πολέμαρχον καὶ μή,
 εἰς τὸ δεσμωτήριον ἀπήγαγες; εἶθ' ὅτι μὲν, ὥς φῆς, ἀντ-

§ 20, 9. rectius fortasse, deletis vocabulis τοιούτων ἡξίωσαν, scribendum esse οὐχ ὁμοίως δὲ κτέ. Hamakerus coniecit.

§ 21, 3. quod post ἀτίμους sequebatur τῆς πόλεως delendum esse iam Dobraeus bene perspexit.

§ 22, 2. post ἀπολογησόμενοι expunxi manifestum emblemata καὶ λέγουσιν. Cf. § 62.

§ 25, 3. vulgo ἦν, quod correxi. Ib. 6. post πάσχειν vulgo sequitur ἢ δίκαια, quod delendum esse putavi cum cod. C.

§ 26, 2. pro ἀποκτείναις reposui ἀποκτείνειας. Ib. 8. inserui ἂν.

ειπὼν οὐδὲν ὠφέλησας, ἀξιοῖς χρηστὸς νομίζεσθαι, ὅτι δὲ συλλαβὼν ἀπέκτεινας, οὐκ ἂν οἶμι ἐμοὶ καὶ τουτοισὶ δοῦναι δίκην;

- 27 Καὶ μὴν οὐδὲ τοῦτ' εἰκὸς αὐτῷ πιστεύειν, εἴπερ ἀληθῆ λέγει φάσκων ἀντειπεῖν, ὥς αὐτῷ προσετάχθη. οὐ γὰρ δὴ που ἐν τοῖς μετοίκους πίστεως ἂν πείραν αὐτοῦ ἐλάβανον. ἐπεὶ τοι τῷ ἥττον εἰκὸς ἦν προσταχθῆναι ἢ ὅστις ἀντειπὼν γ' ἐτύγχανε καὶ γνώμην ἀποδεδειγμένος ἐναντίαν; τίνα γὰρ ἂν εἰκὸς ἦν ἥττον ταῦτ' ὑπηρετῆσαι ἢ τὸν
- 28 ἀντειπόνθ' οἷς ἐκεῖνοι ἐβούλοντο πραχθῆναι; Ἐτι δὲ τοῖς μὲν ἄλλοις Ἀθηναίοις ἱκανή μοι δοκεῖ πρόφασις εἶναι τῶν γεγενημένων εἰς τοὺς τριάκοντ' ἀναφέρειν τὴν αἰτίαν· αὐτοὺς δὲ τοὺς τριάκοντα, ἂν εἰς σφᾶς αὐτοὺς ἀναφέρωσι, πῶς ὑμᾶς εἰκὸς ἀποδέχεσθαι; εἰ μὲν γάρ τις ἦν ἐν τῇ πόλει ἀρχὴ ἰσχυροτέρα, ὑφ' ἧς αὐτῷ προσετάττετο παρὰ τὸ δίκαιον ἀνθρώπους ἀπολλύναι, ἴσως ἂν εἰκότως αὐτῷ συγγνώμην εἴχετε· νῦν δὲ παρὰ τοῦ ποτε καὶ λήψεσθε δίκην, εἴπερ ἐξέσται τοῖς τριάκοντα λέγειν ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν
- 30 τριάκοντα προσταχθέντ' ἐποιοῦν; Καὶ μὲν δὴ οὐκ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἀλλ' ἐν τῇ ὁδῷ σώζονθ' αὐτὸν παρὰ τὸ τούτοις ἐψηφισμένον συλλαβὼν ἀπήγαγεν. ὑμεῖς δὲ πάντες ὠργίζεσθε, ὅσοι εἰς τὰς οἰκίας ἦλθον τὰς ὑμετέρας ζήτησιν ποιούμενοι ἢ ὑμῶν ἢ τῶν ὑμετέρων τινός. καίτοι εἰ χρὴ
- 31 τοῖς διὰ τὴν ἑαυτῶν σωτηρίαν ἑτέρους | ἀπολέσασιν συγγνώμην ἔχειν, ἐκείνοις ἂν δικαιότερον ἔχοιτε· κίνδυνος γὰρ ἦν πεμφθεῖσι μὴ ἐλθεῖν καὶ καταλαβοῦσιν ἐξάρνοις γενέσθαι. τῷ δ' Ἐρατοσθένει ἐξῆν εἰπεῖν ὅτι οὐκ ἀπήντησεν, ἐπειθ' ὅτι οὐκ εἶδεν· ταῦτα γὰρ οὔτ' ἔλεγχον οὔτε βάσανον εἶχεν, ὥστε μὴδ' ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν βουλομένων οἴόν τ' εἶναι ἐξελεγχθῆναι. χρῆν δέ σε, ὦ Ἐρατόσθενης,
- 32 εἴπερ ἦσθα χρηστός, πολὺ μᾶλλον τοῖς μέλλουσι δικαίως

§ 27, 3. vulgo: ἐν τοῖς μετοίκους πίστιν παρ' αὐτοῦ. Reposui, quod in hac scriptura delitescere mihi videtur. Ib. 5. ἐναντίαν abest a MS. Idem vocabulum Scheibius inseruit ante γνώμην.

§ 29. post ἰσχυροτέρα sequebatur αὐτῆς, quod seclusi, auctore Dobraeo.

§ 30, 1. locum constitui e Scheibii coniectura, quamvis incertissima. Varie codd. σώζοντα αὐτὸν καὶ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα ὃν σ. X. σώζων αὐτὸν καὶ τ. τ. ἐψηφ. (omisso ὃν) C. Scheibius e Sauppilii coniectura scripsit: σώζειν τε αὐτὸν καὶ τὰ τούτοις ἐψηφισμένα παρόν. Mox dedi ὠργίζεσθε pro ὀργίζεσθε, monente Dobraeo.

§ 32, 1. δικαίως pro ἀδίκως debetur eidem.

ἀποθανεῖσθαι μηνυτὴν γενέσθαι ἢ τοὺς ἀδίκως ἀπολουμέ-
 νους συλλαμβάνειν. νῦν δέ σου τάργα φανερά γεγένηται
 οὐχ ὥς ἀνιωμένου ἀλλ' ὥς ἡδομένου τοῖς γιγνομένοις,
 33 ὥστε τούσδ' ἐκ τῶν σῶν ἔργων χρὴ μᾶλλον ἢ ἐκ τῶν
 λόγων τὴν ψῆφον φέρειν, ἃ ἴσασι γεγενημένα τῶν τότε
 λεγομένων τεκμήρια λαμβάνοντας, ἐπειδὴ μάρτυρας περὶ
 αὐτῶν οὐχ οἷόν τε παρασχέσθαι. οὐ γὰρ μόνον ἡμῖν
 παρεῖναι οὐκ ἐξῆν, ἀλλ' οὐδὲ παρ' ἡμῖν αὐτοῖς εἶναι, ὥστ'
 ἐπὶ τούτοις ἐστὶ πάντα κακὰ εἰργασμένοις τὴν πόλιν
 πάντ' ἀγαθὰ περὶ αὐτῶν λέγειν. τοῦτο μέντοι οὐ φεύγω,
 34 ἀλλ' ὁμολογῶ σοι, εἰ βούλει, ἀντειπεῖν. θαυμάζω δὲ τί
 ἂν ποτ' ἐποίησας συνειπών, ὁπότ' ἀντειπεῖν φάσκων ἀπέ-
 κτεινας Πολέμαρχον. φέρε δὴ, τί ἂν εἰ ἀδελφοὶ ὄντες
 ἐτύχετ' αὐτοῦ ἢ καὶ υἱεῖς; ἀπεψηφίσασθε; δεῖ γάρ, 1
 ὧνδρες δικασταί, Ἐρατοσθένη δυοῖν θάτερον ἀποδεῖξαι,
 ἢ ὥς οὐκ ἀπήγαγεν αὐτόν, ἢ ὥς δικαίως τοῦτ' ἐπραξεν.
 οὗτος δ' ὁμολόγηκεν ἀδίκως συλλαβεῖν, ὥστε ῥαδίαν
 35 ὑμῖν τὴν διαψήφισιν περὶ αὐτοῦ πεποίηκε. Καὶ μὲν δὴ
 πολλοὶ καὶ τῶν ἀστῶν καὶ τῶν ξένων ἤκουσιν εἰσόμενοι
 τίνα γνώμην περὶ τούτων ἔχετε. ὧν οἱ μὲν ὑμέτεροι ὄντες
 πολῖται μαθόντες ἀπίασιν ὅτι ἢ δίκην δώσουσιν ὧν ἂν
 ἐξαμάρτωσιν, ἢ πράξαντες μὲν ὧν ἐφίενται τύραννοι τῆς
 πόλεως ἔσονται, δυστυχήσαντες δὲ τὸ ἴσον ὑμῖν ἔξουσιν.
 ὅσοι δὲ ξένοι ἐπιδημοῦσιν, εἴσονται πότερον ἀδίκως τοὺς
 τριάκοντ' ἐκκηρύττουσιν ἐκ τῶν πόλεων ἢ δικαίως. εἰ γὰρ
 δὴ αὐτοὶ οἱ κακῶς πεπονθότες λαβόντες ἀφήσουσιν, ἢ
 που σφᾶς αὐτοὺς ἡγήσονται περιέργους ὑπὲρ ὑμῶν τιμω-
 36 ρουμένους. οὐκ οὖν δεινὸν εἰ τοὺς μὲν στρατηγούς, οἱ
 ἐνίκων ναυμαχοῦντες, ὅτε διὰ χειμῶν' οὐχ οἰοί τ' ἔφασαν
 εἶναι τοὺς νεκροὺς ἐκ τῆς θαλάττης ἀνελέσθαι, θανάτῳ
 ἐζημιώσατε, ἡγούμενοι χρῆναι τῇ τῶν τεθνεώτων ἀρετῇ
 παρ' ἐκείνων δίκην λαβεῖν, τούτους δέ, οἱ ἰδιῶται μὲν
 ὄντες καθ' ὅσον ἐδύναντ' ἐποίησαν ἡττηθῆναι ναυμαχοῦν-
 τας, ἐπειδὴ δ' εἰς τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, ὁμολογοῦσιν

§ 33, 5. inserui ἡμῖν ante αὐτοῖς. Ib. 6, 7. deleui articulos ante κακὰ et ἀγαθὰ.

§ 34, 3. post τί ἂν εἰ omisi καί. Ib. 5 scripsi hic et alibi Ἐρατοσθένη pro Ἐρατοσθένην.

§ 36, 3. inserui νεκρούς cum Dobraeo. Possis quoque ναυαγούς, cl. Xen. Hell. I, 7, § 17.

ἐκόντες πολλοὺς τῶν πολιτῶν ἀκρίτους ἀποκτινύναι, οὐκ ἄρα χρὴ αὐτοὺς καὶ τοὺς παῖδας ὑφ' ὑμῶν ταῖς ἐσχάταις ζημίαις κολάζεσθαι;

- 37 Ἐγὼ τοίνυν, ὦνδρες δικασταί, ἡξίουں ἰκάν' εἶναι τὰ κατηγορημένα· μέχρι γὰρ τούτου νομίζω χρῆναι κατηγορεῖν, ἕως ἂν θανάτου δόξῃ τῷ φεύγοντι ἄξια εἰργάσθαι· ταύτην γὰρ ἐσχάτην δίκην δυνάμεθα παρ' αὐτῶν λαβεῖν. ὥστ' οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πολλὰ κατηγορεῖν τοιούτων ἀνδρῶν, οἱ οὐδ' ὑπὲρ ἐνὸς ἐκάστου τῶν πεπραγμένων δις ἀποθανόντες ἰκανὴν δίκην δοῦναι δύναιнт' ἂν. οὐ γὰρ δὴ οὐδὲ τοῦτ' αὐτῷ προσήκει ποιῆσαι, ὅπερ ἐν τῇδε τῇ πόλει εἰδισμένον ἐστί, πρὸς μὲν τὰ κατηγορημένα μηδὲν ἀπολογεῖσθαι, περὶ δὲ σφᾶν αὐτῶν ἕτερα λέγοντες ἐνίοτ' ἐξαπατῶσιν, ὑμῖν ἀποδεικνύντες ὡς στρατιῶται ἀγαθοί εἰσιν, ἢ ὡς πολλὰς τῶν πολεμίων ναῦς ἔλαβον τριηραρχήσαντες, ἢ πόλεις πολεμίας οὕσας φίλας ἐποίησαν· ἐπεὶ κελεύετ' αὐτὸν ἀποδείξαι ὅπου τοσούτους τῶν πολεμίων ἀπέκτειναν ὅσους τῶν πολιτῶν, ἢ ναῦς ὅπου τοσαύτας ἔλαβον ὅσας αὐτοὶ παρέδωκαν, ἢ πόλιν ἣντινα τοιαύτην προσεκτέσανθ' οἷαν τὴν ὑμετέραν κατεδουλώσαντο. ἀλλὰ γὰρ ὅπλα τῶν πολεμίων ἐσκύλευσαν τοσαῦθ' ὅσαπερ ὑμῶν ἀφείλοντο; ἀλλὰ τείχη τοιαῦθ' εἶλον οἷα τῆς ἑαυτῶν πατρίδος κατέσκαψαν; | οἵτινες καὶ τὰ περὶ τὴν Ἀττικὴν φρούρια καθεῖλον, καὶ ὑμῖν ἐδήλωσαν ὅτι οὐδὲ τὸν Πειραιᾶ Λακεδαιμονίων προσταττόντων περιεῖλον, ἀλλ' ὅτι ἑαυτοῖς τὴν ἀρχὴν οὕτω βεβαιοτέραν ἂν ἐνόμιζον εἶναι.
- 41 Πολλάκις οὖν ἐθαύμασα τῆς τόλμης τῶν λεγόντων ὑπὲρ αὐτῶν, πλὴν ὅταν ἐνθυμηθῶ ὅτι τῶν αὐτῶν ἐστὶν αὐτοὺς τε πάντα κακὰ ἐργάζεσθαι καὶ τοὺς τοιούτους ἐπαινεῖν;
- 42 × × × οὐ γὰρ νῦν πρῶτον τῷ ὑμετέρῳ πλήθει τὰναντί' ἐπραξεν, ἀλλὰ καπὶ τῶν τετρακοσίων ἐν τῷ στρατοπέδῳ ὀλιγαρχίαν καθιστὰς ἐφευγεν ἐξ Ἑλλησπόντου τριήραρχος καταλιπὼν τὴν ναῦν, μετ' Ἰατροκλέους χιτέρων, ὧν

§ 37, 7. de meo inserui ἰκανήν, quod propter ductuum similitudinem saepius periit in vicinia substantivi δίκην. Nescio tamen an praestet: οἱ οὐδ' ἂν ὑπὲρ ἐνὸς — ἀποθανόντες δίκην δοῦναι δύναιнт' ἄξιαν. Cf. XXXIII, § 1.
§ 38, 4. ἐξαπατῶσιν ὑμᾶς, ἀποδεικνύντες proposuit Bakius. Vulgatam tuetur locus XXXI, § 16.

§ 40, 6. inserui ἂν.

§ 41, 3. deleui articulum post πάντα.

§ 42, 1. post ἐπαινεῖν quaedam excidisse primus monuit Taylorus.

τῶνόματ' οὐδὲν δέομαι λέγειν. ἀφικόμενος δὲ δεῦρο τάναν-
τία τοῖς βουλομένοις δημοκρατίαν εἶναι ἔπραττεν. καὶ τού-
των μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι.

MARTYRES.

- 43 Τὸν μὲν τοίνυν μεταξὺ βίον αὐτοῦ παρήσω· ἐπειδὴ δ'
ἡ συμφορὰ τῇ πόλει ἐγένετο, δημοκρατίας ἔτ' οὔσης, ὅθεν
τῆς στάσεως ἤρξαν, πέντ' ἄνδρες ἔφοροι κατέστησαν ὑπὸ
τῶν καλουμένων ἐταίρων, συναγωγεῖς μὲν τῶν πολιτῶν,
ἄρχοντες δὲ τῶν συνωμοτῶν, τάναντία δὲ τῷ ὑμετέρῳ πλή-
44 θει πράττοντες· ὧν Ἐρατοσθένης καὶ Κριτίας ἦσαν. οὗτοι
δὲ φρουράρχους τ' ἐπὶ τὰς φυλακὰς κατέστησαν, καὶ ὅ τι
δέοι χειροτονεῖσθαι καὶ οὔστινας χρεῖη ἄρχειν παρήγγελ-
λον, κεῖ τι ἄλλο πράττειν βούλονται, κύριοι ἦσαν· οὕτως
οὐχ ὑπὸ τῶν πολεμίων μόνων ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τούτων πολί-
τῶν ὄντων ἐπεβουλεύεσθ' ὅπως μήτ' ἀγαθὸν μηδὲν λήψεσθε
45 πολλῶν τ' ἐνδεεῖς ἔσεσθε. τοῦτο γὰρ καὶ ἠπίσταντο, ὅτι
ἄλλως μὲν οὐχ οἰοί τ' ἔσονται περιγενέσθαι, κακῶς δὲ
πραττόντων δυνήσονται· καὶ ὑμᾶς ἡγοῦντο τῶν παρόν-
των κακῶν ἐπιθυμοῦντας ἀπαλλαγῇναι περὶ τῶν μελλόν-
46 των οὐκ ἐνθυμήσεσθαι. ὥς τοίνυν τῶν ἐφόρων ἐγένετο,
μάρτυρας ὑμῖν παρέξομαι, οὐ τοὺς τότε συμπράττοντας
(οὐ γὰρ ἂν δυναίμην), ἀλλὰ τοὺς αὐτοῦ Ἐρατοσθένους
47 ἀκούσαντας. καίτοι εἰ ἐσωφρόνουν κατεμαρτύρουν ἂν
αὐτῶν, καὶ τοὺς διδασκάλους τῶν σφετέρων ἀμαρτημάτων
σφόδρ' ἂν ἐκόλαζον, καὶ τοὺς ὄρκους οὐκ ἂν ἐπὶ μὲν
τοῖς τῶν πολιτῶν κακοῖς πιστοὺς ἐνόμιζον, ἐπὶ δὲ τοῖς
τῆς πόλεως ἀγαθοῖς ῥαδίως παρέβαινον. πρὸς μὲν οὖν
τούτους τοσαῦτα λέγω, τοὺς δὲ μάρτυράς μοι κάλει. Καὶ
ὑμεῖς ἀνάβητε.

MARTYRES.

- 48 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε. τὸ δὲ τελευταῖον εἰς τὴν
ἀρχὴν καταστὰς ἀγαθοῦ μὲν οὐδενὸς μετέσχευ, κακῶν δὲ

§ 43, 2. post ἐπειδὴ δέ deleui interpretamentum ἡ ναυμαχία καί Cf. XVI, § 4 et XXXI, § 8. Ib. 5. rescripsi τάναντία pro ἐναντία.

§ 44, 2. recepi coniecturam C. F. Hermannii pro φυλάρχους. Ib. 5. vulgo μόνον, quod emendavi. Ib. 7. λήψεσθε dedi e Reiskii coniectura pro ψηφίσαισθε.

§ 47, 3. post ὄρκους auctore Dobraeo deleui vocabula εἰ ἐσωφρόνουν, male repetita e praegressis.

§ 48, 2. κακῶν e MS. reposui pro ἄλλων, obsecutus Dobraeo. Mox post

- πολλῶν. καίτοι εἴπερ ἦν ἀνὴρ ἀγαθός, ἐχρῆν ἂν πρῶτον μὲν μὴ παρανόμως ἄρχειν, ἔπειτα τῇ βουλῇ μηνυτὴν γίνεσθαι περὶ τῶν εἰσαγγελιῶν ἀπασῶν, ὅτι ψευδεῖς εἰσιν, καὶ Βάτραχος καὶ Αἰσχυλίδης οὐ τάληθῃ μηνύουσιν, ἀλλὰ τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα πλασθέντ' εἰσαγγέλλουσι, συγκείμεν' ἐπὶ τῇ τῶν πολιτῶν βλάβῃ. καὶ μὲν δὴ, ὧνδρες δικασταί, ὅσοι κακόνοι ἦσαν τῷ ὑμετέρῳ πλήθει, οὐδὲν ἔλαττον εἶχον σιωπῶντες· ἕτεροι γὰρ ἦσαν οἱ λέγοντες καὶ πράττοντες ὧν οὐχ οἷόν τ' ἦν μείζω κακὰ γενέσθαι τῇ πόλει. ὅπόσοι δ' εὖνοί φασιν εἶναι, πῶς οὐκ ἐνταῦθ' ἔδειξαν, αὐτοί τε τὰ βέλτιστα λέγοντες καὶ τοὺς ἐξαμαρτάνοντας ἀποτρέποντες;
- 50 Ἴσως δ' ἂν ἔχοι εἰπεῖν ὅτι ἐδεδοίκει, καὶ ὑμῶν τοῦτ' ἐνίοις ἱκανὸν ἔσται. ὅπως τοίνυν μὴ φανήσεται ἐν τῷ λόγῳ τοῖς τριάκοντ' ἐναντιούμενος· εἰ δὲ μή, ἐνταυθὶ δῆλος ἔσται ὅτι ἐκεῖνά τ' αὐτῷ ἤρεσκε, καὶ τοσοῦτον ἐδύναθ' ὥστ' ἐναντιούμενος μηδὲν κακὸν παθεῖν ὑπ' αὐτῶν. χρῆν δ' αὐτὸν ὑπὲρ τῆς ὑμετέρας σωτηρίας ταύτην τὴν προθυμίαν ἔχειν, ἀλλὰ μὴ ὑπὲρ Θηραμένους, ὅς εἰς ὑμᾶς
- 51 πόλλ' ἐξήμαρτεν. ἀλλ' οὗτος τὴν μὲν πόλιν ἐχθρὰν ἐνόμιζεν εἶναι, τοὺς δ' ὑμετέρους ἐχθροὺς φίλους, ὥς ἀμφό-
- p.125 τερά τε ταῦτ' ἐγὼ πολλοῖς τεκμηρίοις παραστήσω, | καὶ τὰς πρὸς ἀλλήλους διαφορὰς οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν ἀλλ' ὑπὲρ ἑαυτῶν γιγνομένας, ὁπότεροι τὰ μέγιστα πράξουσιν.
- 52 εἰ γὰρ ὑπὲρ τῶν ἀδικουμένων ἐστασίαζον, ποῦ κάλλιον ἂν ἦν ἀνδρὶ ἄρχοντι, ἢ Θρασυβούλου Φυλὴν κατειληφότος, τότε ἐπιδείξασθαι τὴν αὐτοῦ εὖνοιαν; ὁ δ' ἀντὶ τοῦ ἐπαγγείλασθαί τι ἢ πράξαι ἀγαθὸν πρὸς τοὺς ἐπὶ Φυλῇ, ἐλθὼν μετὰ τῶν συναρχόντων εἰς Σαλαμίνα καὶ Ἐλευσῖνάδε τριακοσίους τῶν πολιτῶν ἀπήγαγεν εἰς τὸ δεσμωτήριον, καὶ μιᾷ ψήφῳ αὐτῶν ἀπάντων θάνατον

ἔπειτα quaeri possit, an exciderit δέ? At innumeris paene locis in hac formula omittitur. Quare nihil novavi. Ib. 5. γίνεσθαι. Hanc formam ubique Lysiae reddidi pro γίνεσθαι similiterque γινώσκειν pro γινώσκειν, quod semel monuisse sufficiat.

§ 48, 6. εἰσιν pro εἶεν Dobraeus.

§ 50, 2. ἐν τῷ λόγῳ. Dobraeus ἐργῳ ἢ λόγῳ Ib. 4. ἐνταυθί. Vulgo ἐνταυθοί.

§ 51, 5. post πράξουσιν meo Marte omisi manifestum emblemata καὶ τῆς πόλεως ἄρξουσιν. Praeterea recepi Dobraei quamvis audacem coniecturam τὰ μέγιστα pro ταῦτα suspicantis.

§ 52, 3. Malim fere: τὴν πρὸς αὐτοὺς εὖνοιαν.

- 53 κατεψηφίσατο. ἐπειδὴ δ' εἰς τὸν Πειραιᾶ ἦλθομεν καὶ αἱ
 ταραχαὶ γεγενημέναι ἦσαν καὶ περὶ τῶν διαλλαγῶν οἱ
 λόγοι ἐγίγνοντο, πολλὰς ἐκάτεροι ἐλπίδας εἶχομεν πρὸς
 ἀλλήλους ἐσεσθαι ὥς ἀμφοτέροι ἐδείξαμεν. οἱ μὲν γὰρ
 54 ἐκ Πειραιῶς κρείττους ὄντες εἶσαν αὐτοὺς ἀπελθεῖν· οἱ
 δ' εἰς τὸ ἄστυ ἐλθόντες τοὺς μὲν τριάκοντ' ἐξέβαλον πλὴν
 Φείδωνος καὶ Ἐρατοσθένους, ἄρχοντας δὲ τοὺς ἐκείνοις
 ἐχθίστους εἶλοντο, ἡγούμενοι δικαίως ἂν ὑπὸ τῶν αὐτῶν
 τοὺς τε τριάκοντα μισεῖσθαι καὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ φιλεῖσθαι.
 55 τούτων τοίνυν Φείδων καὶ Ἰπποκλῆς καὶ Ἐπιχάρης ὁ
 Λαμπρεὺς χᾶτεροι δοκοῦντες εἶναι ἐναντιώτατοι Χαρि-
 κλεῖ καὶ Κριτίᾳ καὶ τῇ ἐκείνων ἐταιρεία ἐπειδὴ αὐτοὶ εἰς
 τὴν ἀρχὴν κατέστησαν, πολὺ μείζω στάσιν καὶ πόλεμον
 56 ἐπὶ τοὺς ἐν Πειραιεῖ τοῖς ἐξ ἄστεος ἐποίησαν· οἷς καὶ
 φανερώς ἐπεδείξανθ' ὅτι οὐχ ὑπὲρ τῶν ἐν Πειραιεῖ οὐδ'
 ὑπὲρ τῶν ἀδίκως ἀπολλυμένων ἐστασίαζον, οὐδ' οἱ τεθνεῶ-
 τες αὐτοὺς ἐλύπουν, οὐδ' οἱ μέλλοντες ἀποθανεῖσθαι,
 57 ἀλλ' οἱ μείζον δυνάμενοι καὶ θᾶττον πλουτοῦντες. λα-
 βόντες γὰρ τὰς ἀρχὰς καὶ τὴν πόλιν ἀμφοτέροις ἐπολέ-
 μουν, τοῖς τε τριάκοντα πάντα κακὰ εἰργασμένοις καὶ ὑμῖν
 πεπονθόσιν. καίτοι τοῦτο πᾶσι δῆλον, ὅτι εἰ μὲν ἐκεῖνοι
 ἀδίκως ἔφευγον, ὑμεῖς δικαίως, εἰ δ' ὑμεῖς ἀδίκως, οἱ
 δὲ δικαίως· οὐ γὰρ δὴ ἐτέρων ἔργων αἰτίαν λαβόντες ἐκ
 58 τῆς πόλεως ἐξέπεσον, ἀλλὰ τούτων. ὥστε σφόδρα χρὴ ὀρ-
 γίζεσθαι, ὅτι Φείδων αἰρεθεὶς ὑμᾶς διαλλάξαι καὶ καταγαγεῖν
 τῶν αὐτῶν ἔργων Ἐρατοσθένει μετεῖχε καὶ τῇ αὐτῇ γνώμῃ
 τοὺς μὲν κρείττους αὐτῶν δι' ὑμᾶς κακῶς ποιεῖν ἑτοιμος
 ἦν, ὑμῖν δ' ἀδίκως φεύγουσιν οὐκ ἠθέλησεν ἀποδοῦναι
 τὴν πόλιν, ἀλλ' ἐλθὼν εἰς Λακεδαίμον' ἐπειθεν αὐτοὺς
 στρατεύεσθαι, διαβάλλων ὅτι Βοιωτῶν ἡ πόλις ἐσται,
 59 κᾶλλα λέγων οἷς ᾤετο πείσειν μάλιστα. οὐ δυνάμενος
 δὲ τούτων τυχεῖν, εἴτε τῶν ἱερῶν ἐμποδῶν ὄντων εἴτε καὶ
 αὐτῶν οὐ βουλομένων, ἑκατὸν τάλαντ' ἐδανείσατο, ἵν'

§ 55, 2. delevi magistelli nescio cuius additamentum ὁ τῶν τριάκοντα γενόμενος, quod in MS. legitur post Φείδων petitum ex § 54.

§ 56, 4. θᾶττον. Vulgo θᾶσσον, quod non videtur Lysiacum.

§ 57, 3. post ὑμῖν in libris male repetitur πάντα κακὰ, quae vocabula omisi. Ib. 4. post δῆλον expunxi ἦν, auctore Dobraeo. Eundem sequor acute suspicantem οἱ δὲ pro οἱ τριάκοντα (λ').

§ 58, 4. ingeniose Dobr.: τοὺς μὲν Κριτίου ἐταίρους s. στασιώτας.

§ 59, 2. vulgo εἴτε καὶ τῶν. Expunxi καί.

ἔχοι ἐπικούρους μισθοῦσθαι. καὶ Λύσανδρον ἄρχοντ' ἡτή-
 σατο, εὐνούστατον μὲν ὄντα τῇ ὀλιγαρχίᾳ, κακονούστατον
 60 δὲ τῇ πόλει, μισοῦντα δὲ μάλιστα τοὺς ἐν Πειραιεῖ. μισθω-
 σάμενοι δὲ πάντας ἀνθρώπους ἐπ' ὀλέθρῳ τῆς πόλεως,
 καὶ πόλεις ἐπάγοντες, καὶ τελευτῶντες Λακεδαιμονίους καὶ
 τῶν συμμάχων ὁπόσους ἐδύναντο πείσαι, οὐ διαλλάξαι
 ἀλλ' ἀπολέσαι παρεσκευάζοντο τὴν πόλιν εἰ μὴ δι' ἄνδρας
 ἀγαθοὺς, οἷς ὑμεῖς δηλώσατε παρὰ τῶν ἐχθρῶν δίκην
 61 λαβόντες, ὅτι κακείοις χάριν ἀποδώσετε. ταῦτα δ'
 ἐπίστασθε μὲν καὶ αὐτοί, καὶ οἶδ' ὅτι οὐ δεῖ μάρτυρας
 παρασχέσθαι· ὅμως δέ· ἐγὼ τε γὰρ δέομαι ἀναπαύσασθαι,
 ὑμῶν τ' ἐνίοις ἥδιον ὥς πλείστων τοὺς αὐτοὺς λόγους
 ἀκούειν.

MARTYRES.

62 Φέρε δὴ καὶ περὶ Θηραμένους ὥς ἂν δύνωμαι διὰ βρα-
 χυτάτων διδάξω. δέομαι δ' ὑμῶν ἀκοῦσαι ὑπὲρ τ' ἑαυτοῦ
 καὶ τῆς πόλεως. καὶ μηδενὶ τοῦτο παραστῇ, ὥς Ἐρατο-
 σθένους κινδυνεύοντος Θηραμένους κατηγορῶ. πυνθάνομαι
 γὰρ ταῦτ' ἀπολογήσεσθαι αὐτόν, ὅτι ἐκείνῳ φίλος ἦν
 63 καὶ τῶν αὐτῶν ἔργων μετεῖχε. καίτοι σφόδρ' ἂν αὐτὸν
 p. 126 οἶμαι | μετὰ Θεμιστοκλέους πολιτευόμενον προσποιεῖσθαι
 πράττειν ὅπως οἰκοδομηθήσεται τὰ τείχη, ὅποτε καὶ μετὰ
 Θηραμένους ὅπως καθευρεθήσεται. οὐ γάρ μοι δοκοῦσιν
 ἴσου ἄξιοι γεγενῆσθαι· ὁ μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων ἀκόντων
 ὠκοδόμησεν αὐτά, οὗτος δὲ τοὺς πολίτας ἐξαπατήσας
 64 καθεῖλε. περιέστηκεν οὖν τῇ πόλει εἰς τὸναντίον ἢ ὥς εἰκὸς
 ἦν. ἄξιον μὲν γὰρ καὶ τοὺς φίλους τοὺς Θηραμένους
 προσαπολωλέναι, πλὴν εἴ τις ἐτύγχανεν ἐκείνῳ τάναντία
 πράττων· νῦν δ' ὁρῶ τάς τ' ἀπολογίας εἰς ἐκείνον ἀναφερο-
 μένας, τοὺς τ' ἐκείνῳ συνόντας τιμᾶσθαι πειρωμένους, ὥσπερ
 πολλῶν ἀγαθῶν αἰτίου ἀλλ' οὐ μεγάλων κακῶν γεγενημέ-
 65 νου. ὃς πρῶτον μὲν τῆς προτέρας ὀλιγαρχίας αἰτιώτατος
 ἐγένετο, πείσας ὑμᾶς τὴν ἐπὶ τῶν τετρακοσίων πολιτείαν ἐλέ-
 σθαι. καὶ ὁ μὲν πατὴρ αὐτοῦ τῶν προβούλων ὢν ταῦτ' ἔπρατ-
 τεν, αὐτὸς δὲ δοκῶν εὐνούστατος εἶναι τοῖς πράγμασι στρα-
 66 τηγὸς ὑπ' αὐτῶν ἡρέθη. καὶ ἕως μὲν ἐτιμᾶτο, πιστὸν ἑαυτὸν
 παρεῖχεν· ἐπειδὴ δὲ Πείσανδρον μὲν καὶ Κάλλαισχρον χά-

- τέρους ἑώρα προτέρους αὐτοῦ γιγνομένους, τὸ δ' ὑμέτερον
 πλῆθος οὐκέτι βουλόμενον τούτων ἀκροᾶσθαι, τότε δὴ διά
 τε τὸν πρὸς ἐκείνους φθόνον καὶ τὸ παρ' ὑμῶν δέος μετέσχε
 67 τῶν Ἀριστοκράτους ἔργων. βουλόμενος δὲ τῷ ὑμετέρῳ
 πλήθει δοκεῖν πιστὸς εἶναι Ἀντιφῶντα καὶ Ἀρχεπτόλεμον
 φιλτάτους ὄντας αὐτῷ κατηγορῶν ἀπέκτεινεν, εἰς τοσοῦτον
 δὲ κακίας ἦλθεν, ὥστ' ἅμα μὲν διὰ τὴν πρὸς ἐκείνους πίστιν
 ὑμᾶς κατεδουλώσατο, διὰ δὲ τὴν πρὸς ὑμᾶς τοὺς φίλους
 68 ἀπώλεσε, τιμώμενος δὲ καὶ τῶν μεγίστων ἀξιούμενος,
 αὐτὸς ἐπαγγειλάμενος σῶσειν τὴν πόλιν αὐτὸς ἀπώλεσε,
 φάσκων πρᾶγμ' εὖρηκέναι μέγα καὶ πολλοῦ ἄξιον· ὑπέ-
 σχετο δ' εἰρήνην ποιήσειν μήθ' ὄμηρα δοὺς μήτε τὰ τεῖχη
 καθελὼν μήτε τὰς ναῦς παραδούς· ταῦτα δ' εἰπεῖν μὲν
 69 οὐδενὶ ἠθέλησεν, ἐκέλευσε δ' αὐτῷ πιστεύειν. ὑμεῖς δέ,
 ὦνδρες Ἀθηναῖοι, πραττούσης μὲν τῆς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ
 βουλῆς σωτήρια, ἀντιλεγόντων δὲ πολλῶν Θηραμένει,
 εἰδότες δ' ὅτι οἱ μὲν ἄλλοι ἄνθρωποι τῶν πολεμίων ἐνε-
 κεν τὰ πόρρητα ποιοῦνται, ἐκεῖνος δ' ἐν τοῖς αὐτοῦ πο-
 λίταις οὐκ ἠθέλησεν εἰπεῖν ταῦθ' ἃ πρὸς τοὺς πολεμίους
 ἐμελλεν ἐρεῖν, ὅμως ἐπετρέψατ' αὐτῷ πατρίδα καὶ παῖ-
 70 δας καὶ γυναῖκας καὶ ὑμᾶς αὐτούς. ὁ δ' ὦν μὲν ὑπέσχετ'
 οὐδὲν ἔπραξεν, οὕτως δ' ἐνετεθύμηθ' ὥς χρὴ μικρὰν
 κάσθενῃ γενέσθαι τὴν πόλιν, ὥστε περὶ ὧν οὐδεὶς πώ-
 ποτ' οὔτε τῶν πολεμίων ἐμνήσθη οὔτε τῶν πολιτῶν
 ἠλπίσε, ταῦθ' ὑμᾶς ἔπεισε πρᾶξαι, οὐχ ὑπὸ Λακεδαι-
 μονίων ἀναγκαζόμενος, ἀλλ' αὐτὸς ἐκείνοις ἐπαγγελλό-
 μενος, τοῦ τε Πειραιῶς τὰ τεῖχη περιελεῖν καὶ τὴν ὑπάρ-
 χουσαν πολιτείαν καταλῦσαι, εὖ εἰδὼς ὅτι, εἰ μὴ πασῶν
 τῶν ἐλπίδων ἀποστερήσεσθε, ταχεῖαν παρ' αὐτοῦ τὴν
 71 τιμωρίαν κομιεῖσθε. καὶ τὸ τελευταῖον, ὦνδρες δικα-
 σταί, οὐ πρότερον εἶασε τὴν ἐκκλησίαν γενέσθαι, ἕως
 ὁ λεγόμενος ὑπ' ἐκείνων καιρὸς ἐπιμελῶς ὑπ' αὐτοῦ ἐτη-
 ρήθη, καὶ μετεπέμψατο μὲν τὰς μετὰ Λυσάνδρου ναῦς
 ἐκ Σάμου, ἐπεδήμησε δὲ τὸ τῶν πολεμίων στρατόπεδον.
 72 τότε δὲ τούτων ὑπαρχόντων, καὶ παρόντων Λυσάνδρου
 καὶ Φιλοχάρους καὶ Μιλτιάδου, περὶ τῆς πολιτείας τὴν
 ἐκκλησίαν ἐποιοῦν, ἵνα μήτε ῥήτῳ αὐτοῖς μηδεὶς ἐναν-

§ 66, 4. rescripsi τότε δὴ pro τότε ἤδη.

§ 70, 9. ἀποστερήσεσθε. Vulgo ἀποστερηθήσεσθε.

- τιοῖτο μηδὲ διαπειλοῖτο. ὑμεῖς τε μὴ τὰ τῇ πόλει συμφέ-
 ρουνθ' ἔλοισθε, ἀλλὰ τὰκείνοις δοκοῦντα ψηφίσαισθε.
- 73 ἀναστὰς δὲ Θηραμένης ἐκέλευσεν ὑμᾶς τριάκοντ' ἀνδράσιν
 ἐπιτρέψαι τὴν πόλιν, καὶ τῇ πολιτείᾳ χρῆσθαι ἣν Δρα-
 κοντίδης ἀπέφαινε. ὑμεῖς δ' ὅμως καὶ οὕτω διακείμενοι
 ἐθορυβεῖσθ' ὥς οὐ ποιήσουντες ταῦτα· ἐγινώσκετε γὰρ ὅτι
 περὶ δουλείας κἀλευθερίας ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐξεκλη-
 74 σιάζετε. Θηραμένης δέ, ὧνδρες δικασταί, (καὶ τούτων
 p. 157 ὑμᾶς αὐτοὺς | μάρτυρας παρέξομαι) εἶπεν ὅτι οὐδὲν αὐτῷ
 μέλοι τοῦ ὑμετέρου θορύβου, ἐπειδὴ πολλοὺς μὲν Ἀθη-
 ναίων εἰδείη τὰ ὅμοια πράττοντας αὐτῷ, δοκοῦντα δὲ
 Λυσάνδρῳ καὶ Λακεδαιμονίοις λέγοι. μετ' ἐκείνον δὲ
 Λυσάνδρος ἀναστὰς ἄλλα τε πόλλ' εἶπε καὶ ὅτι παρασπον-
 δοῦντας ὑμᾶς ἔλοι, καὶ ὅτι οὐ περὶ πολιτείας ὑμῖν ἔσται
 ἀλλὰ περὶ σωτηρίας, εἰ μὴ ποιήσεθ' ἃ Θηραμένης κελεύει.
- 75 τῶν δ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ ὅσοι ἄνδρες ἀγαθοὶ ἦσαν, γνόντες
 τὴν παρασκευὴν καὶ τὴν ἀνάγκην, οἱ μὲν αὐτοῦ μένοντες
 ἡσυχίαν ἦγον, οἱ δ' ὥχοντ' ἀπιόντες, τοῦτο γοῦν σφίσιν
 αὐτοῖς συνειδότες, ὅτι οὐδὲν κακὸν τῇ πόλει ἐψηφίσαντο·
 ὀλίγοι δέ τινες καὶ πονηροὶ καὶ κακῶς βουλευόμενοι τὰ
 76 προσταχθέντ' ἐχειροτόνησαν. παρήγγελτο γὰρ αὐτοῖς δέκα
 μὲν οὓς Θηραμένης ἀπέδειξε χειροτονῆσαι, δέκα δ' οὓς
 οἱ καθεστηκότες ἔφοροι κελεύοιεν, δέκα δ' ἐκ τῶν παρόν-
 των· οὕτω γὰρ τὴν ὑμετέραν ἀσθένειαν ἐώρων καὶ τὴν
 αὐτῶν δύναμιν ἡπίσταντο, ὥστε πρότερον ἦσαν τὰ μέλ-
 77 λοντ' ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ πραχθήσεσθαι. ταῦτα δ' οὐκ ἐμοὶ
 δεῖ πιστεῦσαι, ἀλλ' ἐκείνῳ· πάντα γὰρ τὰ ὑπ' ἐμοῦ εἰρη-
 μέν' ἐν τῇ βουλῇ ἀπολογούμενος ἔλεγεν, ὀνειδίζων μὲν
 τοῖς φεύγουσιν, ὅτι δι' αὐτὸν κατέλθοιεν, φροντίζων
 δὲ τῶν Λακεδαιμονίων, ὀνειδίζων δὲ τοῖς τῆς πολιτείας
 μετέχουσιν ὅτι πάντων τῶν πεπραγμένων τοῖς εἰρημένοις

§ 72, 4. διαπειλοῖτο. Ita Cobetus pro librorum scriptura ἀπειλοῖτο. Schei-
 bius ἀπειλοῖ.

§ 74, 4. vulgo εἰδείη τοὺς τὰ κτέ. Delevi τοὺς. Ib. 6, 6. παρασπονδοῦν-
 τας — ἔλοι. Ita corrigenda videbatur codicum lectio παρασπόνδους — ἔχοι.
 Mox malim ἔτ' ἔσται.

§ 76, 1. παρήγγελτο. Vulgo παρηγγέλλετο. Ib. 5. ἦσαν. Vulgo ἦδεσαν.

§ 77, 5. οὐδὲν φροντίζόντων Scheibius e Dobraei coniectura pro vulgata
 scriptura: οὐδὲν φροντίζων δὲ τῶν Λ. Ego cum Bekkero secutus sum auctori-
 tatem optimi codicis C., qui omittit οὐδὲν. Cf. Bremii adnotatio ad h. l. et
 Xen. Hell. 4. § 41. Cobeto auctore ib. 7 post τοιούτων inserui αὐτῶν.

- τρόποις ὑπ' ἐμοῦ αὐτὸς αἴτιος γεγεννημένος τοιούτων αὐτῶν
 τυγχάνοι, πολλὰς πίστεις αὐτὸς ἔργῳ δεδοκὼς καὶ παρ'
 78 ἐκείνων ὅρκους εἰληφώς. καὶ τοσούτων χατέρων κακῶν
 κᾶσχροῦν καὶ πάλαι καὶ νεωστὶ καὶ μικρῶν καὶ μεγάλων
 αἰτίου γεγεννημένου τολμήσουσιν αὐτοὺς φίλους ὄντας
 ἀποφαίνειν, οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν ἀποθανόντος ἀλλ' ὑπὲρ τῆς
 αὐτοῦ πονηρίας, καὶ δικαίως μὲν ἐν ὀλιγαρχίᾳ δίκην δόν-
 τος (ἥδη γὰρ αὐτὴν κατέλυε), δικαίως δ' ἂν ἐν δημοκρατίᾳ·
 δις γὰρ ὑμᾶς κατεδουλώσατο, τῶν μὲν παρόντων κατα-
 φρονῶν, τῶν δ' ἀπόντων ἐπιθυμῶν, καὶ τῷ καλλίστῳ
 ὀνόματι χρώμενος δεινοτάτων ἔργων διδάσκαλος καταστάς.
 79 Περὶ μὲν τοίνυν Θηραμένους ἱκανά μοί ἐστι τὰ κατη-
 γορημένα· ἥκει δ' ὑμῖν ἐκεῖνος ὁ καιρός, ἐν ᾧ δεῖ συγ-
 γνώμην καὶ ἔλεον μὴ εἶναι ἐν ταῖς ὑμετέραις γνώμαις,
 ἀλλὰ παρ' Ἐρατοσθένους καὶ τῶν τουτουῖ συναρχόντων
 δίκην λαβεῖν, μηδὲ μαχομένους μὲν κρείττους εἶναι τῶν
 80 πολεμίων, ψηφίζομένους δ' ἥττους τῶν ἐχθρῶν. μηδ' ὧν
 φασὶ μέλλειν πράξειν πλείω χάριν αὐτοῖς ἴστε, ἢ ὧν
 ἐποίησαν ὀργίζεσθε· μηδ' ἀποῦσι μὲν τοῖς τριάκοντ' ἐπι-
 βουλεύετε, παρόντας δ' ἀφῆτε· μηδὲ τῆς τύχης, ἢ τούτους
 παρέδωκε τῇ πόλει, κάκιον ὑμῖν αὐτοῖς βοηθήσητε.
 81 Κατηγόρηται δὴ Ἐρατοσθένους καὶ τῶν τούτου φίλων,
 οἷς τὰς ἀπολογίας ἀνοίσει καὶ μεθ' ὧν αὐτῷ ταῦτα πέ-
 πρακται. ὁ μέντοι ἀγὼν οὐκ ἐξ ἴσου τῇ πόλει καὶ Ἐρα-
 τοσθένει· οὗτος μὲν γὰρ κατήγορος καὶ δικαστὴς αὐτὸς
 τότε ἦν τῶν κρινομένων, ἡμεῖς δὲ νυνὶ εἰς κατηγορίαν
 82 κάπολογίαν καθέσταμεν. καὶ οὗτοι μὲν τοὺς οὐδὲν ἀδι-
 κοῦντας ἀκρίτους ἀπέκτειναν, ὑμεῖς δὲ τοὺς ἀπολέσαντας
 τὴν πόλιν κατὰ τὸν νόμον ἀξιοῦτε κρίνειν, παρ' ὧν οὐδ'
 ἂν παρανόμως βουλόμενοι δίκην λαμβάνειν ἀξίαν τῶν
 ἀδικημάτων ὧν τὴν πόλιν ἡδικήκασι λάβοιτε. τί γὰρ ἂν
 83 παθόντες τὴν ἀξίαν εἶψαν τῶν ἔργων δεδοκότες; πότερον
 εἰ αὐτοὺς ἀποκτείνετε καὶ τοὺς παῖδας αὐτῶν, ἱκανὴν ἂν
 τοῦ φόνου δίκην λάβοιμεν, ὧν οὗτοι πατέρας καὶ υἱέας

§ 78, 4. post ἀποθανόντος in MS. sequitur Θηραμένους, quod nomen interpre-
 tandi causa additum delevi. Ib. 6. κατέλυε. Vulgo κατέλυσε.

§ 81, 4. αὐτός scribendum esse iam monuit Marklandus. Vulgo αὐτός. De
 meo autem addidi τότε propter oppositum νυνί.

§ 82, 6. ante τὴν ἀξίαν ut suspectum omisi substantivum δίκην. Dobraeus
 delebat articulum.

§ 83, 3. υἱέας. Vulgo υἱεῖς.

- καδελφούς ἀκρίτους ἀπέκτειναν; ἀλλὰ γὰρ εἰ τὰ χρήματα τὰ φανερά δημεύσαιτε, καλῶς ἂν ἔχοι ἢ τῇ πόλει, ἣς οὗτοι πόλλ' εἰλήφασιν, ἢ τοῖς ἰδιώταις, ὧν οἰκίας ἐξε-
 84 πόρθησαν; ἐπειδὴ τοίνυν πάντα ποιοῦντες ἱκανὴν δίκην παρ' αὐτῶν οὐκ ἂν δύνασθε λαβεῖν, πῶς οὐκ αἰσχροὺς ὑμῖν καὶ ἡντινοῦν ἀπολιπεῖν, ἡντινὰ τις βούλοιτο παρὰ
 p. 128 τούτων | λαμβάνειν; πᾶν δ' ἂν μοι δοκεῖ τολμῆσαι, ὅστις νυνὶ οὐχ ἑτέρων ὄντων τῶν δικαστῶν ἀλλ' αὐτῶν τῶν κακῶς πεπονθότων, ἥκει ἀπολογησόμενος πρὸς αὐτοὺς τοὺς μάρτυρας τῆς τούτου πονηρίας· τοσοῦτον ἢ ὑμῶν
 85 καταπεφρόνηκεν ἢ ἑτέροις πεπίστευκεν. ὧν ἀμφοτέρων ἄξιον ἐπιμεληθῆναι, ἐνθυμουμένους ὅτι οὐτ' ἂν ἐκεῖν' ἐδύναντο ποιεῖν μὴ ἑτέρων συμπραττόντων οὐτ' ἂν νῦν ἐπεχείρησαν εἰσελθεῖν μὴ ὑπὸ τῶν αὐτῶν οἰόμενοι σωθήσεσθαι, οἳ οὐ τούτοις ἤκουσι βοηθήσοντες, ἀλλ' ἡγούμενοι πολλὴν ἄδειαν σφίσιν ἔσεσθαι τῶν τε πεπραγμένων καὶ τοῦ τὸ λοιπὸν ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται, εἰ τοὺς μεγίστων κακῶν αἰτίους λαβόντες ἀφήσετε.
- 86 Ἀλλὰ καὶ τῶν ξυνερούντων αὐτοῖς ἄξιον θαυμάζειν, πότερον ὥς καλοὶ κάγαθοι αἰτήσονται, τὴν αὐτῶν ἀρετὴν πλείονος ἀξίαν ἀποφαίνοντες τῆς τούτων πονηρίας, (ἐβουλόμην μεντὰν αὐτοὺς οὕτω προθύμους εἶναι σώζειν τὴν πόλιν, ὥσπερ οὗτοι ἀπολλύναι) ἢ ὥς δεινοὶ λέγειν ἀπολογήσονται καὶ τὰ τούτων ἔργα πολλοῦ ἄξια ἀποφανοῦσιν. ἀλλ' οὐχ ὑπὲρ ὑμῶν οὐδεὶς αὐτῶν οὐδὲ τὰ δίκαια πώποτ' ἐπεχείρησεν εἰπεῖν.
- 87 Ἀλλὰ τοὺς μάρτυρας ἄξιον ἰδεῖν, οἳ τούτοις μαρτυροῦντες αὐτῶν κατηγοροῦσι, σφόδρα γ' ἐπιλήσμονας καὶ εὐήδεις νομίζοντες ὑμᾶς εἶναι, εἰ διὰ μὲν τὸ ὑμέτερον πλῆθος ἀδεῶς ἡγοῦνται τοὺς τριάκοντα σώσειν, διὰ δ'

§ 84. inserui ἱκανὴν cum G. A. Hirschigio.

§ 85, 6. τοῦ τὸ λοιπὸν ποιεῖν. Libri et edd. omnes: τοῦ λοιποῦ ποιεῖν. Lenissime quidem possis: τοῦ τοῦ λοιποῦ, sed ab hac correctione me deterruit τὸ κακόφωνον. Quare dedi, quod vides. Cf. Lys. or. XXX, § 34: καὶ ἐλπίζουσιν ὑμᾶς ἐξαπατήσαντες ἄδειαν εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον λήψεσθαι τοῦ ποιεῖν ὅτι ἂν βούλωνται. Supra 4 scripsi εἰσελθεῖν pro ἐλθεῖν.

§ 86, 4. verba ἐβουλόμην — ἀπολλύναι posui in parenthesi. In praegressis possis: καλοὶ κάγαθοι αὐτοὺς ἐξαιτήσονται cum Kaysero, vel: ὑπὲρ αὐτῶν αἰτήσονται; cl. XIV, § 22. Sed non male Scheibius confert XXX, § 33: — οὔτε Νικόμαχος οὔτε τῶν αἰτησομένων οὐδεὶς.

§ 87, 2. Post σφόδρα sine libris addidi γε. Ib. 3. τὸ ὑμέτερον πλῆθος. Codd. et edd. τοῦ ὑμετέρου πλήθους. Correxit Dobraeus.

- Ἐρατοσθένη καὶ τοὺς συνάρχοντας αὐτοῦ δεινὸν ἦν καὶ
 88 τῶν τεθνεώτων ἐπ' ἐκφορὰν ἐλθεῖν. καίτοι οὗτοι μὲν
 σωθέντες πάλιν ἂν δύναιτο τὴν πόλιν ἀπολέσαι· ἐκεῖνοι
 δέ, οὓς οὗτοι ἀπώλεσαν, τελευτήσαντες τὸν βίον πέρας
 ἔχουσι τῆς παρὰ τῶν ἐχθρῶν τιμωρίας. οὐκ οὖν δεινὸν,
 εἰ τῶν μὲν ἀδίκως τεθνεώτων οἱ φίλοι συναπώλλυντο,
 αὐτοῖς δὲ τοῖς τὴν πόλιν ἀπολέσασιν δήπου ἐπ' ἐκφορὰν
 πολλοὶ ἥξουσιν, ὅποτε βοηθεῖν τοσοῦτοι παρασκευάζον-
 89 ται; καὶ μὲν δὴ πολλῷ ῥᾶον ἡγοῦμαι εἶναι ὑπὲρ ὧν ὑμεῖς
 ἐπάσχετ' ἀντειπεῖν, ἢ ὑπὲρ ὧν οὗτοι πεποιήκασιν ἀπολο-
 γήσασθαι. καίτοι λέγουσιν ὡς Ἐρατοσθένει ἐλάχιστα τῶν
 τριάκοντα κάκ' εἴργασται, καὶ διὰ τοῦτ' αὐτὸν ἀξιοῦσι
 σωθῆναι· ὅτι δὲ τῶν ἄλλων πλείστ' εἰς ὑμᾶς ἐξημάρτηκε,
 οὐκ οἴονται χρῆναι αὐτὸν ἀπολέσθαι. ὑμεῖς δὲ δείξεθ'
 90 ἦν τινα γνώμην ἔχετε περὶ τοιούτων πραγμάτων. εἰ
 μὲν γὰρ τούτου καταψηφιεῖσθε, δῆλοι ἔσεσθ' ὀργιζό-
 μενοι τοῖς πεπραγμένοις· εἰ δ' ἀποψηφιεῖσθε, ὀφθήσεσθε
 τῶν αὐτῶν ἔργων ἐπιθυμηταὶ τούτοις ὄντες, καὶ οὐχ
 ἔξετε λέγειν ὅτι τὰ ὑπὸ τῶν τριάκοντα προσταχθέντα
 91 ποιεῖτε· νυνὶ γὰρ οὐδεὶς ὑμᾶς ἀναγκάζει παρὰ τὴν
 ὑμετέραν γνώμην ψηφίζεσθαι. ὥστε συμβουλεύω μὴ τούτων
 ἀποψηφισαμένους ὑμῶν αὐτῶν καταψηφίσασθαι. μηδ' οἴεσθε
 κρύβδην εἶναι τὴν ψῆφον· φανερὰν γὰρ τῇ πόλει τὴν
 ὑμετέραν γνώμην ποιήσετε.
- 92 Βούλομαι δ' ὀλίγ' ἐκατέρους ἀναμνήσας καταβαίνειν,
 τοὺς τ' ἐξ ἄστεος καὶ τοὺς ἐκ Πειραιῶς, ἵνα τὰς ὑμῖν διὰ
 τούτων γεγενημένας συμφορὰς παραδείγματ' ἔχοντες τὴν
 ψῆφον φέρητε. καὶ πρῶτον μὲν ὅσοι ἐξ ἄστεός ἐστε, σκέ-
 ψασθ' ὅτι ὑπὸ τούτων οὕτω σφόδρ' ἤρχεσθε, ὥστ' ἀδελ-
 φοῖς καὶ νιέσι καὶ πολίταις ἠναγκάζεσθε πολεμεῖν τοιοῦτον
 πόλεμον, ἐν ᾧ ἡττηθέντες μὲν τοῖς νικήσασιν τὸ ἴσον ἔχετε,
 93 νικήσαντες δ' ἂν τούτοις ἐδουλεύετε. καὶ τοὺς ἰδίους

§ 89, 1. ῥᾶον Stephani emendatio est pro ῥάδιον. Ib. 5. τῶν ἄλλων. Delevi quod vulgo additur Ἑλλήνων, vocabulum iam Marklando suspectum. Ib. 6. Num forte τί οὐκ — ἀπολέσθαι; scribendum pro οὐκ — ἀπολέσθαι? Ibidem cum Marklando dedi δείξετε pro δείξατε. Ib. 7. περὶ τοιούτων πραγμάτων probabilis est Scheibii coniectura pro περὶ τῶν πραγμάτων.

§ 90, 3. ἔσεσθ' ὀργιζόμενοι. Vulgo ἔσεσθ' ὡς ὀργιζόμενοι. Ibidem 5. ποιεῖτε pro ἐποιεῖτε Cobetus.

§ 91, 2. ψηφίζεσθαι. Vulgo contra mentem oratoris legitur ἀποψηφίζεσθαι.

- οἴκους οὗτοι μὲν ἐκ τῶν πραγμάτων μεγάλους ἐκτίσαντο, ὑμεῖς δὲ διὰ τὸν πρὸς ἀλλήλους πόλεμον ἐλάττους ἔχετε· συνωφελεῖσθαι μὲν γὰρ ὑμᾶς οὐκ ἡξίου, συνδιαβάλλεσθαι δ' ἡνάγκαζον, εἰς τοσοῦτον ὑπεροψίας ἐλθόντες ὥστ' οὐ τῶν ἀγαθῶν κοινοῦμενοι πιστοὺς ὑμᾶς ἐκτῶντο, ἀλλὰ τῶν ὀνειδῶν μεταδιδόντες εὖνους ὦντ' εἶναι.
- 94 ἀνδ' ὧν ὑμεῖς νῦν ἐν τῷ θαρραλέῳ ὄντες, καθ' ὅσον δύνασθε, καὶ ὑπὲρ ὑμῶν αὐτῶν καὶ ὑπὲρ τῶν ἐκ
- p. 129 Πειραιῶς τιμωρήσασθε, | ἐνθυμηθέντες μὲν ὅτι ὑπὸ τούτων πονηροτάτων ὄντων ἤρχεσθε, ἐνθυμηθέντες δ' ὅτι μετ' ἀνδρῶν νῦν ἀρίστων πολιτεύεσθε καὶ τοῖς πολεμίοις μάχεσθε καὶ περὶ τῆς πόλεως βουλευέσθε, ἀναμνησθέντες δὲ τῶν ἐπικούρων, οὓς οὗτοι φύλακας τῆς σφετέρας ἀρχῆς καὶ τῆς ὑμετέρας δουλείας εἰς τὴν ἀκρόπολιν κατέστησαν.
- 95 καὶ πρὸς ὑμᾶς μὲν ἔτι πολλῶν ὄντων εἰπεῖν τοσαῦτα λέγω. ὅσοι δ' ἐκ Πειραιῶς ἐστε, πρῶτον μὲν τῶν ὅπλων ἀναμνήσθητε, ὅτι πολλὰς μάχας ἐν τῇ ἀλλοτρίᾳ μαχεσάμενοι οὐχ ὑπὸ τῶν πολεμίων ἀλλ' ὑπὸ τούτων εἰρήνης οὔσης ἀφηρέθητε θώπλα, ἔπειθ' ὅτι ἐξεκηρύχθητε μὲν ἐκ τῆς πόλεως, ἣν ὑμῖν οἱ πατέρες παρέδοσαν, φεύγοντας
- 96 δ' ὑμᾶς ἐκ τῶν πόλεων ἐξητοῦντο. ἀνδ' ὧν ὀργίσθητε μὲν ὥσπερ ὅτ' ἐφεύγετε, ἀναμνήσθητε δὲ καὶ τῶν ἄλλων κακῶν ὧν πεπόνθαθ' ὑπ' αὐτῶν, οἱ τοὺς μὲν ἐκ τῆς ἀγορᾶς τοὺς δ' ἐκ τῶν ἱερῶν συναρπάζοντες βιαίως ἀπέκτειναν, τοὺς δ' ἀπὸ τέκνων καὶ γονέων καὶ γυναικῶν ἀφέλκοντες φονέας αὐτῶν ἡνάγκασαν γενέσθαι καὶ οὐδὲ ταφῆς τῆς νομιζομένης εἶασαν τυχεῖν, ἡγούμενοι τὴν αὐτῶν ἀρχὴν
- 97 βεβαιότεραν εἶναι τῆς παρὰ τῶν θεῶν τιμωρίας. ὅσοι δὲ τὸν θάνατον διέφυγον, πολλαχοῦ κινδυνεύσαντες κεῖς πολλὰς πόλεις πλανηθέντες καὶ πανταχόθεν ἐκκηρυττόμενοι, ἐνδεεῖς ὄντες τῶν ἐπιτηδείων, οἱ μὲν ἐν πολεμίᾳ τῇ πατρίδι τοὺς παῖδας καταλιπόντες, οἱ δ' ἐν ξένη, πολλῶν ἐναντιουμένων ἤλθετ' εἰς τὸν Πειραιᾶ. πολλῶν δὲ καὶ μεγάλων κινδύνων ὑπαρξάντων ἄνδρες ἀγαθοὶ

§ 93, 2. post μὲν sequebatur ἄν, quod Scheibius uncinis sepsit, ego deleui. Ibidem pro πραγμάτων suspicor ἀρπαγῶν vel ταραχῶν, cl. § 53.

§ 95, 5. ἔπειτα. Cf. adnotatio ad § 48, 4.

§ 96. 3. ὧν πεπόνθατε. Vulgo ἂ π. Cf. § 82, 5. Ib. 5. Mihi quidem praeplacere hic vocabulorum ordo: ἀπὸ τέκνων καὶ γυναικῶν καὶ γονέων.

§ 97, 6. Post ξένη sequebatur γῆ, quod deleui. Ib. 8. Vocabula εἰς τὴν πατρίδα subdubito num sint Iysiae.

- γενόμενοι τοὺς μὲν ἡλευθερώσατε, τοὺς δ' εἰς τὴν πατρίδα
 98 κατηγάγετε. εἰ δ' ἐδυστυχήσατε καὶ τούτων ἡμάρτετε, αὐτοὶ
 μὲν ἂν δείσαντες ἐφεύγετε μὴ ἐπάθετε τοιαῦθ' οἷα καὶ
 πρότερον, καὶ οὐτ' ἂν ἱερὰ οὔτε βωμοὶ ὑμᾶς ἀδικουμένους
 διὰ τοὺς τούτων τρόπους ὠφέλησαν, ἃ καὶ τοῖς ἀδικοῦσι
 σωτήρια γίγνεται· οἱ δὲ παῖδες ὑμῶν, ὅσοι μὲν ἐνθάδ'
 ἦσαν, ὑπὸ τούτων ἂν ὑβρίζοντο, οἱ δ' ἐπὶ ξένης μικρῶν
 ἂν ἔνεκα συμβολαίων ἐδούλευον ἐρημίας τῶν ἐπικουρησόντων.
 99 Ἀλλὰ γὰρ οὐ τὰ μέλλοντ' ἔσεσθαι βούλομαι λέγειν,
 τὰ πραχθένθ' ὑπὸ τούτων οὐ δυνάμενος εἰπεῖν ἅπαντα.
 οὐδὲ γὰρ ἐνὸς κατηγόρου τοῦτ' οὐδὲ δυοῖν ἔργον ἐστίν,
 ἀλλὰ πολλῶν. ὅμως δὲ τῆς ἐμῆς προθυμίας οὐδὲν ἐλλέ-
 λειπται, ὑπὲρ τε τῶν ἱερῶν, ἃ οὔτοι τὰ μὲν ἀπέδοντο τὰ
 δ' εἰσιόντες ἐμίαινον, ὑπὲρ τε τῆς πόλεως, ἣν μικρὰν
 ἐποιοῦν, ὑπὲρ τε τῶν νεωρίων, ἃ καθεῖλον, καὶ ὑπὲρ τῶν
 τεθνεώτων, οἷς ὑμεῖς, ἐπειδὴ ζῶσιν ἐπαμῦναι οὐκ ἡδύ-
 100 νασθε, ἀποθανοῦσι βοηθήσατε. οἶμαι δ' αὐτοὺς ἡμῶν
 τ' ἀκροᾶσθαι καὶ ὑμᾶς εἰσόψεσθαι τὴν ψῆφον φέροντας,
 ἡγουμένους, ὅσοι μὲν ἂν τούτων ἀποψηφίσθησθε, αὐτῶν
 θάνατον καταψηφιῖσθαι, ὅσοι δ' ἂν παρὰ τούτων δίκην
 λάβητε, ὑπὲρ αὐτῶν τὰς τιμωρίας πεποιημένους φανή-
 σεσθαι.

Πάύσομαι κατηγορῶν. ἀκηκόατε, ἐοράκατε, πεπόνθατε,
 ἔχετε. δικάζετε.

§ 98, 2. Malim: ἐφεύγετε δείσαντες. Quod sequitur ἐπάθετε pro πάθητε debetur Halmio.

§ 99, 2. Post εἰπεῖν, flagitante sententia, de meo addidi ἅπαντα. Cf. § 1, 5.

§ 100, 2. Vulgo εἴσεσθαι. Vere Hamakerus εἰσόψεσθαι. Ibidem 5. meo Marte reposui λάβητε pro λάβωσιν, et mox post πεποιημένους, auctore Reiskio, addidi φανήσεσθαι. Tandem 7. pro ἐοράκατε Lysiae reddidi formam legitimam.

ΚΑΤΑ ΑΓΟΡΑΤΟΥ.

ARGUMENTUM.

Agoratus, Eumaris servi filius, quum obsessis Athenis apud senatum indicavisset viros quosdam bonos nobilesque in quibus Dionysodorum taxiarchum contra rempubl. coniurasse, effecerat ut illi a XXXviris capitis damnerentur. Horum dominatione eversa restitutoque populari imperio Agoratus a Dionysio, fratre Dionysodori, et ab eo, cui Lysias hanc orationem scripsit, occisi leviro, per ἀπαγωγὴν ad undecimviros deductus et caedis (vel potius βουλεύσεως) reus factus est. Oratio igitur, quae post Dionysii orationem dicta videtur, habita est in heliastarum iudicio praesidibus undecimviris aliquanto post ol. 94, 4. a. Chr. n. 401. (§ 83. 84. coll. § 56.)

Προσῆκει μέν, ὦνδρες δικασταί, πᾶσιν ὑμῖν τιμωρεῖν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν οἱ ἀπέθανον εὖνοι ὄντες τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ, προσῆκει δὲ καὶ μοι οὐχ ἥκιστα· κηδεστῆς γάρ μοι ἦν Διονυσόδωρος κἀνεψιός. τυγχάνει οὖν ἐμοὶ ἡ αὐτὴ ἔχθρα πρὸς Ἀγόρατον τουτονὶ καὶ τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ ὑπάρχουσα· ἔπραξε γάρ οὗτος τοιαῦτα, δι' οἷ' ὑπ' ἐμοῦ νυνὶ εἰκότως μισεῖται, ὑπὸ θ' ὑμῶν, ἂν θεὸς θέλῃ, |
2 δικαίως τιμωρηθήσεται. Διονυσόδωρον γὰρ τὸν κηδεστὴν
p. 130 τὸν ἐμὸν χᾶτέρους πολλούς, ὧν δὴ τῶνόματ' ἀκού-
σεσθε, ἄνδρας ὄντας ἀγαθοὺς περὶ τὸ πλῆθος τὸ ὑμέτερον,

Titulo in MS. additur ἐνδείξεως, quod auctore Dobraeo uncis sepsit Scheibius, ego delevi. § 1, 6. δι' οἷα. Vulgo δι' ἧ.

- ἐπὶ τῶν τριάκοντ' ἀπέκτεινε, μηνυτῆς κατ' ἐκείνων γενόμενος. ποιήσας δὲ ταῦτ' ἐμὲ μὲν ἰδίᾳ καὶ ἕκαστον τῶν προσηκόντων μεγάλ' ἐζημίωσε, τὴν δὲ πόλιν κοινῇ πᾶσαν τοιούτων ἀνδρῶν ἀποστερήσας οὐ μικρά, ὥς ἐγὼ νομίζω,
- 3 ἐβλαψεν. ἐγὼ οὖν, ὦνδρες δικασταί, δίκαιον καὶ ὅσιον ἡγοῦμαι εἶναι καὶμοὶ καὶ ὑμῖν ἅπασι τοῦτον τιμωρεῖσθαι καθ' ὅσον ἕκαστος δύναται· καὶ ποιοῦσι ταῦτα νομίζω ἡμῖν καὶ παρὰ θεῶν καὶ παρ' ἀνθρώπων ἄμεινον ἂν γίγνεσθαι. δεῖ δ' ὑμᾶς, ὦνδρες Ἀθηναῖοι, ἐξ ἀρχῆς τῶν πραγμάτων ἀπάν-
- 4 των ἀκοῦσαι, ἵν' εἰδῆτε πρῶτον μὲν ὅτῳ τρόπῳ ὑμῖν ἡ δημοκρατία κατελύθη καὶ ὑφ' οὗτου, ἔπειθ' ὅτῳ τρόπῳ ἄνδρες ὑπ' Ἀγοράτου ἀπέθανον, καὶ δὴ ὅ τι ἀποθνήσκειν μέλλοντες ἐπέσκηψαν· ἅπαντα γὰρ ταῦτ' ἀκριβῶς μαθόντες ἥδιον ἂν καὶ ὀσιώτερον Ἀγοράτου τουτουὶ καταψηφίζοισθε. ὅθεν οὖν ἡμεῖς τε ῥᾶστα διδάξομεν καὶ ὑμεῖς μαθήσεσθε, ἐντεῦθεν ὑμῖν ἄρξομαι διηγέεισθαι.
- 5 Ἐπειδὴ γὰρ αἱ νῆες αἱ ὑμέτεραι διεφθάρησαν καὶ τὰ πράγματα τῇ πόλει ἀσθενέστερ' ἐγεγέννητο, οὐ πολλῷ χρόνῳ αἱ τε νῆες αἱ Λακεδαιμονίων ἐπὶ τὸν Πειραιᾶ ἀφικνουῦνται, καὶ ἅμα λόγοι πρὸς Λακεδαιμονίους περὶ τῆς εἰρήνης
- 6 ἐγίγνοντο. ἐν δὲ τῷ χρόνῳ τούτῳ οἱ βουλόμενοι νεώτερα πράγματ' ἐν τῇ πόλει γίγνεσθαι ἐπεβούλευον, νομίζοντες κάλλιστον καιρὸν εἰληφέναι καὶ μάλιστ' ἐν τῷ τότε χρόνῳ τὰ πράγματα, ὥς αὐτοὶ ἠβούλουντο, καταστήσεσθαι.
- 7 ἡγοῦντο δ' οὐδὲν ἄλλο σφίσιν ἐμποδὼν εἶναι ἢ τοὺς τοῦ δήμου προεστηκότας καὶ τοὺς στρατηγοῦντας καὶ τοὺς ταξιαρχοῦντας. τούτους οὖν ἐβούλουνθ' ἀμωσγέπως ἐκτρεδὼν ποιήσασθαι, ἵνα ῥαδίως ἂ βούλαιντο διαπράττοιντο. πρῶτον μὲν οὖν Κλεοφῶντι ἐπέθεντ' ἐκ τρόπου τοιούτου.
- 8 ὅτε γὰρ ἡ πρώτη ἐκκλησία περὶ τῆς εἰρήνης ἐγίγνετο, καὶ οἱ παρὰ Λακεδαιμονίων ἦκοντες ἔλεγον ἐφ' οἷσιν εἰτοιμοὶ εἶεν τὴν εἰρήνην ποιεῖσθαι Λακεδαιμόνιοι, εἰ κατασκα-

§ 3, 2. Post ἅπασι de meo addidi τοῦτον.

§ 4, 1 et 2. bis reposui ὅτῳ τρόπῳ pro ᾧ τρόπῳ. Ib. ad ἔπειτα cf. XII § 48, 4 et § 95, 5.

§ 5, 2. Cum Hamakero expunxi ἐν, quod libri habent ante τῇ πόλει. Ib. 3. ut suspectum delevi ὕστερον, quod sequebatur post πολλῷ χρόνῳ.

§ 6, 4. καταστήσεσθαι Marklandus pro καταστήσασθαι.

§ 7, 2. De meo addidi τοὺς ante ταξιαρχοῦντας. Cf. §§ 13, 18 et 30.

§ 8, 2. οἷσιν dedi pro οἷς. Ib. 6. post ἀκούσαντες omisi interpretamentum: περὶ τῶν τειχῶν τῆς κατασκαφῆς.

φείη τῶν τειχῶν τῶν μακρῶν ἐπὶ δέκα στάδι' ἐκατέρου ,
 τόθ' ὑμεῖς τε, ὦνδρες Ἀθηναῖοι, οὐκ ἠνέσχεσθ' ἀκού-
 σαντες, Κλεοφῶν θ' ὑπὲρ ὑμῶν ἀπάντων ἀναστὰς ἀντεῖ-
 9 πεν ὥς οὐδενὶ τρόπῳ οἷόν τ' εἴη ποιεῖν ταῦτα. μετὰ
 δὲ ταῦτα Θηραμένης, ἐπιβουλεύων τῷ πλήθει τῷ ὑμε-
 τέρῳ, ἀναστὰς λέγει ὅτι, ἐὰν αὐτὸν ἔλησθε περὶ τῆς
 εἰρήνης πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ποιήσει ὥστε μήτε
 τῶν τειχῶν διελεῖν μήτ' ἄλλο τὴν πόλιν ἐλαττώσαι μη-
 δέν· οἷοιτο δὲ καὶ ἄλλο τι ἀγαθὸν παρὰ Λακεδαιμονίων
 10 τῇ πόλει εὐρήσεσθαι. πεισθέντες δ' ὑμεῖς εἴλεσθ' ἐκείνον
 πρεσβευτὴν αὐτοκράτορα, ὃν τῷ προτέρῳ ἔτει στρατηγὸν
 χειροτονηθέντ' ἀπεδοκιμάσατε, οὐ νομίζοντες εὖνουν
 11 εἶναι τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ. ἐκεῖνος μὲν οὖν ἔλθων εἰς
 Λακεδαίμον' ἔμεινεν ἐκεῖ πολὺν χρόνον, καταλιπὼν ὑμᾶς
 πολιορκουμένους, εἰδὼς τὸ ὑμέτερον πλῆθος ἐν ἀπορίᾳ
 ἐχόμενον καὶ διὰ τὸν πόλεμον καὶ τὰ κακὰ τοὺς πολλοὺς
 τῶν ἐπιτηδείων ἐνδεεῖς ὄντας, νομίζων, εἰ διαθείη ὑμᾶς
 ὥσπερ διέθηκεν, ἀσμένους ὅποιαντινοῦν ἐθελῆσαι ἂν εἰρή-
 12 νην ποιήσασθαι. οἱ δ' ἐνθάδ' ὑπομένοντες κἀπιβουλεύοντες
 καταλῦσαι τὴν δημοκρατίαν εἰς ἀγῶνα Κλεοφῶντα καδι-
 στᾶσι, πρόφασιν μὲν ὅτι οὐκ ἦλθεν εἰς θῶπλ' ἀναπαυ-
 σόμενος, τὸ δ' ἀληθές ὅτι ἀντεῖπεν ὑπὲρ ὑμῶν μὴ καδιαι-
 ρεῖν τὰ τείχη. ἐκείνῳ μὲν οὖν δικαστήριον παρασκευάσαντες
 καὶ εἰσελθόντες οἱ βουλόμενοι ὀλιγαρχίαν καταστήσασθαι
 ἀπέκτειναν ἐπὶ τῇ προφάσει ταύτῃ. Θηραμένης δ' ὕστερον
 13 ἀφικνεῖται ἐκ Λακεδαίμονος. προσιόντες δ' αὐτῷ τῶν τε
 στρατηγῶν τινες καὶ τῶν ταξιάρχων, ὧν ἦν Στρομβιχίδης
 p. 131 καὶ Διονυσόδωρος, καὶ | ἄλλοι τινὲς τῶν πολιτῶν εὖνοι
 ὄντες ὑμῖν, ὥς ἐδήλωσαν ὕστερον, ἠγανάκτουν σφόδρα.
 ἦλθε γὰρ φέρων εἰρήνην τοιαύτην, οἴαν ἡμεῖς ἔργῳ μα-
 θόντες ἔγνωμεν· πολλοὺς γὰρ τῶν πολιτῶν κἀγαθοὺς
 14 ἀπωλέσαμεν, καὶ αὐτοὶ ὑπὸ τῶν τριάκοντ' ἐξηλάθημεν.
 ἦν γὰρ ἀντὶ μὲν τοῦ ἐπὶ δέκα στάδια τῶν μακρῶν τειχῶν
 διελεῖν ὅλα τὰ μακρὰ τείχη κατασκάψαι, ἀντὶ δὲ τοῦ ἄλλο

§ 9, 4. ποιήσει Stephanus. Scheibius cum MS. ποιήσιν.

§ 11, 5. post ὑμᾶς delevi glossema ἀπόρως, suadente Kaysero. Ib. 6. ἀσμέ-
 νους. Vulgo ἀσμένως.

§ 12, 7. ἐπὶ pro ἐν τῇ προφάσει Baiterus.

§ 13, 3. εὖνοι ὄντες pro εὐνοοῦντες Cobetus. Ib. 4. post ὥς delevi γε,
 praeunte Dobraeo. Ib. 5. οἴαν Cobetus. Vulgo ἦν.

- τι ἀγαθὸν τῇ πόλει εὐρέσθαι τὰς τε ναῦς παραδοῦναι τοῖς
 Λακεδαιμονίοις καὶ τὸ περὶ τὸν Πειραιᾶ τεῖχος περιελεῖν.
 15 ὁρῶντες δ' οὗτοι ἄνδρες ὀνόματι μὲν εἰρήνην γενομένην,
 τῷ δ' ἔργῳ τὴν δημοκρατίαν καταλυομένην, οὐκ ἔφασαν
 ἐπιτρέψειν ταῦτα γενέσθαι, οὐκ ἐλεοῦντες, ὧνδρες Ἀθη-
 ναῖοι, τὰ τεῖχη, εἰ πεσεῖται, οὐδὲ κηδόμενοι τῶν νεῶν, εἰ
 Λακεδαιμονίοις παραδοθήσονται (οὐδὲν γὰρ αὐτοῖς τούτων
 16 πλέον ἢ ὑμῶν ἐκάστῳ προσῆκεν), ἀλλ' αἰσθόμενοι ἐκ τοῦ
 τρόπου τούτου τὸ ὑμέτερον πλῆθος καταλυθησόμενον, οὐδ'
 (ὥς φασί τινες) οὐκ ἐπιθυμοῦντες εἰρήνην γίγνεσθαι, ἀλλὰ
 βουλόμενοι βελτίῳ ταύτης εἰρήνην τῷ δήμῳ τῶν Ἀθη-
 ναίων ποιήσασθαι. ἐνόμιζον δὲ δυνήσεσθαι, κᾶπραξαν
 17 ἂν ταῦτα, εἰ μὴ ὑπ' Ἀγοράτου τουτουὶ ἀπώλοντο. γνοὺς
 δὲ Θηραμένης καὶ οἱ ἄλλοι οἱ ἐπιβουλεύοντες ὑμῖν,
 ὅτι εἰσὶ τινες οἱ κωλύσουσι τὸν δῆμον καταλυθῆναι κᾶ-
 ναντιώσονται περὶ τῆς ἐλευθερίας, προείλοντο, πρὶν τὴν
 ἐκκλησίαν τὴν περὶ τῆς εἰρήνης γενέσθαι, τούτους πρότε-
 ρον εἰς διαβολὰς καὶ κινδύνους καταστῆσαι, ἵνα μηδεὶς
 18 ἐκεῖ ὑπὲρ τοῦ ὑμετέρου πλῆθους ἀντιλέγοι. ἐπιβουλήν οὖν
 τοιαύτην ἐπιβουλεύουσι· πείθουσι γὰρ Ἀγόρατον τουτονὶ
 μηνυτὴν κατὰ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων γενέσθαι,
 οὐ ξυνειδὸτ' ἐκείνοις, ὧνδρες Ἀθηναῖοι, οὐδὲν (οὐ γὰρ
 δήπου ἐκεῖνοι οὕτως ἀνόητοι ἦσαν κᾶφιλοι, ὥστε περὶ
 τηλικούτων ἂν πραγμάτων Ἀγόρατον ὥς πιστὸν καὶ εὖ-
 νουν, δοῦλον κακῶν δούλων ὄντα, παρεκάλεσαν), ἀλλ'
 19 ἐδόκει αὐτοῖς οὗτος ἐπιτήδειος εἶναι μηνυτής. ἐβούλонт'
 οὖν ἄκοντα δοκεῖν αὐτὸν μηνύειν, ὅπως πιστότερ' ὑμῖν
 εἰπεῖν φαίνοιτο. ὥς δ' ἐκὼν ἐμήνυσε, καὶ ὑμᾶς οἶμαι ἐκ
 τῶν πεπραγμένων αἰσθήσεσθαι. εἰσπέμπουσι γὰρ εἰς τὴν
 βουλήν Θεόκριτον τὸν τοῦ Ἐλαφοστίκτου καλούμενον· ὁ
 δὲ Θεόκριτος οὗτος ἐταῖρος ἦν τῷ Ἀγοράτῳ κᾶπιτήδειος.
 20 ἡ δὲ βουλὴ διέφθαρτο καὶ ὀλιγαρχίας ἐπεθύμει ὥς οἶόν τε

§ 15, 3. ἐπιτρέψειν pro ἐπιτρέψαι Dobraeus, alii.

§ 16, 1. πλέον. Vulgo πλεῖον.

§ 17, 2. post δὲ delevi ταῦτα male repetitum e vs. superiore. Ib. 4. προ-
 είλοντο pro εἴλοντο debetur Dobraeo. Ib. 5. scripsi πρότερον. Vulgo πρῶτον.

§ 18, 6. post πραγμάτων delevi πράττοντες cum Reiskio et Dobraeo.

§ 19, 2. ante μηνύειν delevi magistelli additamentum καὶ μὴ ἔκοντα. Ib. 3.
 εἰπεῖν φαίνοιτο. Vulgo ὑποφαίνοιτο. Dobraeus φαίνοιτο. Ib. 4. εἰσπέμπουσι
 pro ἐκπέμπουσι Dobraeus. Ib. 5. post βουλήν libri inserunt: τὴν πρὸ τῶν
 τριάκοντα βουλευούσαν. Scheibius auctore Dobraeo inclusit, ego omisi.

- μάλιστα. τεκμήριον δέ· οἱ γὰρ πολλοὶ οἱ ἐξ ἐκείνης τῆς βουλῆς τὴν ὑστέραν βουλὴν ἐβούλευον. τοῦ δ' ἕνεκα ταῦτα λέγω ὑμῖν; ἵν' εἰδῇθ' ὅτι τὰ ψηφίσματα τὰξ ἐκείνης τῆς βουλῆς οὐκ ἐπ' εὐνοίᾳ τῇ ὑμετέρᾳ ἀλλ' ἐπὶ καταλύσει τοῦ δήμου τοῦ ὑμετέρου ἅπαντ' ἐγένετο, καὶ ὡς τοιοῦτοις οὖσιν
- 21 αὐτοῖς τὸν νοῦν μὴ προσέχητε. εἰσελθὼν δ' εἰς ταύτην τὴν βουλὴν ἐν ἀπορρήτῳ Θεόκριτος μηνύει ὅτι συλλέγονται τινες ἐναντιωσόμενοι τοῖς τότε καθισταμένοις πράγμασι. τὰ μὲν οὖν ὀνόματ' οὐκ ἔφη αὐτῶν ἐρεῖν καθ' ἕκαστον· ὄρκους τε γὰρ ὁμωμοκέναι τοὺς αὐτοὺς ἐκείνοις, καὶ εἶναι ἐτέρους οἱ ἐροῦσι τῶνόματα, αὐτὸς δ' οὐκ ἂν ποτε
- 22 ποιῆσαι ταῦτα. καίτοι εἰ μὴ ἐκ παρασκευῆς ἐμηνύετο, πῶς οὐκ ἂν ἠνάγκασεν ἡ βουλὴ εἰπεῖν τῶνόματα Θεόκριτον καὶ μὴ ἀνώνυμον τὴν μήνυσιν ποιήσασθαι; νυνὶ δὲ τοῦτο τὸ ψήφισμα ψηφίζεται.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

- 23 Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμ' ἐψηφίσθη, κατέρχονται ἐπὶ τὸν Ἀγόρατον εἰς Πειραιᾶ οἱ αἰρεθέντες τῶν βουλευτῶν, καὶ περιτυχόντες αὐτῷ ἐν ἀγορᾷ ἐζήτουν ἄγειν. παραγενόμενος δὲ Νικίας καὶ Νικομένης κἄλλοι τινές, ὁρῶντες τὰ πράγματ' οὐχ οἷα βέλτιστ' ἐν τῇ πό-
- p. 132 λει | ὄντα, ἄγειν μὲν τὸν Ἀγόρατον οὐκ ἔφασαν προή-
σεσθαι, ἀφηροῦντο δὲ καὶ ἠγγυῶντο καὶ ὠμολόγουν
- 24 παράξειν εἰς τὴν βουλὴν. γραψάμενοι δ' οἱ βουλευταὶ τῶνόματα τῶν ἐγγυωμένων καὶ κωλυόντων, ἀπιόντες ὥχοντ' εἰς ἄστυ. ὁ δ' Ἀγόρατος καὶ οἱ ἐγγυηταὶ καδί-
ζουσιν ἐπὶ τὸν βωμὸν Μουνυχίαςιν· ἐπειδὴ δ' ἐκεῖ ἦσαν, ἐβουλεύοντο τί χρὴ ποιεῖν. ἐδόκει οὖν τοῖς ἐγγυηταῖς καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασιν ἐκποδὼν ποιήσασθαι τὸν Ἀγόρατον
- 25 ὡς τάχιστα, καὶ παρορμίσαντες δύο πλοῖ' ἐδέοντ' αὐτοῦ παντὶ τρόπῳ ἀπελθεῖν Ἀθήνηθεν, καὶ αὐτοὶ ἔφασαν συν-

§ 20, 1. post βουλὴν omisi interpretamentum ἢ πρὸ τῶν τριάκοντα βουλευ-
ουσα et ib. 3 post βουλὴν verba: τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα. Horum neutrum
fefellit Dobraeum. Ibidem 1 scripsi οἷόν τε pro ἵσ τε ex acuta Hamakeri suspi-
cione. Mox 6 ἐγένετο Marklandus pro ἐλέγετο. Tandem 7 dedi μὴ προσέχητε
e cod. C. Scheibius delevit μὴ cum cod. X.

§ 23, 2. vulgo τὸν Πειραιᾶ. Delevi articulum.

§ 25. post πλοῖα delevi emblemata Μουνυχίαςιν, quod non latuit Dobraeum.

εκπλευσεῖσθαι, ἕως τὰ πράγματα κατασταίῃ, λέγοντες ὅτι, εἰ κομισθεῖν εἰς τὴν βουλὴν, βασανιζόμενος ἴσως ἀναγκασθήσεται ὀνόματ' εἰπεῖν Ἀθηναίων ὧν ἂν ὑποβάλωσιν οἱ βουλόμενοι κακόν τι ἐν τῇ πόλει ἐργάζεσθαι.

26 ταῦτ' ἐκείνων δεομένων, καὶ παρασκευασάντων πλοῖα, καὶ αὐτῶν ἐτοίμων ὄντων συνεκπλεῖν, οὐκ ἠθέλησε πείθεσθαι αὐτοῖς Ἀγόρατος οὕτοσί. καίτοι, ὦ Ἀγόρατε, εἰ μή τί σοι ἦν παρεσκευασμένον κἀπίστευες μηδὲν κακὸν πείσεσθαι, πῶς οὐκ ἂν ὥχου καὶ πλοίων παρεσκευασμένων καὶ τῶν ἐγγυητῶν ἐτοίμων ὄντων σοι συνεκπλεῖν; ἔτι γὰρ

27 οἷόν τέ σοι ἦν, καὶ οὐπω ἡ βουλὴ σου ἐκράτει. ἀλλὰ μὲν δὴ οὐχ ὁμοιά γε σοὶ κἀκείνοις ὑπῆρχεν. πρῶτον μὲν γὰρ Ἀθηναῖοι ἦσαν ὥστ' οὐκ ἐδεδίεσαν βασανισθῆναι· ἔπειτα πατρίδα σφετέραν αὐτῶν καταλιπόντες ἔτοιμοι ἦσαν συνεκπλεῖν μετὰ σοῦ, ἡγησάμενοι ταῦτα μᾶλλον λυσιτελεῖν ἢ τῶν πολιτῶν πολλοὺς κἀγαθοὺς ὑπὸ σοῦ ἀδίκως ἀπολέσθαι. σοὶ δὲ πρῶτον μὲν κίνδυνος ἦν βασανισθῆναι ὑπομείναντι, ἔπειτ' οὐ πατρίδ' ἂν σαυτοῦ

28 κατέλιπες· ὥστ' ἐκ παντὸς τρόπου σοὶ μᾶλλον ἢ ἐκείνοις ἐκπλεῦσαι συνέφερεν, εἰ μή τι ἦν ὃ ἐπίστευες. νῦν δ' ἄκων μὲν προσποιεῖ, ἐκὼν δὲ πολλοὺς κἀγαθοὺς Ἀθηναίων ἀπέκτεινας· ὥς δὲ παρεσκευάσθῃ ἅπανθ' ἃ ἐγὼ λέγω, καὶ μάρτυρές εἰσι καὶ αὐτὸ τὸ ψήφισμα σοῦ τὸ τῆς βουλῆς καταμαρτυρήσει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

29 Ἐπειδὴ τοίνυν τοῦτο τὸ ψήφισμ' ἐψηφίσθη καὶ ἦλθον οἱ ἐκ τῆς βουλῆς Μουνυχίαζε, ἐκὼν ἀνέστη Ἀγόρατος ἀπὸ τοῦ βωμοῦ· καίτοι νῦν γε βία φησὶν ἀφαιρεθῆναι.

30 ἐπειδὴ δ' εἰς τὴν βουλὴν ἐκομίσθησαν, ἀπογράφει Ἀγόρατος πρῶτον μὲν τῶν αὐτοῦ ἐγγυητῶν τῶνόματα, ἔπειτα τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων, ἔπειτα δὲ καὶ ἄλλων τινῶν πολιτῶν. ἡ δ' ἀρχὴ αὕτη τοῦ παντὸς κακοῦ ἐγένετο. ὥς δ' ἀπέγραψε τῶνόματα, οἶμαι μὲν καὶ αὐτὸν ὁμολογήσειν· εἰ δὲ μή, ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐγὼ αὐτὸν ἐξελέγξω.

Ἀπόκριναι δὴ μοι.

§ 27, 4. ad ἔπειτα cf. § 4, § 27, 8 et § 30, 2.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

- 31 Ἐβούλοντο τοίνυν, ὧνδρες δικασταί, ἔτι πλειόνων αὐτὸν τῶνόματ' ἀπογράψαι· οὕτω σφόδρ' ἔρρωθ' ἡ βουλὴ κακόν τι ἐργάζεσθαι. τούτους μὲν οὖν ἅπαντας ἐκὼν
 32 ἀπογράφει, οὐδεμιᾶς αὐτῷ ἀνάγκης οὔσης. ἐπειδὴ δ' ἡ ἐκκλησία Μουνυχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγίγνετο, οὕτω σφόδρα τινὲς ἐπεμελοῦνθ' ὅπως καὶ ἐν τῷ δήμῳ περὶ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων μήνυσις γένοιτο (περὶ δὲ τῶν ἄλλων ἀπέχρη ἢ ἐν τῇ βουλῇ γεγενημένη), ὥστε κάκεῖ παράγουσι τουτονὶ εἰς τὸν δῆμον. Καί μοι ἀπόκρι-
 ναι, ὦ Ἀγόρατε· ἀλλ' οὐκ οἶμαί σ' ἔξαρνον γενήσεσθαι ἂ ἐναντίον Ἀθηναίων ἀπάντων ἐποίησας.

ΕΡΩΤΗΣΙΣ.

- 33 Ὁμολογεῖ μὲν καὶ αὐτός, ὅμως δὲ καὶ τὰ ψηφίσμαθ' ὑμῖν τοῦ δήμου ἀναγνώσεται.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ.

- Ἵ 31, 3. Ὅτι μὲν ἀπέγραψεν Ἀγόρατος οὕτοσὶ τῶν ἀνδρῶν ἐκείνων τῶνόματα κὰν τῇ βουλῇ κὰν τῷ δήμῳ, καὶ ἔστι φονεὺς ἐκείνων, σχεδόν τι οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι· ὥς τοίνυν ἀπάντων τῶν κακῶν αἴτιος τῇ πόλει ἐγένετο καὶ οὐδ' ὑφ' ἐνὸς αὐτὸν προσήκει ἐλεεῖσθαι, ἐγῴμαι ὑμῖν ἐν
 34 κεφαλαίοις ἀποδείξειν. ἐπειδὴ γὰρ ἐκεῖνοι συλληφθέντες
 p.133.ἐδέσθησαν, | τότε καὶ ὁ Λύσανδρος εἰς τοὺς λιμένας τοὺς

§ 31, 3. Post ἐργάζεσθαι deleui verba: καὶ αὐτὸς οὐκ ἐδόκει αὐτοῖς ἅπαντα τάληθῃ πω κατηγορηκέναι, quemadmodum edidit Scheibius e cod. X, cuius scripturae, duce Sauppio, addidit καί. At interpolatorem arguit, ni fallor, tum αὐτὸς pro οὗτος tum κατηγορηκέναι pro κατειρηκέναι positum. Neque est dubium οὕτω referendum esse ad praegressa. Quam crisin confirmari arbitror lectione cod. C: ἐργάζεσθαι αὐτόν, ὥστε οὐκ ἐδόκει κτέ. Ib. 5 post οὔσης in libris additur: μετὰ τοῦτο προσγράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν, quae Dobraeo obsecutus inclusit Scheibius, ego omisi.

§ 32, 5 In his constituendis secutus sum Scheibium, nisi quod inclusum ab illo post βουλῇ interpretamentum μήνυσις plane deleui. Ib. 6. In textu de meo addidi pronomen τουτονί. Mox 7 γενήσεσθαι Cobetus pro γενέσθαι. Scheibius addidit ἂν. Rectius tamen, nisi fallor, eam particulam inseruisset statim post negationem.

§ 33, 4. Vulgo: καὶ τὰ ἐν τῇ βουλῇ καὶ τὰ ἐν τῷ δήμῳ. Deleui articulos cum Hamakero. Ib. 5 κατέστησαν pro κατεστάθησαν coniecit Scheibius.

ὑμετέρους εἰσέπλευσε, καὶ αἱ νῆες αἱ ὑμέτεραι Λακεδαιμονίοις παρεδόθησαν, καὶ τὰ τείχη κατεσκάφη, καὶ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, καὶ τί οὐ τῶν δεινῶν τῇ πόλει ἐγένετο;
 35 ἐπειδὴ τοίνυν οἱ τριάκοντα κατέστησαν, εὐθέως κρίσιν τοῖς ἀνδράσι τούτοις ἐποιοῦν ἐν τῇ βουλῇ, ὁ δὲ δῆμος ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐν δισχιλίοις ἐψηφίσατο. Καί μοι ἀνάγνωθι τὸ ψήφισμα.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

36 Εἰ μὲν οὖν ἐν τῷ δικαστηρίῳ ἐκρίνοντο, ῥαδίως ἂν ἐσώζοντο· ἅπαντες γὰρ ἤδη ἐγνωκότες ἦθ' οὗ ἦν κακοῦ ἡ πόλις, ἐν ᾧ οὐδὲν ἔτ' ὠφελεῖν ἐδύνασθε· νῦν δ' εἰς τὴν βουλὴν αὐτοὺς εἰσάγουσιν. ἡ δὲ κρίσις τοιαύτη
 37 ἐγίγνετο, οἷαν καὶ ὑμεῖς αὐτοὶ ἐπίστασθε. οἱ μὲν γὰρ τριάκοντ' ἐκάθηντ' ἐπὶ τῶν βάθρων, οὗ νῦν οἱ πρυτάνεις καθέζονται· δύο δὲ τράπεζαι ἐν τῷ πρόσθεν τῶν τριάκοντ' ἐκείσθην· τὴν δὲ ψῆφον οὐκ εἰς καδίσκους ἀλλὰ φανεράν ἐπὶ τὰς τραπέζας ταύτας ἔδει τίθεσθαι, ὥστ'
 38 ἐκ τίνος τρόπου ἔμελλέ τις αὐτῶν σωθήσεσθαι; ἐνὶ δὲ λόγῳ, ὅσοι εἰς τὸ βουλευτήριον ἐπὶ τῶν τριάκοντ' εἰσῆλθον κριθησόμενοι, ἀπάντων θάνατος κατεγιγνώσκετο καὶ οὐδενὸς ἀπεψηφίσαντο, πλὴν Ἀγοράτου τουτουί· τοῦτον δ' ἀφεῖσαν ὥς εὐεργέτην ὄντα· ἵνα δ' εἰδῇθ' ὥς πολλοὶ ὑπὸ τούτου τεθνῶσι, βούλομαι ὑμῖν τῶνόματ' αὐτῶν ἀναγνῶναι.

ΟΝΟΜΑΤΑ.

39 Ἐπειδὴ τοίνυν, ὧνδρες δικασταί, θάνατος αὐτῶν κατεγνώσθη κάδει αὐτοὺς ἀποθνήσκειν, μεταπέμπονται εἰς τὸ δεσμωτήριον ὁ μὲν ἀδελφὴν, ὁ δὲ μητέρα, ὁ δὲ γυναῖκα, ἥτις ἦν ἐκάστῳ αὐτῶν προσήκουσα, ἵνα τὰ ὕστατ'

§ 36, 4 post αὐτοὺς delevi interpretamentum τὴν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, praeëunte Dobraeo.

§ 37, 5. Sequitur post τίθεσθαι in C τὴν μὲν ἐπὶ τὴν πρώτην, τὴν δὲ καθαιροῦσαν ἐπὶ τὴν ὑστέρα, in X τὴν μὲν καθαιροῦσαν ἐπὶ τὴν ὑστέρα, quam lectionem recepit Scheibius, punctis additis post ὑστέρα. Ego non dubitavi probare Kayseri sententiam, totum incisum recidentis.

§ 39, 4. Vulgo ὁ δὲ ἥτις. At sensus est: prout unicuique eorum erat.

- 40 ἀσπασάμενοι τοὺς αὐτῶν οὕτω τὸν βίον τελευτήσειαν. καὶ
 δὴ καὶ Διονυσόδωρος μεταπέμπεται τὴν ἀδελφὴν τὴν
 ἐμήν, γυναῖχ' ἑαυτοῦ οὔσαν. πυθομένη δ' ἐκείνη ἀφικνεῖται,
 μέλαν θ' ἱμάτιον ἡμφιεσμένη κάποκειραμένη, ὡς εἰκὸς ἦν
 41 ἐπὶ τάνδρῳ τῷ αὐτῆς τοιαύτῃ συμφορᾷ κεχρημένῳ. ἐναντίον
 δὲ τῆς ἀδελφῆς τῆς ἐμῆς Διονυσόδωρος τά τ' οἰκεῖα τὰ
 αὐτοῦ διέθετο ὅπως αὐτῷ ἐδόκει, καὶ περὶ Ἀγοράτου του-
 τουὶ ἔλεγεν ὅτι αἴτιος αὐτῷ ἦν τοῦ θανάτου, κάπεσκη-
 πτεν ἐμοὶ καὶ Διονυσίῳ τουτῷ, τὰδελφῷ τῷ αὐτοῦ, καὶ τοῖς
 42 φίλοις πᾶσι τιμωρεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ Ἀγόρατον· καὶ τῇ γυ-
 ναικὶ τῇ αὐτοῦ ἐπέσκηπτε, νομίζων αὐτὴν κύειν ἐξ αὐτοῦ,
 εἰάν γένηται αὐτῇ παιδίον, φράζειν τούτῳ ἀνδρὶ γενομένῳ
 ὅτι τὸν πατέρ' αὐτοῦ Ἀγόρατος ἀπέκτεινε, καὶ κελεύειν
 τιμωρεῖν ὑπὲρ αὐτοῦ. ὡς οὖν ἀληθῆ λέγω, μάρτυρας
 τούτων παρέξομαι.

MARTYRES.

- 43 Οὗτοι μὲν τοίνυν, ὧνδρες Ἀθηναῖοι, ὑπ' Ἀγοράτου
 ἀπογραφέντες ἀπέθανον· ἐπεὶ δὲ τούτους ἐκποδὼν ἐποιή-
 σανθ' οἱ τριάκοντα, σχεδόν τι οἶμαι ὑμᾶς ἐπίστασθαι
 ὥς πολλὰ καὶ δεινὰ μετὰ ταῦτα τῇ πόλει ἐγένετο·
 ὧν οὗτος ἀπάντων αἰτιός ἐστιν, ἀποκτείνας ἐκείνους.
 44 ἀνιῶμαι μὲν οὖν ὑπομιμνήσκων τὰς γεγενημένας συμ-
 φορὰς τῇ πόλει, ἀνάγκη δ' ἐστίν, ὧνδρες δικασταί, ἐν
 τῷ παρόντι καιρῷ, ἵν' εἰδῇθ' ὥς σφόδρ' ὑμῖν ἐλεεῖν προσ-
 ἥκει Ἀγόρατον. ἴστε μὲν γὰρ τοὺς ἐκ Σαλαμῖνος τῶν
 πολιτῶν κομισθέντας, οἳοι ἦσαν καὶ ὅσοι, καὶ οἷω ὀλέθρῳ
 ὑπὸ τῶν τριάκοντ' ἀπώλοντο· ἴστε δὲ τοὺς ἐξ Ἐλευσί-
 νος, ὥς πολλοὶ ταύτῃ τῇ συμφορᾷ ἐχρήσαντο· μέμνησθε
 δὲ καὶ τοὺς ἐνθάδε διὰ τὰς ἰδίας ἑχθρας ἀπαγομένους εἰς
 45 τὸ δεσμωτήριον· οἳ οὐδὲν κακὸν τὴν πόλιν ποιήσαντες

§ 40, 4 κάποκειραμένη inserui e Kayseri coniectura. Scheibius indicavit lacu-
 nam. Ib. 5 τῷ αὐτῆς pro αὐτῆς. Van den Es delendum suspicatur.

§ 41, 2. αὐτῷ addendum esse docuit Cobetus.

§ 42, 3. Vulgo τῷ γενομένῳ. Quod exhibui debetur anonymo in Mnemos.
 t. III. Supra pro κυεῖν restitui formam genuinam ex X. Ib. 5. Delevi quod in
 libris post αὐτοῦ legitur emblemata ὡς φονέα ὄντα.

§ 43, 3. Vulgo σχεδόν. De meo adscripsi τι.

ἡναγκάζοντ' αἰσχίστῳ κακλεεστάτῳ ὀλέθρῳ ἀπόλλυ-
 σθαι, οἱ μὲν γονέας πρεσβύτας καταλείποντες, οἱ ἡλπίζον
 ὑπὸ τῶν σφετέρων αὐτῶν παίδων γηροτροφηθέντες ταφή-
 p.134.σασθαι, | οἱ δ' ἀδελφὰς ἀνεκδότους, οἱ δὲ παῖδας μικροὺς
 46 πολλῆς ἔτι θεραπέας δεομένους· οὓς, ὧνδρες δικασταί,
 ποίαν τίν' οἴεσθε γνώμην περὶ τούτου ἔχειν, ἢ ποίαν τίν'
 ἂν ψῆφον θέσθαι, εἰ ἐπ' ἐκείνοις γένοιτο, ἀποστερηθέντας
 47 διὰ τοῦτον τῶν ἡδίστων; πρὸς δὲ τούτοις τὰ ἴδια
 ἀπωλέσατε, καὶ τὸ τελευταῖον συλλήβδην ἅπαντες ὑπὸ
 τῶν τριάκοντ' ἐκ τῆς πατρίδος ἐξηλάθητε. ταῦτ' ἐκεῖ-
 νοι οἱ ἀγαθοὶ ἄνδρες αἰσθόμενοι οὐκ ἂν ἔφασαν ἐπιτρέψαι
 48 τὴν εἰρήνην, ὧνδρες δικασταί, ποιήσασθαι· οὓς σύ, Ἀγό-
 ρατε, βουλομένους ἀγαθόν τι πρᾶξαι τὴν πόλιν ἀπέκτει-
 νας μηνύσας, καὶ αἴτιος εἶ ἀπάντων τῇ πόλει τῶν κακῶν
 τῶν γεγεννημένων. νῦν οὖν μνησθέντες καὶ τῶν ἰδίων
 ἕκαστος δυστυχημάτων καὶ τῶν κοινῶν τῆς πόλεως, τιμω-
 ρεῖσθε τὸν αἴτιον τούτων.
 49 Θαυμάζω δ' ἔγωγε, ὧνδρες δικασταί, ὃ τί ποτε τολμή-
 σει πρὸς ὑμᾶς ἀπολογεῖσθαι· δεῖ γὰρ αὐτὸν ἀποδείξαι
 ὥς οὐ κατεμήνυσε τῶν ἀνδρῶν τούτων οὐδ' αἴτιος αὐτοῖς
 50 ἐστὶ τοῦ θανάτου, ὅπερ οὐκ ἂν δύναιτ' οὐδέποτε. πρῶτον
 μὲν γὰρ τὰ ψηφίσματ' αὐτοῦ τὰκ τῆς βουλῆς καὶ τοῦ
 δήμου καταμαρτυρεῖ, διαρρήδην ἀγορεύοντα περὶ ὧν Ἀγό-
 ρατος κατείρηκεν· ἔπειθ' ἡ κρίσις, ἣν ἐκρίθη ἐπὶ τῶν

§ 45, 3. Dobraeo auctore, Scheibius post γονέας inclusit σφετέρους αὐτῶν, ego omisi. Mox 4 meo Marte ante ταφήσεσθαι delevi subridiculum additamen-
 tum ἐπειδὴ τελευτήσαιεν (sic) τὸν βίον.

§ 46, 4. Post ἡδίστων in MSS. sequuntur haec: ἔτι δὲ τὰ τεῖχη ὥς κατε-
 σκάφη, καὶ αἱ νῆες τοῖς πολεμίοις παρεδόθησαν, καὶ τὰ νεώρια καθαρρέθη, καὶ
 Λακεδαιμόνιοι τὴν ἀκρόπολιν ὑμῶν εἶχον καὶ ἡ δύναμις ἅπασα τῆς πόλεως
 παρελύθη, ὥστε μηδὲν διαφέρειν τῆς ἐλαχίστης πόλεως τὴν πόλιν. Quae
 verba insiticia esse, cl. § 34, recte videtur iudicasse Hamakerus.

§ 47, 1. Vulgo τὰς ἰδίας οὐσίας, sed optimi libri CX omittunt οὐσίας,
 unde de coniectura additum esse suspicor. Verum videtur aut τὰ ἴδια aut τὰς
 οὐσίας. Ib. 4 ἂν inserui, auctore Dobraeo. Possis tamen quoque cum eodem
 scribere ἐπιτρέψιν.

§ 48, 2. τὴν πόλιν. Vulgo τῇ πόλει. Ib. 3 post μηνύσας cum Dobraeo
 ut insiticia delevi verba αὐτοῦς τῇ πόλει ἐπιβουλεύειν τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ.

§ 49, 4. Scheibius ὃ οὐκ ἂν. Ego cum Bekkero ὅπερ οὐκ ἂν e C.

§ 50, 2. Suspicio: τό τ' ἐκ τῆς βουλῆς καὶ τὸ ἐκ τοῦ δήμου. Ad ἔπειτα cf.
 adn. ad § 27, 4.

τριάκοντα κάφείθη, διαρρήδην λέγει, „διότι” φησὶν „ἔδοξε τάληθῃ εἰσαγγεῖλαι.” Καί μοι ἀνάγνωθι.

ΨΗΦΙΣΜΑΤΑ. ΓΝΩΣΙΣ. ΓΡΑΦΑΙ.

51 Ὡς μὲν οὖν οὐκ ἀπέγραψεν, οὐδενὶ τρόπῳ δύναιτ' ἂν ἀποδείξαι· δεῖ τοίνυν αὐτὸν ὡς δικαίως ἐμήνυσεν ἀποφαίνειν, ὁρῶν αὐτοὺς πονηρὰ κοῦκ ἐπιτήδεια τῷ δήμῳ τῷ ὑμετέρῳ πράττοντας. οἶομαι δ' οὐδ' ἂν τοῦτ' αὐτὸν ἐπιχειρῆσαι ἀποδεικνύναι. οὐ γὰρ δήπου, εἴ τι κακὸν τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων εἰργάσαντο, οἱ τριάκοντα τιμωροῦντες ὑπὲρ τοῦ δήμου ἂν αὐτοὺς ἀπέκτειναν, ἀλλ' οἶμαι πολὺ τούναντίον τούτου.

52 Ἀλλ' ἴσως φήσῃ ἄκων τοσαῦτα κάκ' ἐργάσασθαι. ἐγὼ δ' οὐκ οἶμαι, ὧνδρες δικασταί, οὐδ' ἐάν τις ὑμᾶς ὡς μάλιστ' ἄκων κάκ' ἐργάσῃται, ὧν μὴ οἶόν τε γενέσθαι ἐστὶν ὑπερβολήν, τούτου ἕνεκ' οὐ δεῖν ὑμᾶς ἀμύνεσθαι. εἴτα δὲ κάκείνου μέμνησθε, ὅτι ἐξῆν Ἀγοράτῳ τουτῷ, πρὶν εἰς τὴν βουλὴν κομισθῆναι, ὅτ' ἐπὶ τοῦ βωμοῦ ἐκάθητο Μουνυχίασι, σωθῆναι· καὶ γὰρ πλοῖα παρεσκεύαστο καὶ

53 οἱ ἐγγυηταὶ ἔτοιμοι ἦσαν συναπιέναι. καίτοι εἰ ἐκείνοις ἐπίθου καὶ ἠθέλησας ἐκπλεῦσαι μετ' ἐκείνων, οὗτ' ἂν ἐκὼν οὗτ' ἄκων τοσοῦτους Ἀθηναίων ἀπέκτεινας· νῦν δὲ πεισθεῖς ὑφ' ὧν τότε ἐπείσθης, εἰ τῶν στρατηγῶν καὶ τῶν ταξιάρχων τῶνόματα μόνον εἶποις, μέγα τι ὧν παρ' αὐτῶν διαπράξεσθαι. οὐκ οὖν τούτου ἕνεκα δεῖ σε παρ' ἡμῶν συγγνώμης τινὸς τυχεῖν, ἐπεὶ οὐδ' ἐκεῖνοι παρὰ σοῦ

54 οὐδεμιᾶς ἔτυχον, οὐς σὺ ἀπέκτεινας. καὶ Ἰππίας μὲν ὁ Θάσιος καὶ Ξενοφῶν ὁ Καριδεύς, οἱ ἐπὶ τῇ αὐτῇ αἰτίᾳ τούτῳ ὑπὸ τῆς βουλῆς μετεπέμφθησαν, οὗτοι μὲν ἀπέθανον, ὁ μὲν στρεβλωθεὶς, ὁ δ' Ἰππίας οὕτω . . . ,

§ 51, 2. Delevi suadente Scheibio ταῦτα post ἐμήνυσεν. Ib. 6 post τριάκοντα expungi iubenti vocabula δεδιότες μὴ καταλυθείη ἂν ὁ δῆμος obtemperavi Dobraeo.

§ 52, 3 emblemata μέγαλα ante κακά eliminavi, iubente eodem, cui non potui non morem gerere ib. 4 eiicienti οὐ ante τούτου. Mox 5 vulgo κάκείνων.

§ 53, 5. Vulgo διαπράξασθαι.

§ 54, 4. Indicante van den Essio, post στρεβλωθεὶς eieci glossema Ξενοφῶν. Ib. 5. Rauchensteinius coniecit: οὕτως ὡς ἴστε. Westermannus οὕπω, quae suspicio vel eo nomine falsa est, quod ita supra scriptum esset ὁ μὲν ἤδη στρ. Accedit, quod lacuna significata est in optimis MSS.

διότι οὐκ ἄξιοι ἐδόκουν τοῖς τριάκοντα σωτηρίας εἶναι (οὐδένα γὰρ Ἀθηναίων ἀπώλεσαν). Ἀγόρατος δ' ἀφείδη, διότι ἐδόκει ἐκείνοις τὰ ἥδιστα πεποιηκέναι.

55 Ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ εἰς Μενέστρατον ἀναφέρειν τι περὶ τῶν γραφῶν τούτων. τὸ δὲ τοῦ Μενεστράτου πρᾶγμα τοιοῦτον ἐγένετο. οὗτος ἀπεγράφη ὑπὸ τοῦ Ἀγοράτου καὶ
p. 135 συλληφθεὶς ἐδέδετο. | Ἀγνόδωρος δ' ἦν Ἀμφιτροπαιεύς, δημότης τοῦ Μενεστράτου, Κριτίου κηδεστῆς τοῦ τῶν τριάκοντα. οὗτος οὖν, ὅθ' ἡ ἐκκλησία Μουνυχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ ἐγίγνετο, ἅμα μὲν βουλόμενος τὸν Μενέστρατον σωθῆναι, ἅμα δ' ὡς πλείστους ἀπογραφέντας ἀπολέσθαι, παράγει αὐτὸν εἰς τὸν δῆμον, καὶ εὐρίσκονται αὐτῷ κατὰ τὸ ψήφισμα τουτὶ ἄδειαν.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

56 Ἐπειδὴ δὲ τοῦτο τὸ ψήφισμ' ἐγένετο, μηνύει ὁ Μενέστρατος καὶ προσαπογράφει ἑτέρους τῶν πολιτῶν. τοῦτον μέντοι οἱ μὲν τριάκοντ' ἀφείσαν ὥσπερ Ἀγόρατον τουτονί, δόξαντα τάληθ' εἰσαγγεῖλαι, ὑμεῖς δὲ πολλῷ χρόνῳ ὕστερον λαβόντες ἐν δικαστηρίῳ ὡς ἀνδροφόνον ὄντα, θάνατον αὐτοῦ καταψηφισάμενοι, τῷ δημίῳ παρέδοτε, κάπετυμ-

57 πανίσθῃ. καίτοι εἰ δικαίως ἐκεῖνος ἀπέθανεν, ἥ που Ἀγόρατος σφόδρα γε δικαίως ἀποθανεῖται, ὅς γε τὸν τε Μενέστρατον ἀπογράψας αἴτιος ἐκείνῳ ἐστὶ τοῦ θανάτου, καὶ τοῖς ὑπὸ Μενεστράτου ἀπογραφείσι τίς αἰτιώτερος ἢ ὁ εἰς τοιαύτην ἀνάγκην ἐκείνον καταστήσας;

58 Ἀνόμοιος δέ μοι δοκεῖ Ἀριστοφάνει γενέσθαι τῷ Χολλείδῃ, ὃς ἐγγυητῆς τότε τούτου ἐγένετο καὶ τὰ πλοῖα παρασκευάσας Μουνυχίασιν ἑτοιμος ἦν συνεκπλεῖν μετὰ τούτου. καὶ τό γ' ἐπ' ἐκείνῳ εἶναι ἐσώθῃς, καὶ οὐτ' ἂν Ἀθηναίων οὐδέν' ἀπώλεσας οὐτ' ἂν αὐτὸς σὺ εἰς τοιού-

59 τους κινδύνους κατέστης· νῦν δὲ καὶ τὸν σωτῆρα τὸν σου-

§ 55, 3. Ante οὗτος vulgo legitur ὁ Μενέστρατος, quod nomen ut suspectum delevi. Ib. 6. suspecta vocabula: Μουνυχίασιν ἐν τῷ θεάτρῳ. Cf. § 32.

§ 56, 6. Vulgo: θάνατον δικαίως καταψ. et § 57, 1 καίτοι εἰ ἐκεῖνος ἀπ. De meo addidi pronomen αὐτοῦ, (cf. § 66,2) et de Scheibii coniectura transposui δικαίως, simul inserto σφόδρα § 57, 2, ut voluit Kayserus.

§ 58, 3. Μουνυχίασιν hic abesse malim. Ib. 4 ἐκείνῳ Scaliger. Vulgo ἐκεῖνον. Ibidem aliquis praetulerit μετ' αὐτοῦ.

τοῦ ἐτόλμησας ἀπογράψαι, κάπογράφας ἀπέκτεινας κα-
κεῖνον καὶ τοὺς ἄλλους ἐγγυητάς. τοῦτον μέντοι ὥς οὐ
καθαρῶς Ἀθηναῖον ὄντ' ἐβούλοντό τινες βασανισθῆναι,
καὶ τουτὶ τὸ ψήφισμα τὸν δῆμον ἀναπείθουσι ψηφίζεσθαι.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

- 60 Μετὰ τοῦτο τοίνυν προσιόντες τῷ Ἀριστοφάνει οἱ πράτ-
τοντες τότε τὰ πράγματ' ἐδέοντ' αὐτοῦ κατεπείν καὶ σώ-
ζεσθαι, καὶ μὴ κινδυνεύειν ἀγωνισάμενον τῆς ξενίας
τᾶσχατα παθεῖν. ὁ δ' οὐκ ἔφη οὐδέποτε. οὕτω χρηστὸς
ἦν καὶ περὶ τοὺς δεδεμένους καὶ περὶ τὸν δῆμον τῶν
Ἀθηναίων, ὥσθ' εἴλετο μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢ κατεπείν
61 καδίκως τινὰς ἀπολέσαι. ἐκεῖνος μὲν τοίνυν καὶ αὐτὸς
ὑπὸ σοῦ ἀπολλύμενος τοιουτοσὶ ἐγένετο. σὺ δ' οὐδὲν τοῖς
ἀνδράσιν ἐκείνοις συνειδώς, πεισθεὶς δ' ὥς σύ γε, ἂν
ἐκεῖνοι ἀπόλωνται, μεδέξεις τῆς τότε καθισταμένης πολι-
τείας, ἀπέγραφες καπέκτεινας Ἀθηναίων πολλοὺς κα-
γαθούς.
- 62 Βούλομαι δ' ὑμῖν, ὦνδρες δικασταί, ἐπιδεῖξαι οἷων ἀν-
δρῶν ὑπ' Ἀγοράτου ἀπεστέρησθε. εἰ μὲν οὐ πολλοὶ ἦσαν,
καθ' ἕκαστον ἂν περὶ αὐτῶν ἠκούετε, νῦν δὲ συλλήβδην
περὶ πάντων. οἱ μὲν γὰρ στρατηγήσαντες ὑμῖν πολλάκις
μείζω τὴν πόλιν τοῖς διαδεχομένοις παρεδίδοσαν· οἱ δ'
ἐτέρας μεγάλας ἀρχὰς ἄρξαντες καὶ τριηραρχίας πολλὰς
τριηραρχήσαντες οὐδεπώποθ' ὑφ' ὑμῶν οὐδεμίαν αἰτίαν
63 αἰσχρὰν ἔσχον. οἱ δ' αὐτῶν περιγίγνονται σωθέντες,
οὓς οὗτος μὲν ἀπέκτεινεν ὡμῶς, ἡ δὲ τύχη καὶ ὁ δαίμων
περιεποίησε· φυγόντες γὰρ ἐνθένδε καὶ οὐ συλληφθέντες
οὐδ' ὑπομείναντες τὴν κρίσιν, κατελθόντες ἀπὸ Φυλῆς
τιμῶνται ὑφ' ὑμῶν ὥς ἄνδρες ἀγαθοὶ ὄντες.
- 64 Τούτους μέντοι τοιούτους ὄντας Ἀγόρατος τοὺς μὲν
ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ φυγάδας ἐντεῦθεν ἐποίησε, τίς ὦν

§ 61, 2. αὐτός inserui auctore Scheibio. Ib. post ἐγένετο suadente Dobraeo delevi: καὶ Ξενοφῶν ὁ στεβλωθεὶς καὶ Ἰππίας ὁ Θάσιος, quae uncis sepsit Scheibius. Ib. 4. Vulgo πολιτείας καθισταμένης. Transposui.

§ 62. Post διαδεχομένοις delevi στρατηγοῖς, quod pro glossemate habeo cum Dobraeo.

§ 63, 1 περιγίγνονται de coniectura reposui pro περιγενόμενοι καὶ. Praeterea fere malim ἐνιοι δ' αὐτῶν. Mox 3 post ὡμῶς meo Marte delevi turpe inter-pretamentum: καὶ θάνατος αὐτῶν κατεγνώσθη.

αὐτός; δεῖ γὰρ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι δοῦλος κακὸν δούλων ἐστίν, ἵν' εἰδῇθ' οἷος ὢν ὑμᾶς ἐλυμαίνετο. τούτῳ μὲν γὰρ πατὴρ ἦν Εὐμάρης, ἐγένετο δ' ὁ Εὐμάρης οὗτος Νικοκλέους καὶ Ἀντικλέους. Καί μοι ἀνάβητε μάρτυρες.

MARTYRES.

- 65 Ἦσαν τοίνυν οὗτοι, ὧνδρες δικασταί, τέτταρες ἀδελφοί. τούτων εἷς μὲν ὁ πρεσβύτατος ἐν Σικελίᾳ παραφρουκτω-
 ρευόμενος τοῖς πολεμίοις ληφθεὶς ὑπὸ Λαμάχου ἀπετυμ-
 πανίσθη· ὁ δὲ δεύτερος εἰς Κόρινθον μὲν ἐντευθενὶ ἀνδρά-
 ποδον ἐξήγαγεν, ἐκεῖθεν δὲ παιδίσκην ἀστῆς ἐξάγων
 66 ἀλίσκεται, κὰν τῷ δεσμωτηρίῳ δεδεμένος ἀπέθανε· τὸν δὲ
 τρίτον Φαινιππίδης ἐνθάδε λωποδύτην ἀπήγαγε, καὶ ὑμεῖς
 κρίναντες αὐτὸν ἐν τῷ δικαστηρίῳ καὶ καταγνόντες αὐτοῦ
 θάνατον ἀποτυμπανίσαι παρέδοτε. ὥς δ' ἀληθῆ λέγω, καὶ
 αὐτὸν οἶμαι ὁμολογήσειν τοῦτον καὶ μάρτυρας παρεξόμεθα.

MARTYRES.

- 67 Πῶς οὖν οὐχ ἅπασι προσήκει ὑμῖν τούτου καταψηφί-
 ζεσθαι; εἰ γὰρ τούτων ἕκαστος δι' ἐν ἁμάρτημα θανάτου
 ἡξιώθη, ἥ που τοῦ γε πόλλ' ἐξημαρτηκότος καὶ δημοσίᾳ
 εἰς τὴν πόλιν καὶ ἰδίᾳ εἰς ἕκαστον ὑμῶν, ὧν ἑκάστου
 ἁμαρτήματος ἐν τοῖς νόμοις θάνατος ἢ ζημία ἐστί, δεῖ
 ὑμᾶς σφόδρα θάνατον καταψηφίσασθαι.
 68 Λέξει δέ, ὧνδρες δικασταί, κάξαπατῆσαι ὑμᾶς πειρά-
 σεται, ὥς ἐπὶ τῶν τετρακοσίων Φρύνιχον ἀπέκτεινε, κὰντὶ

§ 64, 7. In MS. sequuntur haec: πολλὰ τοίνυν, ὦ ἄνδρες δικασταί, ὅσα κακὰ καὶ αἰσχρὰ καὶ τούτῳ καὶ τοῖς τούτου ἀδελφοῖς ἐπιτετήδευται, πολὺ ἂν εἴη ἔργον λέγειν. περὶ δὲ συκοφαντίας, ὅσας οὗτος ἢ δίκας ἰδίας συκοφαντῶν ἐδικάζετο ἢ γραφὰς ὅσας ἐγράφετο ἢ ἀπογραφὰς ἀπέγραφεν, οὐδὲν με δεῖ καθ' ἕκαστον λέγειν· συλλήβδην γὰρ ὑμεῖς ἅπαντες καὶ ἐν τῷ δήμῳ καὶ ἐν τῷ δικαστηρίῳ συκοφαντίας | (p. 136) αὐτοῦ κατέγνωτε καὶ ὤφλησεν ὑμῖν μυρίας δραχμάς, ὥστε τοῦτο μὲν ἱκανῶς ὑπὸ ὑμῶν ἀπάντων μεμαρτύρηται. γυναῖκας τοίνυν τῶν πολιτῶν τοιοῦτος ὢν μοιχεύειν καὶ διαφθείρειν ἐλευθέρους ἐπεχείρησε, καὶ ἐλήφθη μοιχός· καὶ τούτου θάνατος ἢ ζημία ἐστίν. Ὡς δὲ ἀληθῆ λέγω, μάρτυρας κάλει. MARTYRES. Ab interpolatore haec omnia profecta esse ostendit Hamakerus. Scheibius inclusit.

§ 65, 2 πρεσβύτατος. Vulgo πρεσβύτερος. Ib. 4 pro ὁ δὲ ἕτερος correxi ὁ δὲ δεύτερος. Ib. 5 ἐξάγων pro ἐξαγαγών v. d. Essius.

§ 67, 6. Post σφόδρα deleui αὐτοῦ.

τούτου φήσει αὐτὸν Ἀθηναῖον τὸν δῆμον ποιήσασθαι, ψευδόμενος, ὧνδρες δικασταί· οὔτε γὰρ Φρύνιχον ἀπέκτει-
 69 νεν, οὔτ' Ἀθηναῖον αὐτὸν ὁ δῆμος ἐποιήσατο. Φρυνίχῳ γάρ, ὧνδρες δικασταί, κοινῇ Θρασύβουλος δ' ὁ Καλυδώνιος καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Μεγαρεὺς ἐπεβούλευσαν· ἐπειδὴ δὲ περιετυχέτην αὐτῷ βαδίζοντι, ὁ μὲν Θρασύβουλος τύπτει τὸν Φρύνιχον καὶ καταβάλλει πατάξας, ὁ δ' Ἀπολλόδωρος οὐχ ἥψατο· ἅμα τούτῳ κραυγὴ γίγνεται καὶ ὥχοντο φεύγοντες, Ἀγόρατος δ' οὔτοσὶ οὔτε παρεκλήθη οὔτε παρεγένετ' οὔτ' εἶδε τοῦ πράγματος οὐδέν. ὥς δ' ἀληθῆ λέγω, αὐτὸ ὑμῖν τὸ ψήφισμα δηλώσει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

70 Ὅτι μὲν οὐκ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, ἐξ αὐτοῦ τοῦ ψηφίσματος δῆλον· οὐδαμοῦ γὰρ ἔστιν Ἀγόρατον Ἀθηναῖον εἶναι ὥσπερ Θρασύβουλον καὶ Ἀπολλόδωρον· καίτοι εἴπερ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, ἔδει αὐτὸν ἐν τῇ αὐτῇ στήλῃ, ἵναπερ Θρασύβουλον καὶ Ἀπολλόδωρον, Ἀθηναῖον πεποιημένον.... τὰ μέντοι ὀνόματα διαπράττονται τὰ σφῶν αὐτῶν, δόντες ἀργυρίον τῷ ῥήτορι, προσγραφῆναι εἰς τὴν στήλην ὥς εὐεργετῶν ὄντων. καὶ ὥς ἀληθῆ λέγω, τουτὶ τὸ ψήφισμ' ἐλέγξει.

ΨΗΦΙΣΜΑ.

71 Οὕτω μέντοι οὗτος πολὺ ὑμῶν καταφρονεῖ, ὥστ' οὐκ ὦν Ἀθηναῖος καὶ ἐδίκαζε καὶ ἐξεκλησίαζε καὶ γραφὰς τὰς ἐξ ἀνδρώπων ἐγράφετο, ἐπιγραφόμενος Ἀναγυράσιος. ἔπειτα δὲ καὶ ἕτερον μέγα τεκμήριον ὥς οὐκ ἀπέκτεινε Φρύνιχον, δι' ὃ Ἀθηναῖός φησι γεγενῆσθαι. ὁ Φρύνιχος γὰρ οὗτος τοὺς τετρακοσίους κατέστησεν· ἐπειδὴ δ' ἐκεῖνος ἀπέθανεν, οἱ πολ-
 72 λοὶ τῶν τετρακοσίων ἔφυγον. πότερον οὖν δοκοῦσιν ὑμῖν οἱ τριάκοντα καὶ ἡ βουλὴ, οἱ αὐτοὶ ἦσαν ἅπαντες τῶν τετρα-

§ 68, 3. Pro φησὶν dedi φήσει, et ita Kayserus.

§ 69, 4. περιετυχέτην, Cobetus. Vulgo ἐπετυχέτην. Ib. 8 εἶδε pro οἶδε debetur Dobraeo.

§ 70, 2. γὰρ ἔστιν. Vulgo γάρ ἔστιν. Ib. 7. Pro τῷ rescripsi τῷ. Ib. 8 vulgo ὥς εὐεργέτας ὄντας. Forsitan delenda. Ib. 9 τουτὶ dedi pro τοῦτο.

§ 72, 3. Post βουλὴν deleui emblemata: ἡ ἐπὶ τῶν τριάκοντα βουλευούσα.

- κοσίων τῶν φυγόντων, ἀφείναι ἂν λαβόντες τὸν Φρύνιχον ἀποκτείναντα, ἢ τιμωρήσασθαι ὑπὲρ Φρυνίχου καὶ τῆς
 73 φυγῆς ἧς αὐτοὶ ἔφυγον; ἐγὼ μὲν οἶμαι τιμωρεῖσθαι ἄν.
 εἰ μὲν οὖν μὴ ἀποκτείνας προσποιεῖται, ἀδικεῖ, ὥς ἐγὼ
 φημι· εἰ δ' ἀμφισβητεῖς καὶ φῆς Φρύνιχον ἀποκτείναι,
 δῆλον ὅτι μείζω τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων κακὰ ποιήσας
 τὴν ὑπὲρ Φρυνίχου αἰτίαν πρὸς τοὺς τριάκοντ' ἀπελύσω·
 οὐδέποτε γὰρ πείσεις οὐδέν' ἀνθρώπων ὥς Φρύνιχον ἀπο-
 p. 138 κτείνας ἀφείδης ἂν | ὑπὸ τῶν τριάκοντα, εἰ μὴ μεγάλα
 74 τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων κἀνήκεστα κάκ' εἰργάσω. ἐὰν
 μὲν οὖν φάσκη Φρύνιχον ἀποκτείνειν, τούτων μέμνησθε,
 καὶ τοῦτον τιμωρεῖσθ' ἄνθ' ὧν ἐποίησεν· ἐὰν δ' οὐ φάσκη,
 ἔρεσθ' αὐτὸν δι' ὃ τι φησὶν Ἀθηναῖος ποιηθῆναι. ἐὰν δὲ
 μὴ ἔχη ἀποδείξαι, τιμωρεῖσθ' αὐτὸν ὅτι καὶ ἐδίκαζε καὶ
 ἐξεκλησίαζε καὶ ἐσυκοφάντει πολλοὺς ὥς Ἀθηναῖος τοῦνομ'
 ἐπιγραφόμενος.
 75 Ἀκούω δ' αὐτὸν παρασκευάζεσθαι ἀπολογεῖσθαι ὥς ἐπὶ
 Φυλὴν τ' ὥχετο καὶ συγκατῆλθε τοῖς ἀπὸ Φυλῆς, καὶ
 τοῦτο μέγιστον ἀγώνισμ' εἶναι. ἐγένετο δὲ τοιοῦτον. ἦλθε
 μὲν οὗτος ἐπὶ Φυλὴν· καίτοι πῶς ἂν γένοιτ' ἄνθρωπος
 τούτου μιαιώτερος, ὅστις εἰδὼς ὅτι εἰσὶ τῶν ὑφ' αὐτοῦ
 76 ἐκπεπτωκότων ἐτόλμησεν ἐλθεῖν ὥς τούτους; ἐπειδὴ δ'
 εἶδον αὐτὸν τάχιστα, συλλαβόντες ἄγουσιν ἄντικρυς ὥς
 ἀποκτενοῦντες, οὐπὲρ καὶ τοὺς ἄλλους ἀπέσφαττον, εἰ
 τινα ληστήν ἢ κακοῦργον συλλάβοιεν. στρατηγῶν δ'
 Ἄνυτος οὐκ ἔφη χρῆναι ποιεῖν αὐτοὺς ταῦτα, λέγων ὅτι
 οὐχ οὕτω διακέοιντο, ὥστε τιμωρεῖσθαί τινας τῶν ἐχθρῶν,
 ἀλλὰ νῦν μὲν δέοι αὐτοὺς ἡσυχίαν ἄγειν, εἰ δέ ποτε κατέλ-
 77 θοιεν, τότε καὶ τιμωρήσονται τοὺς ἀδικοῦντας. ταῦτα λέγων
 αἴτιος ἐγένετο τοῦ ἀποφυγεῖν τοῦτον· ἀνάγκη δ' ἦν στρα-

§ 75, 2. Scheibius cum X omisit τοῖς. Ego retinui cum C. Fortasse tamen una litura delenda vocabula τοῖς ἀπὸ Φυλῆς. Ib. 3, 4 ἦλθε μὲν. Vulgo ἦλθεν. Ib. 5 inserui τούτου, deinde post εἰσί cum Dobraeo deleui additamentum τινες ἐπὶ Φυλῇ, tandem pro ὑπὸ τούτου cum eodem rescripsi ὑφ' αὐτοῦ.

§ 76, 5. Post Ἄνυτος omisi vocabula ἐπὶ Φυλὴν, quae iam Scheibius, Dobraeo auctore, incluserat. Ib. 7 δέοι. Vulgo δεῖν. Ibidem pro ἔχειν dedi ἄγειν, et omisi οἵκαδε ante κατέλθοιεν.

§ 77, 2. Post τοῦτον Dobraeo auctore deleui emblemata ἐπὶ Φυλῇ. Ib. 4 exspectaveris fere: ἀλλ' ἕτερον (μέγα τεκμήριον ὥς ἐμισεῖτο) cf. § 71.

τηγοῦ ἀνδρὸς ἀκροᾶσθαι, εἴπερ ἔμελλον σωθῆσεσθαι. ἀλλ' ἕτερον· οὔτε γὰρ συσσιτήσας τούτῳ οὐδεὶς φανήσεται οὔτε σύσκηνος γενόμενος, οὔτε ταξίαρχος εἰς τὴν τάξιν κατατάξας, ἀλλ' ὥσπερ ἀλιτηρίῳ οὐδεὶς ἀνθρώπων αὐτῷ διελέγετο. Καί μοι κάλει τὸν ταξίαρχον.

MARTΥΣ.

- 78 Ἐπειδὴ δ' αἱ διαλλαγὰὶ πρὸς ἀλλήλους ἐγένοντο κᾶπεμψαν οἱ ἐκ Πειραιῶς τὴν πομπὴν εἰς πόλιν, ἡγεῖτο μὲν Αἴσιμος τῶν πολιτῶν, οὗτος δ' οὕτω τολμηρὸς κᾶκεῖ ἐγένετο· συνηκολούθει γὰρ λαβὼν τὰ ὅπλα καὶ συνέπεμπε
79 τὴν πομπὴν μετὰ τῶν πολιτῶν πρὸς τὸ ἄστυ. ἐπειδὴ δὲ πρὸς ταῖς πύλαις ἦσαν κᾶθεντο τὰ ὅπλα, πρὶν εἰσέναι εἰς τὸ ἄστυ, ὁ μὲν Αἴσιμος αἰσθάνεται καὶ προσελθὼν τὴν τ' ἀσπίδ' αὐτοῦ λαβὼν ἔρριψε, καὶ ἀπιέναι ἐκέλευσεν εἰς κόρακας ἐκ τῶν πολιτῶν· οὐ γὰρ ἔφη δεῖν ἀνδροφόνον αὐτὸν ὄντα συμπέμπειν τὴν πομπὴν τῇ Ἀθηνᾷ. τούτῳ τῷ τρόπῳ ὑπ' Αἰσίμου ἀπηλάθῃ. Ὡς δ' ἀληθῆ λέγω, κάλει μοι τοὺς μάρτυρας.

MARTΥΡΕΣ.

- 80 Τούτῳ τῷ τρόπῳ, ὧνδρες δικασταί, κᾶπὶ Φυλῇ κᾶν Πειραιεῖ πρὸς τοὺς πολίτας διέκειτο· οὐδεὶς γὰρ αὐτῷ διελέγεθ' ὥς ἀνδροφόνῳ ὄντι, τοῦ τε μὴ ἀποθανεῖν Ἄνυτος ἐγένετ' αὐτῷ αἴτιος. ἐὰν οὖν τῇ ἐπὶ Φυλὴν ὁδῷ ἀπολογία χρῆται, ὑπολαμβάνειν χρὴ εἰ Ἄνυτος αὐτῷ ἐγένετ' αἴτιος μὴ ἀποθανεῖν ἐτοίμων ὄντων τιμωρεῖσθαι, κᾶρριψεν αὐτοῦ Αἴσιμος τὴν ἀσπίδα καὶ οὐκ εἶα μετὰ τῶν πολιτῶν πέμπειν τὴν πομπήν, καὶ εἴ τις αὐτὸν ταξίαρχος εἰς τάξιν τινὰ κατέταξεν.
81 Μήτ' οὖν ταῦτ' αὐτοῦ ἀποδέχεσθε, μήτ' ἂν λέγῃ ὅτι πολλῷ χρόνῳ τιμωρούμεθα. οὐ γὰρ οἶμαι οὐδεμίαν τῶν τοιούτων ἀδικημάτων προθεσμίαν εἶναι, ἀλλ', εἴτ' εὐθὺς

§ 78, 2. Vulgo οἱ πολῖται ἐκ Πειραιῶς. Correxist Dobraeus.

§ 79, 2 post χρόνῳ delevi ὕστερον.

§ 81, 3. Vulgo ἀλλ' ἐγὼ μὲν οἶμαι, εἴτε. Emblema esse vocabula ἐγὼ μὲν οἶμαι hucusque frustra monuit Reiskius.

- εἴτε χρόνῳ τις τιμωρεῖται, τοῦτον δεῖν ἀποδεικνύναι ὥς
 82 οὐ πεποίηκε περὶ ὧν ἐστὶν ἡ αἰτία. οὗτος τοίνυν τοῦτ'
 ἀποφαινέτω, ἢ ὥς οὐκ ἀπέκτεινεν ἐκείνους ἢ ὥς δικαίως,
 κακόν τι ποιούντας τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων. εἰ δὲ πάλαι
 δέον τιμωρεῖσθαι ὕστερον ἡμεῖς τιμωρούμεθα, τὸν χρόνον
 κερδαίνει ὃν ἔζη οὐ προσήκον αὐτῷ, οἱ δ' ἄνδρες ὑπὸ
 τούτου οὐδὲν ἥττον τεθνήκασιν.
- 83 Ἀκούω δ' αὐτὸν καὶ δυσχυρίζεσθαι, ὅτι ἐπ' αὐτοφώρῳ
 τῇ ἀπαγωγῇ ἐπιγέγραπται· ὃ πάντων ἐγῶμαι εὐηθέστατον·
 ὥς εἰ μὲν τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ μὴ προσεγέγραπτο, ἔνοχος
 p. 139 ἂν ὧν τῇ ἀπαγωγῇ· διότι δὲ τοῦτο | προσγέγραπται,
 ῥαστώνην τίν' οἶεται αὐτῷ εἶναι. τοῦτο δ' οὐδενὶ ἄλλῳ
 ἔοικεν ἢ ὁμολογεῖν ἀποκτεῖναι μὲν, μὴ ἐπ' αὐτοφώρῳ δέ,
 καὶ περὶ τούτου δυσχυρίζεσθαι, ὥσπερ, εἰ μὴ ἐπ' αὐτο-
 φώρῳ μὲν, ἀπέκτεινε δέ, τούτου ἔνεκα δέον αὐτὸν σώζε-
 84 σθαι. δοκοῦσι δ' ἔμοιγ' οἱ ἔνδεχ' οἱ παραδεξάμενοι τὴν
 ἀπαγωγὴν ταύτην, οὐκ οἰόμενοι Ἀγοράτῳ συμπράττειν
 τότε καὶ δυσχυρίζόμενοι σφόδρ' ὀρθῶς ποιῆσαι Διονύσιον,
 τὴν ἀπαγωγὴν ἀπάγειν ἀναγκάζοντες, προσγράψασθαι
 ἐπ' αὐτοφώρῳ. ἐπ' αὐτοφώρῳ δὲ πῶς οὐκ ἂν εἴη, εἴ τις
 πρῶτον μὲν ἐναντίον πεντακοσίων ἐν τῇ βουλῇ, εἴτα πάλιν
 ἐναντίον Ἀθηναίων ἀπάντων ἐν τῷ δήμῳ ἀπογράψας τινὰς
 85 ἀποκτείνει καὶ αἷτιος αὐτοῖς γένοιτο τοῦ θανάτου; οὐ γὰρ
 δήπου τοῦτο μόνον νοεῖ τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ, ἔάν τις ξύλῳ
 ἢ μαχαίρᾳ πατάξας καταβάλῃ, ἐπεὶ ἐκ γε τοῦ σοῦ λόγου
 οὐδεὶς φανήσεται ἀποκτείνας τοὺς ἄνδρας οὓς σὺ ἀπέγρα-
 ψας· οὔτε γὰρ ἐπάταξεν αὐτοὺς οὐδεὶς οὔτ' ἀπέσφαξεν,
 ἀλλ' ἀναγκασθέντες ὑπὸ τῆς σῆς ἀπογραφῆς ἀπέθανον.
 τίς οὖν ἄλλος αὐτοῖς αἷτιος ἢ σὺ ἀπογράψας; ὥστε πῶς
 οὐκ ἐπ' αὐτοφώρῳ σὺ εἶ ὁ ἀποκτείνας;
- 86 Πυνθάνομαι δ' αὐτὸν καὶ περὶ τῶν ὅρκων καὶ περὶ

§ 83, 4. De meo addidi ἂν. Ib. 6 inserui μὲν Dobraeo obtemperans.

§ 84, 4. Delevi τότε errore repetitum e superioribus. Possis quoque τὸ
 ἐπ' αὐτοφώρῳ. Ibidem libri habent: προσγράψασθαι τότε ἐπ' αὐτοφώρῳ
 ἢ ὅπου ἂν ᾖ, quae de coniectura mutavi. Ceterum cf. Dobraeus et Schei-
 bius in praefatione ad. ed. alt. Ib. 8 post αἷτιος inserui αὐτοῖς.

§ 85, 2 μόνον νοεῖ τό. Vulgo μόνον οἶεται. Possis quoque: μόνον
 δύναται τό. Ib. 6 post ἀπέθανον MSS. habent: οὐκ οὖν ὁ αἷτιος τοῦ θανά-
 του οὗτος ἐπ' αὐτοφώρῳ ἐστί; quae verba insiticia esse bene perspexit Do-
 braeus. Ib. 7 inserui αὐτοῖς.

- τῶν συνθηκῶν μέλλειν λέγειν, ὡς παρὰ τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας ἀγωνίζεται ἅς συνεθέμεθα πρὸς τοὺς ἐν ἄστει οἱ ἐν Πειραιεῖ. σχεδὸν μὲν οὖν τούτοις ἰσχυριζόμενος ὁμολογεῖ ἀνδροφόνος εἶναι· ἐμποδὼν γοῦν ἢ ὅρκους ἢ συνθήκας ἢ χρόνον ἢ ἐπ' αὐτοφώρῳ τι ποιεῖται, αὐτῷ
- 87 δὲ τῷ πράγματι οὐ τι πιστεύει καλῶς ἀγωνιεῖσθαι. ὑμῖν δέ, ὦνδρες δικασταί, οὐ προσήκει οὐδὲν τούτων ἀποδέχεσθαι· ἀλλ' ὡς οὐκ ἀπέγραψεν οὐδ' ἄνδρες τεθνᾶσι, περὶ τούτων κελεύετ' αὐτὸν ἀπολογεῖσθαι. ἔπειτα τοὺς ὅρκους καὶ τὰς συνθήκας οὐδὲν ἡγοῦμαι προσήκειν ἡμῖν πρὸς τοῦτον. οἱ γὰρ ὅρκοι τοῖς ἐν ἄστει πρὸς τοὺς ἐν
- 88 Πειραιεῖ γεγέννηται. εἰ μὲν οὖν οὗτος μὲν ἐν ἄστει ἡμεῖς δ' ἐν Πειραιεῖ ἤμεν, εἶχον ἂν τινα λόγον αὐτῷ αἱ συνθηκαί· νῦν δὲ καὶ οὗτος ἐν Πειραιεῖ ἦν καὶ γὰρ καὶ Διονύσιος καὶ οὗτοι ἅπαντες οἱ τοῦτον τιμωρούμενοι, ὥστ' οὐκ ἔστιν ἡμῖν ἐμποδὼν οὐδέν· οὐδένα γὰρ ὅρκον οἱ ἐν Πειραιεῖ τοῖς ἐν Πειραιεῖ ὠμόσαμεν.
- 89 Ἐκ παντὸς δὲ τρόπου ἔμοιγε δοκεῖ οὐχ ἑνὸς θανάτου ἄξιός εἶναι, ὅστις φησὶ μὲν ὑπὸ τοῦ δήμου πεποιῆσθαι, τὸν δὲ δῆμον, ὃν αὐτός φησι πατέρ' αὐτοῦ εἶναι, φαίνεται κακώσας, καὶ ἀφείς καὶ προδοὺς ἐξ ὧν ἐκεῖνος μείζων καὶ ἰσχυρότερος ἐγίγνετο. ὅστις οὖν τὸν τε γόνῳ πατέρα τὸν αὐτοῦ ἔτυπτε καὶ οὐδὲν παρείχε τῶν ἐπιτηδείων, τὸν τε ποιητὸν πατέρα ἀφείλεθ' ἃ ἦν ὑπάρχοντ' ἐκείνῳ ἀγαθά, πῶς οὐ καὶ διὰ τοῦτο κατὰ τὸν τῆς κακώσεως νόμον ἄξιός ἐστι θανάτῳ ζημιωθῆναι;
- 90 Προσήκει δ' ὑμῖν, ὦνδρες δικασταί, ἅπασι τιμωρεῖν ὑπὲρ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν ὁμοίως ὥσπερ ἡμῶν ἐνὶ ἐκάστῳ. ἀποθνήσκοντες γὰρ ἡμῖν ἐπέσκηψαν καὶ ὑμῖν καὶ τοῖς ἄλλοις ἅπασι τιμωρεῖν ὑπὲρ σφῶν αὐτῶν Ἀγόρατον τουτονί, καὶ κακῶς ποιεῖν καθ' ὅσον ἂν ἔμβραχυν ἕκαστος δύνηται. εἰ τοίνυν τι ἐκεῖνοι ἀγαθὸν τὴν πόλιν ἢ τὸ πλῆ-

§ 86, 4. Vulgo τῷ Πειραιεῖ. Articulum inclusit Scheibius, ego deleui. Ibidem 6 cum Dobraeo rescribere noli τὸ ἐπ' αὐτοφώρῳ pro ἐπ' αὐτοφώρῳ τι.

§ 87, 2 οὐδὲν τούτων de coniectura reposui pro περὶ τούτων, quod vitium natum arbitror e vs. 4 huius §. Dobraeus delebat prius περὶ τούτων.

§ 88, 6. ὠμόσαμεν. Vulgo ὠμοσαν. Cf. § 86, 3.

§ 89, 2. Lacunam, duce Reiskio, explevi inserendo πεποιῆσθαι.

§ 90, 5. In membranis post τουτονί legitur interpretamentum: ὡς φονέα ὄντα. Ib. 7. Pro ἃ, quod libri habent, reposui ὅ. Ib. 10 ἀφείναι, duce Marklandio, Lysiae reddidi pro ἀνεῖναι.

- 8ος τὸ ὑμέτερον φανεροί εἰσι πεποιηκότες, ὃ καὶ αὐτοὶ
 ὑμεῖς ὁμολογεῖτε, ἀνάγκη ὑμᾶς ἐστὶ πάντας ἐκείνοις φίλους
 κἀπιτηδεύουσιν εἶναι, ὥστ' οὐδὲν μᾶλλον ἡμῖν ἢ καὶ ὑμῶν
 ἐνὶ ἐκάστω ἐπέσκηψαν. οὐκ οὐδ' ὅσιον οὔτε νόμιμον
 91 ὑμῖν ἐστὶν ἀφεῖναι Ἀγοράτου τουτονί. ὑμεῖς τοίνυν,
 ὦνδρες Ἀθηναῖοι, ἐπεὶ ἐν τῷ τότε χρόνῳ, ἐν ᾧ ἐκεῖνοι
 ἀπέθνησκον, οὐχ οἷοί τ' ἐκείνοις ἐπαρκέσαι γεγόνετε διὰ
 τὰ πράγματα τὰ περιεστηκότα, νυνὶ δὲ, ἐν ᾧ δύνασθε,
 τιμωρήσατε τὸν ἐκείνων φονέα. ἐνθυμεῖσθε δ', ὦνδρες
 Ἀθηναῖοι, ὅπως μὴ πάντων σχετλιώτατον ἔργον ἐργάσεσθε.
 p. 140 εἰ γὰρ ἀποψηφιῖσθε Ἀγοράτου | τουτουί, οὐ μόνον
 τοῦτο διαπράξεσθε, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν, οὓς
 ὁμολογεῖσθε ὑμῖν εὖνους εἶναι, τῇ αὐτῇ ψήφῳ ταύτῃ θάνα-
 92 τον καταψηφιῖσθε· ἀπολύοντες γὰρ τὸν αἴτιον ὄντ' ἐκεί-
 νοις τοῦ θανάτου οὐδὲν ἄλλο γνώσεσθε ἢ ἐκείνους δικαίως
 ὑπὸ τούτου τεθνηκέναι. καὶ οὕτως ἂν δεινότατα πάντων
 πάθοιεν, εἰ οἷς ἐπέσκηπτον ἐκεῖνοι ὡς φίλοις οὔσι τιμω-
 ρεῖν ὑπὲρ αὐτῶν, οὗτοι ὁμόψηφοι κατ' ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν
 93 τοῖς τριάκοντα γενήσονται. μηδαμῶς, ὦνδρες δικασταί,
 πρὸς θεῶν Ὀλυμπίων, μήτε τέχνη μήτε μηχανῇ μηδεμιᾷ
 θάνατον ἐκείνων τῶν ἀνδρῶν καταψηφίσησθε, οἱ πολλὰ
 κἀγαθὰ ὑμᾶς ποιήσαντες διὰ ταῦθ' ὑπὸ τῶν τριάκοντα
 καὶ Ἀγοράτου τουτουὶ ἀπέθανον. ἀναμνησθέντες οὖν
 ἀπάντων τῶν δεινῶν, καὶ τῶν κοινῶν τῇ πόλει καὶ τῶν
 ἰδίων, ὅσ' ἐκάστω ἐγένετ' ἐπειδὴ ἐκεῖνοι ἄνδρες ἐτελεύ-
 τησαν, τιμωρήσατε τὸν αἴτιον τούτων. ἀποδέδεικται δ'
 ὑμῖν κακὰ τῶν ψηφισμάτων κακὰ τῶν ἀπογραφῶν κακὰ τῶν
 ἄλλων ἀπάντων Ἀγόρατος ὢν αὐτοῖς αἴτιος τοῦ θανάτου.
 94 ἔτι δὲ καὶ προσήκει ὑμῖν τάναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίζε-
 σθαι. ὢν μὲν τοίνυν ἐκεῖνοι θάνατον κατέγνωσαν, ὑμεῖς
 ἀποψηφίζεσθε· ὢν δ' ἐκεῖνοι θάνατον οὐ κατέγνωσαν,
 ὑμεῖς καταγιγνώσκετε. οἱ τριάκοντα τοίνυν τῶν μὲν ἀν-
 δρῶν τούτων, οἱ ἦσαν ὑμέτεροι φίλοι, θάνατον κατέγνω-

§ 91, 2. Delevi νυνὶ δὲ post Ἀθηναῖοι. »Varia lectio", inquit Dobraeus,
 »videtur pro νυνὶ (vs. 4), eaque vera." Illic igitur pro νυνὶ dedi νυνὶ δὲ.
 Ib. 6 idem Anglus scribendum docuit πάντων σχετλιώτατον ἔργον pro πάν-
 των ἔργον σχετλιώτατον. Ib. ἐργάσεσθε Baiterus pro ἐργάσησθε. Mox διαπρά-
 ξεσθε reposui pro διαπράττεσθε, deinde καταψηφιῖσθε pro καταψηφίσεσθε.

§ 92, 2. γνώσεσθε. Vulgo γιγνώσκετε.

§ 93, 6. ἐγένετο. Vulgo ἐγένοντο. Correxist Sauppius.

§ 94, 1. τάναντία pro ἐναντία. Ib. 3. ἀποψηφίζεσθε. Vulgo ἀποψηφίσεσθε.

σαν, ὧν δεῖ ὑμᾶς ἀποψηφίζεσθαι· Ἀγοράτου δ' ἀπεψηφίσαντο, διότι ἐδόκει προθύμως τούτους ἀπολλύναι· οὗ
95 προσήκει καταψηφίζεσθαι. ἐὰν οὖν τοῦτο ποιῇτε, πρῶτον μὲν οὐχ ὁμόψηφοι γενήσεσθε τοῖς τριάκοντα, ἔπειτα τοῖς ὑμετέροις αὐτῶν φίλοις τετιμωρηκότες ἔσεσθε, ἔπειτα τοῖς πᾶσιν ἀνθρώποις δόξετε δίκαια καὶ ὅσια ψηφίσασθαι.

§ 95, 1 τοῦτο ποιῇτε. Vulgo τάναντία τοῖς τριάκοντα ψηφίζησθε. Iam Dobraeus coniicere occupavit. Ib. 2 pro γίγνεσθε dedi γενήσεσθε. Ib. ad ἔπειτα cf. adn. § 27, 4.

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...
...the ... of the ...

ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΕΡΑΤΟΣΘΕΝΟΥΣ ΦΟΝΟΥ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

ARGUMENTUM.

Euphiletus accusatus, quod Eratosthenem, quem in stupro uxoris suae deprehensum interemerat, contra legem insidiosae allectum abreptumque e via et ad aram confugientem interemisset, apud heliastas in iudicio ἐπὶ Δελφινίῳ rege sacrorum referente caedem illam iustam fuisse defendit.

Περὶ πολλοῦ ἂν ποιησαίμην, ὦνδρες, τὸ τοιούτους ὑμᾶς ἐμοὶ δικαστὰς περὶ τούτου τοῦ πράγματος γενέσθαι, οἷοίπερ ἂν ὑμῖν αὐτοῖς εἴητε τοιαῦτα πεπονθότες· εὖ γὰρ οἶδ' ὅτι, εἰ τὴν αὐτὴν γνώμην περὶ τῶν ἄλλων ἔχοιτε, ἦνπερ περὶ ὑμῶν αὐτῶν, οὐκ ἂν εἴη ὅστις οὐκ ἐπὶ τοῖς γεγενημένοις ἀγανακτοίη, ἀλλὰ πάντες ἂν περὶ τῶν τὰ
 2 τοιαῦτ' ἐπιτηδευόντων τὰς ζημίας μικρὰς ἡγοῖσθε. καὶ
 p. 92 ταῦτ' οὐκ | ἂν εἴη μόνοις παρ' ὑμῖν οὕτως ἐγνωσμένα, ἀλλ' ἐν ἀπάσῃ τῇ Ἑλλάδι· περὶ τούτου γὰρ μόνοις τὰ δίκηματος καὶ δημοκρατία καὶ ὀλιγαρχία ἢ αὐτὴ τιμωρία τοῖς ἀσθενεστάτοις πρὸς τοὺς τὰ μέγιστα δυναμένους ἀποδέδοται, ὥστε τὸν χείριστον τῶν αὐτῶν τυγχάνειν τῷ βελτίστῳ· οὕτως, ὦνδρες, ταύτην ὕβριν ἅπαντες
 3 ἄνθρωποι δεινοτάτην ἡγοῦνται. περὶ μὲν οὖν τοῦ μεγέθους τῆς ζημίας ἅπαντας ὑμᾶς νομίζω τὴν αὐτὴν διάνοιαν

§ 2, 2 μόνοις. Vulgo μόνον. Ib. 4 καὶ ὀλιγαρχία. Vulgo καὶ ὀλιγαρχία. Correxerit Augerus. Ib. 7 post ταύτην, auctore Dobraeo, deleui articulum.

§ 3, 2. Assentior Reiskio haerenti in ζημίας, pro quo mihi quidem non displiceret τοῦ ἀδικήματος. Ille legendum putabat τῆς ὕβρεως vel τῆς παρανομίας.

ἔχειν, καὶ οὐδέν' οὕτως ὀλιγώρως διακεῖσθαι, ὅστις οἶ-
 ται δεῖν συγγνώμης τυγχάνειν ἢ μικρὰς ζημίας ἀξίους
 4 ἡγεῖται τοὺς τῶν τοιούτων ἔργων αἰτίους· ἡγοῦμαι δέ,
 ὦνδρες, τοῦτό με δεῖν ἀποδείξαι, ὡς ἐμοίχευεν Ἐρατοσθένης
 τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν κακείνην τε διέφθειρε καὶ τοὺς παῖδας
 τοὺς ἐμοὺς ἥσχυνε καὶ εἰς ἐμ' αὐτὸν ὕβρισεν εἰς τὴν
 οἰκίαν τὴν ἐμὴν εἰσιών, καὶ οὐτ' ἔχθρ' ἐμοὶ κακείνῳ οὐ-
 δεμί' ἦν πλὴν ταύτης, οὔτε χρημάτων ἕνεκ' ἐπραξα ταῦτα,
 ἵνα πλούσιος ἐκ πένητος γένωμαι, οὐτ' ἄλλου κέρδους
 οὐδενὸς πλὴν τῆς κατὰ νόμους τιμωρίας.

5 Ἐγὼ τοίνυν ἐξ ἀρχῆς ὑμῖν ἅπαντ' ἐπιδείξω τὰμαντοῦ
 πράγματα, οὐδέν παραλείπων, ἀλλὰ λέγων τὰληθῆ· ταύ-
 την γὰρ ἐμαυτῷ μόνην ἡγοῦμαι σωτηρίαν, ἐὰν ὑμῖν εἰπεῖν
 6 ἅπαντα δυνήσῃ τὰ πεπραγμένα. Ἐγὼ γάρ, ὦνδρες
 Ἀθηναῖοι, ἐπειδὴ ἔδοξέ μοι γῆμαι καὶ γυναῖκ' ἡγαγόμην
 εἰς τὴν οἰκίαν, τὸν μὲν ἄλλον χρόνον οὕτω διεκείμεν
 ὥστε μήτε λυπεῖν μήτε λῖαν ἐπ' ἐκείνη εἶναι ὅ τι ἂν ἐθέλη
 ποιεῖν; ἐφύλαττόν θ' ὡς οἷός τ' ἦ, καὶ προσεῖχον τὸν
 νοῦν ὥσπερ εἰκὸς ἦν· ἐπειδὴ δέ μοι παιδίον γίγνεται, ἐπί-
 στευον ἤδη καὶ πάντα τὰμαντοῦ ἐκείνη παρέδωκα, ἡγούμενος
 7 ταύτην οἰκειότητα μεγίστην εἶναι. ἐν μὲν οὖν τῷ πρώτῳ
 χρόνῳ, ὦνδρες Ἀθηναῖοι, πασῶν ἦν βελτίστη· καὶ γὰρ
 οἰκονομεῖν δεινὴ καὶ φειδωλὸς κακκριβῶς πάντα διοικοῦσα·
 ἐπειδὴ δέ μοι ἡ μήτηρ ἐτελεύτησε, πάντων τῶν κακῶν
 8 ἀποθανοῦσ' αἰτία μοι γεγένηται. ἐπ' ἐκφορὰν γὰρ αὐτῇ
 ἀκολουθήσασα ἡ ἐμὴ γυνὴ ὑπὸ τούτου τάνδρῳπου ὀφθεῖσα,
 χρόνῳ διαφθείρεται· ἐπιτηρῶν γὰρ τὴν θεράπαιναν τὴν
 εἰς ἀγορὰν βαδίζουσαν καὶ λόγους προσφέρων ἀπώλεσεν
 9 αὐτήν. Πρῶτον μὲν οὖν, ὦνδρες, (δεῖ γὰρ καὶ ταῦθ'
 ὑμῖν διηγῆσασθαι) οἰκίδιόν ἐστί μοι διπλοῦν, ἴσα ἔχον
 τᾶνῳ τοῖς κάτω, κατὰ τὴν γυναικωνίτιν καὶ κατὰ τὴν
 ἀνδρωνίτιν. ἐπειδὴ δέ τὸ παιδίον ἐγένεθ' ἡμῖν, ἡ

§ 4, 2. Pro ἐπιδεῖξαι reposui ἀποδείξαι. Ib. 4 καὶ εἰς ἐμέ. Inserui εἰς.
 Cf. Lucian. Soloec. § 10.

§ 6, 1. ὦνδρες Ἀθηναῖοι. Vulgo ὦ Ἀθηναῖοι. Eodem modo correxi § 7, 2.
 Ib. 4. ἐθέλη. Vulgo θέλη. Ib. 5 οἷός τε pro οἷόν τε Cobetus.

§ 7, 3 οἰκονομεῖν Cobetus pro οἰκονόμος. Ib. post φειδωλὸς omisi ἀγαθή,
 inclusum a Scheibio.

§ 8, 3. Vulgo τὴν θεράπαιναν τὴν εἰς τὴν ἀγορὰν βαδίζουσαν. Delevi
 posteriorem articulum. Cf. § 16. Etiam articulus ante εἰς num Lysiae sit
 dubitari iure possit.

μήτηρ αὐτὴ ἐδήλαζεν· ἵνα δὲ μή, ὁπότε λοῦσθαι δέοι,
 κινδυνεύοι κατὰ τῆς κλίμακος καταβαίνουσα, ἐγὼ μὲν
 10 ἄνω διητώμην, αἱ δὲ γυναῖκες κάτω. καὶ οὕτως ἤδη συν-
 ειθισμένον ἦν, ὥστε πολλάκις ἡ γυνὴ ἀπῆει κάτω καθευ-
 δήσουσ' ὡς τὸ παιδίον. καὶ ταῦτα πολὺν χρόνον οὕτως ἐγί-
 γνετο, καὶ γὰρ οὐδὲν πρόποθ' ὑπώπτευσα, ἀλλ' οὕτως ἡλιθίως
 διεκείμην ὥστ' ὥμην τὴν ἐμαυτοῦ γυναῖκα πασῶν σωφρονε-
 στάτην εἶναι τῶν ἐν τῇ πόλει. Προϊόντος δὲ τοῦ χρόνου,
 ὧνδρες, ἤκον μὲν ἀπροσδόκητος ἐξ ἀγροῦ, μετὰ δὲ τὸ
 δεῖπνον τὸ παιδίον ἐβόα καὶ ἐδυσκόλαιεν, ὑπὸ τῆς θε-
 ραπαίνης ἐπίτηδες λυπούμενον, ὁ γὰρ ἄνθρωπος ἔνδον
 12 ἦν· ὕστερον γὰρ ἅπαντ' ἐπυθόμην. καὶ γὰρ τὴν γυναῖκα
 ἀπιέναι ἐκέλευον καὶ δοῦναι τῷ παιδίῳ τὸν τιτθόν,
 ἵνα παύσῃται κλαῖον. ἡ δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελεν, ὡς
 δὴ ἀσμένῃ μ' ἐορακυῖα ἤκοντα διὰ χρόνου· ἐπειδὴ δ' ἐγὼ
 ὠργιζόμην κακέλευον αὐτὴν ἀπιέναι, »ἵνα σύ γε" ἔφη
 »πειρᾶς ἐνταῦθα τὴν παιδίσκη· καὶ πρότερον δὴ μεθύων
 13 εἶλκες αὐτήν." καὶ γὰρ μὲν ἐγέλων, ἐκείνη δ' ἀναστᾶσα κάπι-
 οῦσα προστίθῃσι τὴν θύραν, προσποιουμένη παίζειν, καὶ
 τὴν κλῆν ἐφέλκεται, καὶ γὰρ τούτων οὐδὲν ἐνθυμούμενος
 οὐδ' ὑπονοῶν καθεῦδον ἄσμενος, ἤκων ἐξ ἀγροῦ. ἐπειδὴ
 p. 93. δ' ἦν πρὸς ἡμέραν, ἤκεν ἐκείνη καὶ τὴν | θύραν ἀνέωξεν.
 14 ἐρομένου δ' ἐμοῦ ὅ τι αἱ θύραι νύκτωρ ψοφοῖεν, ἔφασκε τὸν
 λύχνον ἀποσβεσθῆναι τὸν παρὰ τῷ παιδίῳ, εἴτ' ἐκ τῶν
 γειτόνων ἐνάψασθαι. ἐσιώπων ἐγὼ καὶ ταῦθ' οὕτως ἔχειν
 ἡγούμην. ἔδοξε δέ μοι, ὧνδρες, τὸ πρόσωπον ἐψιμυδιῶ-
 σθαι, τὰδελφοῦ τεθνεῶτος οὐπω τριάκονθ' ἡμέρας· ὅμως
 δ' οὐδ' ὡς οὐδὲν εἰπὼν περὶ τοῦ πράγματος, ἐξελθὼν
 15 ὥχόμην ἔξω σιωπῇ. Μετὰ δὲ ταῦτα, ὧνδρες, χρόνου

§ 9, 4. αὐτὴ pro αὐτὸ probabilitur Cobetus. Ib. dedi λοῦσθαι. Vulgo λούεσθαι. Ib. 5 κινδυνεύοι revocavi pro κινδυνεύῃ.

§ 10, 3. Post παιδίον iubente Grammatica Graeca omisi additamentum ἵνα τὸν τιτθὸν αὐτῷ διδῶ καὶ μὴ βοᾷ petitum e § 12. Ib. 5 οὐδὲν πρόποτε. Ita leniter correxi lectionem codicis Laurentiani (C. ap. Bekkerum) οὐδέποτε. Vulgo οὐδέποτε. Dobraeus οὐδὲν οὐδέποτε.

§ 10, 8 ἀπροσδόκητος. Vulgo ἀπροσδοκήτως. Ib. 10 post λυπούμενον delevisse emblema ἵνα ταῦτα ποιῇ.

§ 12, 2 κλαῖον dedi pro κλαῖον, et ib. 4 ἐορακυῖα pro ἐωρακυῖα. Subdubito tamen num genuina sint ista ἵνα — κλαῖον. Ibidem δὴ pro ἄν speciose van den Es.

§ 13, 3 κληῖν. Vulgo κλεῖν. Ib. 4 καθεῦδον. Vulgo ἐκάθευδον.

§ 14, 2 ὅ τι. Vulgo τί. Ib. 6 οὐδ' ὡς reposui pro οὐδ' οὕτως.

μεταξὺ διαγενομένου κάμοῦ πολὺ ἀπολελειμμένου τῶν ἐμαν-
 τοῦ κακῶν, προσέρχεται μοί τις πρεσβῦτις ἄνθρωπος,
 ὑπὸ γυναικὸς ὑποπεμφθεῖς· ἦν ἐκεῖνος ἐμοίχευεν, ὡς ἐγὼ
 ὕστερον ἤκουον· αὕτη δ' ὀργιζομένη κἀδικεῖσθαι νομίζουσα,
 ὅτι οὐκέθ' ὁμοίως ἐφοίτα παρ' αὐτήν, ἐφύλαττεν ἕως ἐξεῦ-
 16 ρεν ὃ τι εἴη τὸ αἴτιον. προσελθοῦς οὖν μοι ἡ ἄνθρωπος ἐγ-
 γὺς τῆς οἰκίας τῆς ἐμῆς ἐπιτηροῦσα, »Εὐφίλητε" ἔφη
 »μηδεμιᾶ πολυπραγμοσύνη προσεληλυθέναι με νόμιζε πρὸς
 σέ· ὁ γὰρ ἀνὴρ ὁ ὑβρίζων εἰς σέ καὶ τὴν σὴν γυναῖκα
 ἐχθρὸς ὢν ἡμῖν τυγχάνει. ἐὰν οὖν λάβῃς τὴν θεράπαιναν
 τὴν εἰς ἀγορὰν βαδίζουσαν καὶ διακονοῦσαν ὑμῖν καὶ
 βασανίσῃς, ἅπαντα πεύσει. »ἔστι δ'" ἔφη »Ἐρατοσθένους
 Οἶηθεν ὁ τοῦτο πράττων, ὃς οὐ μόνην τὴν σὴν γυναῖκα
 διέφθαρκεν ἀλλὰ καὶ ἄλλας πολλὰς· ταύτην γὰρ τέχνην
 17 ἔχει." ταῦτ' εἰποῦσα, ὦνδρες, ἐκείνη μὲν ἀπηλλάγη, ἐγὼ
 δ' εὐθέως ἐταραττόμην, ἐνθυμούμενος μὲν ὡς ἀπεκλήσθην
 ἐν τῷ δωματίῳ, ἀναμιμνησκόμενος δ' ὅτι ἐν ἐκείνῃ τῇ
 νυκτὶ ἐψόφει ἡ μέταυλος θύρα καὶ ἡ αὐλειος, ὃ οὐδεπώποτ'
 ἐγένετο, ἐδοξέ τέ μοι ἡ γυνὴ ἐψιμυθιῶσθαι. ταῦτά μοι
 πάντ' εἰς τὴν γνώμην εἰσῆει, καὶ μεστὸς ἦ ὑποψίας.
 18 ἔλθων δ' οἴκαδ' ἐκέλευον ἀκολουθεῖν μοι τὴν θεράπαιναν
 εἰς ἀγοράν, ἀγαγὼν δ' αὐτήν ὡς τῶν ἐπιτηδείων τίν'
 ἔλεγον ὅτι ἐγὼ πάντ' εἴην πεπυσμένος τὰ γιγνόμενα ἐν
 τῇ οἰκίᾳ· »σοὶ οὖν" ἔφην »ἔξεστι δυοῖν ὁπότερον βούλει
 ἐλέσθαι, ἢ μαστιγωθεῖσαν εἰς μύλων' ἐμπεσεῖν καὶ μηδέ-
 ποτε παύσασθαι κακοῖς τοιοῦτοις συνεχομένην, ἢ κατει-
 ποῦσαν ἅπαντα τάληθῇ μηδὲν παθεῖν κακὸν ἀλλὰ συγ-
 γνώμης παρ' ἐμοῦ τυχεῖν τῶν ἡμαρτημένων. ψεύσῃ δὲ μηδέν,
 19 ἀλλὰ πάντα τάληθῇ λέγε." κακείνη τὸ μὲν πρῶτον ἔξαρνος
 ἦν, καὶ ποιεῖν ἐκέλευεν ὃ τι βούλομαι· οὐδὲν γὰρ εἰδέναι·
 ἐπειδὴ δ' ἐγὼ ἐμνήσθην Ἐρατοσθένους πρὸς αὐτήν, καὶ
 εἶπον ὅτι οὗτος ὁ φοιτῶν εἴη πρὸς τὴν γυναῖκα, ἐξεπλάγη

§ 16, 1. Vulgo ἐγγὺς ἡ ἄνθρωπος. Transposui, sed fortasse delendum ἡ ἄνθρωπος. Ib. 7 πεύσει. Vulgo πεύσῃ. Ib. 8 τοῦτο dedi pro ταῦτα et μόνην pro μόνον.

§ 17, 2. Post ἐταραττόμην, duce Dobraeo, deleui vocabula: καὶ πάντα μου εἰς τὴν γνώμην εἰσῆει, καὶ μεστὸς ἦν ὑποψίας perperam huc retracta e sequentibus. Ib. 3 scripsi ἀπεκλήσθην pro ἀπεκλείσθην. Ib. 4 vulgo οὐδέποτε. Ib. 5 μοι dedi pro μου. Tandem (vs. 6) ἢ reposui pro ἦν.

§ 18, 2 deleui articulum ante ἀγοράν.

§ 19, 5 τότε δή. Vulgo τότε ἤδη. Ib. 6 μοι dedi pro μου.

- ἡγησαμένη με πάντ' ἀκριβῶς ἐγνωκέναι. καὶ τότε δὴ πρὸς
τὰ γόνατά μοι πεσοῦσα, καὶ πίστιν παρ' ἐμοῦ λαβοῦσα
20 μηδὲν πείσεσθαι κακόν, κατηγορεῖ πρῶτον μὲν ὡς μετὰ
τὴν ἐκφορὰν αὐτῇ προσίοι, ἔπειθ' ὡς αὐτὴ τελευτῶσ'
εἰσαγγεῖλαι καὶ ὡς ἐκείνη τῷ χρόνῳ πεισθεῖη, καὶ τὰς
εἰσόδους οἷς τρόποις προσοῖτο, καὶ ὡς Θεσμοφορίοις ἐμοῦ
ἐν ἀγρῷ ὄντος ᾗχετ' εἰς τὸ ἱερὸν μετὰ τῆς μητρὸς τῆς
ἐκείνου· καὶ τᾶλλα τὰ γενόμενα πάντ' ἀκριβῶς διηγήσατο.
21 ἐπειδὴ δὲ πάντ' εἴρητ' αὐτῇ, εἶπον ἐγώ, » ὅπως τοίνυν
ταῦτα μηδεὶς ἀνθρώπων πεύσεται· εἰ δὲ μή, οὐδὲν σοι
κύριον ἔσται τῶν πρὸς ἐμ' ὁμολογημένων. ἄξιῳ δέ σ'
ἐπ' αὐτοφώρῳ ταῦτά μοι ἐπιδείξαι· ἐγὼ γὰρ οὐδὲν δέομαι
λόγων, ἀλλὰ τοῦργον φανερόν γενέσθαι, εἴπερ οὕτως
22 ἔχει" ὁμολόγει ταῦτα ποιήσιν. καὶ μετὰ ταῦτα διεγένονθ'
ἡμέραι τέτταρες ἢ πέντε, . . . ὡς ἐγὼ μεγάλοις ὑμῖν τε-
κμηρίοις ἀποδείξω. πρῶτον δὲ διηγήσασθαι βούλομαι τὰ
πραχθέντα τῇ τελευταίᾳ ἡμέρᾳ. Σώστρατος ἦν μοι ἐπι-
τήδειος καὶ φίλος. τούτῳ ἡλίου δεδυκότος ἰόντι ἐξ ἀγροῦ
ἀπήντησα. εἰδὼς δ' ἐγὼ ὅτι τηνικαῦτ' ἀφιγμένος οὐδὲν
ἂν καταλήψοιτ' οἴκοι τῶν ἐπιτηδείων, ἐκέλευον συνδειπνεῖν,
καὶ ἐλθόντες οἴκαδ' ὡς ἐμέ, ἀναβάντες εἰς τὸ ὑπερῶον
23 ἐδειπνοῦμεν. ἐπειδὴ δὲ καλῶς αὐτῷ εἶχεν, ἐκεῖνος μὲν |
p. 94. ἀπιὼν ᾗχετο, ἐγὼ δ' ἐκάθευδον. ὁ δ' Ἐρατοσθένης, ὦν-
δρες, εἰσέρχεται, καὶ ἡ θεράπαιν' ἐπεγείρασά μ' εὐθὺς
φράζει ὅτι ἔνδον ἐστίν. καὶ γὰρ εἰπὼν ἐκείνη ἐπιμελεῖσθαι
τῆς θύρας, καταβὰς σιωπῇ ἐξέρχομαι, κάφικνουμαι ὡς
τὸν καὶ τόν, καὶ τοὺς μὲν ἔνδον κατέλαβον, τοὺς δ' οὐκ
24 ἐπιδημοῦντας εὔρον. παραλαβὼν δ' ὡς οἷός τ' ἦ πλεί-
στους ἐκ τοῦ ἐγγυτάτῳ καπηλείου εἰσερχόμεθα, ἀνεωγμέ-
νης τῆς θύρας καὶ ὑπὸ τῆς ἀνθρώπου παρεσκευασμένης.
ὥσαντες δὲ τὴν θύραν τοῦ δωματίου οἱ μὲν πρῶτοι εἰσι-
όντες ἔτ' εἶδομεν αὐτὸν κατακείμενον παρὰ τῇ γυναικί, οἱ
25 δ' ὕστεροι ἐν τῇ κλίνῃ γυμνὸν ἐστηκότα. ἐγὼ δ', ὦνδρες,

§ 20, 4. De coniectura pro προσίοι rescripsi προσοῖτο, quod labem traxisse videtur e praegresso προσίοι. Iam Dobraeus προσεῖτο. Eodem suadente supra (2) dedi αὐτῇ pro αὐτῇ.

§ 21, 3. Suspicio: τῶν πρὸς σέ μοι ὁμολογημένων.

§ 22, 2 τέτταρες. Vulgo τέσσαρες. Ib. vs. 3 pro ἐπιδείξω dedi ἀποδείξω.

§ 24, 1. οἷός τε pro οἷόν τε Hirschigius, ἢ pro ἦν ego. Ib. 2 ἐγγυτάτῳ. Vulgo ἐγγύτατα. Cf. § 41.

πατάξας καταβάλλω αὐτόν, καὶ τῷ χεῖρε περιαγαγὼν εἰς τοῦπισθεν καὶ δήσας ἡρώτων διὰ τί ὑβρίζει εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν εἰσιών. κακεῖνος ἀδικεῖν μὲν ὡμολόγει, ἡντεβόλει δὲ καὶ ἰκέτευε μὴ αὐτὸν ἀποκτεῖναι ἀλλ' ἀργύριον
 26 πράξασθαι. ἐγὼ δ' εἶπον ὅτι »οὐκ ἐγὼ σ' ἀποκτενῶ, ἀλλ' ὁ τῆς πόλεως νόμος, ὃν σὺ παραβαίνων περὶ ἐλάττονος τῶν ἡδονῶν ἐποιήσω, καὶ μᾶλλον εἴλου τοιοῦτον ἀμαρτημ' ἐξαμαρτάνειν εἰς τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν καὶ εἰς τοὺς παῖδας τοὺς ἐμοὺς ἢ τοῖς νόμοις πείθεσθαι καὶ κόσμιος
 27 εἶναι.» οὕτως, ὦνδρες, ἐκεῖνος τούτων ἔτυχεν ὥνπερ οἱ νόμοι κελεύουσι τοὺς τὰ τοιαῦτα πράττοντας, οὐκ εἰσάρπασθεις ἐκ τῆς ὁδοῦ, οὐδ' ἐπὶ τὴν ἐστίαν καταφυγών, ὥσπερ οὗτοι λέγουσι· πῶς γὰρ ἂν, ὅστις ἐν τῷ δωματίῳ πληγεὶς κατέπεσεν εὐθύς, περιέστρεψα δ' αὐτῷ τῷ χεῖρε, ἔνδον δ' ἦσαν ἄνθρωποι τοσοῦτοι, ὅσους διαφυγεῖν οὐκ ἐδύνατο, οὔτε σίδηρον οὔτε ξύλον οὔτ' ἄλλ' οὐδὲν ἔχων,
 28 ὅτῳ τοὺς εἰσελθόντας ἂν ἡμύνατο. ἀλλ', ὦνδρες, οἶμαι καὶ ὑμᾶς εἰδέναι ὅτι οἱ μὴ τὰ δίκαια πράττοντες οὐχ ὁμολογοῦσι τοὺς ἐχθροὺς λέγειν ἀληθεῖ, ἀλλ' αὐτοὶ ψευδόμενοι καὶ τὰ τοιαῦτα μηχανώμενοι ὀργὰς τοῖς ἀκούουσι κατὰ τῶν τὰ δίκαια πραττόντων παρασκευάζουσιν. Πρῶτον μὲν οὖν ἀνάγνωθι τὸν νόμον.

NOMOS.

29 Οὐκ ἡμφεσβήτει, ὦνδρες, ἀλλ' ὡμολόγει ἀδικεῖν, καὶ ὅπως μὲν μὴ ἀποθάνοι ἡντεβόλει καὶ ἰκέτευεν, ἀποτίνειν δ' ἔτοιμος ἦν χρήματα. ἐγὼ δὲ τῷ μὲν ἐκείνου τιμήματι οὐ συνεχώρουν, τὸν δὲ τῆς πόλεως νόμον ἡξίου εἶναι κυριώτερον, καὶ ταύτην ἔλαβον τὴν δίκην, ἣν ὑμεῖς δικαιοτάτην εἶναι ἡγησάμενοι τοῖς τὰ τοιαῦτ' ἐπιτηδεύουσιν ἐτάξατε. Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

MARTYRES.

30 Ἀνάγνωθι δέ μοι καὶ τουτονὶ τὸν νόμον τὸν ἐκ τῆς στήλης τῆς ἐξ Ἀρείου πάγου.

§ 25, 5 αὐτὸν ἀποκτεῖναι. Vulgo αὐτὸν κτεῖναι.

§ 27, 5. αὐτῷ. Vulgo αὐτοῦ. Ib. 6 pro οὗς substitui ὅσους. Mox pro ᾧ dedi ὅτῳ Cf. v. c. Thuc. I, 132 init.

§ 29, 1. ἡμφεσβήτει. Vulgo ἡμφισβήτει. Ib. 2 ἡντεβόλει dedi pro ἡντιβόλει et ἀποθάνοι pro ἀποθάνῃ.

§ 30, 1. Auctore Westermanno post νόμον repetivi articulum. Praeterea rescripsi τουτονὶ pro τοῦτον hic et § 31, 8.

ΝΟΜΟΣ.

Ἀκούετε, ὦνδρες, ὅτι αὐτῷ τῷ δικαστηρίῳ τῷ ἐξ Ἀρείου πάγου, ᾧ καὶ πατριόν ἐστι καὶ ἡμῶν ἀποδέδοται τοῦ φόνου τὰς δίκας δικάζειν, διαρρήδην εἴρηται τούτου μὴ καταγιγνώσκειν φόνον, ὅς ἂν ἐπὶ δάμαρτι τῇ ἑαυτοῦ
 31 μοιχὸν λαβὼν ταύτην τὴν τιμωρίαν ποιήσεται. καὶ οὕτω σφόδρ' ὁ νομοθέτης ἐπὶ ταῖς γαμεταῖς γυναιξὶ δίκαια ταῦθ' ἡγήσατ' εἶναι, ὥστε καπὶ ταῖς παλλακαῖς ταῖς ἐλάττονος ἀξίαις τὴν αὐτὴν δίκην ἐπέθηκεν. καίτοι δηλὸν ὅτι, εἴ τιν' εἶχε ταύτης μείζω τιμωρίαν ἐπὶ ταῖς γαμεταῖς, ἐποίησεν ἄν. νῦν δ' οὐχ οἷός τ' ὦν ταύτης ἰσχυροτέραν ἐπ' ἐκείναις ἐξευρεῖν, τὴν αὐτὴν καπὶ ταῖς παλλακαῖς ἡξίωσε γίγνεσθαι. Ἀνάγνωθι δέ μοι καὶ τουτονὶ τὸν νόμον.

ΝΟΜΟΣ.

32 Ἀκούετε, ὦνδρες, ὅτι κελεύει, ἐάν τις ἄνθρωπον ἐλεύθερον ἢ παῖδ' αἰσχύνη βία, διπλὴν τὴν βλάβην ὀφείλιν, ἐὰν δὲ γυναῖκα, ἐφ' αἷσπερ ἀποκτείνειν ἔξεστιν, ἐν τοῖς αὐτοῖς ἐνέχεσθαι. οὕτως, ὦνδρες, τοὺς βιαζομένους ἐλάττονος ζημίας ἀξίους ἡγήσατ' εἶναι ἢ τοὺς πείζοντας· τῶν μὲν γὰρ θάνατον κατέγνω, τοῖς δὲ διπλὴν
 33 ἐποίησε τὴν βλάβην, ἡγούμενος τοὺς μὲν διαπραττομένους βία ὑπὸ τῶν βιασθέντων μισεῖσθαι, τοὺς δὲ πείσαντας οὕτως αὐτῶν τὰς ψυχὰς διαφθείρειν ὥστ' οἰκειοτέρας αὐτοῖς ποιεῖν τὰς ἀλλοτρίας | γυναῖκας ἢ τοῖς ἀνδράσι, καὶ
 p. 95. πᾶσαν ἐπ' ἐκείνοις τὴν οἰκίαν γεγονέναι, καὶ τοὺς παῖδας ἀδῆλους εἶναι ὁποτέρων τυγχάνουσιν ὄντες, τῶν ἀνδρῶν ἢ τῶν μοιχῶν· ἀνθ' ὧν ὁ τὸν νόμον τιθεὶς θάνατον αὐτοῖς
 34 ἐποίησε τὴν ζημίαν. Ἐμοῦ τοίνυν, ὦνδρες, οἱ μὲν νόμοι οὐ μόνον ἀπεγνωκότες εἰσὶ μὴ ἀδικεῖν, ἀλλὰ καὶ κεκελευκότες ταύτην τὴν δίκην λαμβάνειν· ἐν ὑμῖν δ' ἐστὶ πότε-
 35 ρον χρὴ τούτους ἰσχυροὺς ἢ μηδενὸς ἀξίους εἶναι. ἐγὼ μὲν γὰρ οἶμαι πάσας τὰς πόλεις διὰ τοῦτο τοὺς νόμους τίθεσθαι, ἵνα, περὶ ὧν ἂν πραγμάτων ἀπορῶμεν, παρὰ τούτους ἐλθόντες σκεψώμεθ' ὅ τι ἡμῖν ποιητέον ἐστίν.

§ 31, 3. Suspecta habeo vocabula: ταῖς ἐλάττονος ἀξίαις.

§ 32, 1. ὦνδρες. Vulgo ἄνδρες. Ib. 4 ἐν abesse malim.

§ 33, 6. Vocabula τῶν ἀνδρῶν ἢ τῶν μοιχῶν num Lysiae sint dubito.

οὗτοι τοίνυν περὶ τῶν τοιούτων τοῖς ἀδικουμένοις τοιαύτην
 36 δίκην λαμβάνειν παρακελεύονται. οἷς ὑμᾶς ἀξιῶ τὴν αὐτὴν
 γνώμην ἔχειν· εἰ δὲ μή, τοιαύτην ἄδειαν τοῖς μοιχοῖς
 ποιήσετε, ὥς καὶ τοὺς κλέπτας ἐπαρεῖτε φάσκειν μοιχοὺς
 εἶναι, εὖ εἰδότας ὅτι, ἐὰν ταύτην τὴν αἰτίαν περὶ ἑαυτῶν
 λέγωσι καπὶ τούτῳ φάσκωσιν εἰς τὰς ἀλλοτρίας οἰκίας
 εἰσιέναι, οὐδεὶς αὐτῶν ἄψεται. πάντες γὰρ εἴσονται ὅτι
 τοὺς μὲν νόμους τῆς μοιχείας χαίρειν ἔαν δεῖ, τὴν δὲ
 ψῆφον τὴν ὑμετέραν δεδιέναι· αὕτη γὰρ ἐστὶ πάντων τῶν
 ἐν τῇ πόλει κυριωτάτη.

37 Σκέψασθε δέ, ὦνδρες· κατηγοροῦσι γὰρ μου ὡς ἐγὼ
 τὴν θεράπαιναν ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ μετελθεῖν ἐκέλευσα τὸν
 νεανίσκον. ἐγὼ δέ, ὦνδρες, δίκαιον μὲν ἂν ποιεῖν ἡγού-
 μην ὥτινιοῦν τρόπῳ τὸν τὴν γυναῖκα τὴν ἐμὴν διαφθεί-
 38 ραντα λαμβάνων· εἰ μὲν γὰρ λόγων μὲν εἰρημένων ἔργου
 δὲ μηδενὸς γεγεννημένου μετελθεῖν ἐκέλευον ἐκεῖνον, ἡδίκουν
 ἂν· εἰ δ' ἤδη πάντων διαπεπραγμένων καὶ πολλάκις εἰσε-
 ληλυθότος εἰς τὴν οἰκίαν τὴν ἐμὴν ὥτινιοῦν τρόπῳ ἐλάμ-
 βανον αὐτόν, σωφρονεῖν ἂν ἑμαυτὸν ἡγούμην· σκέψασθε δ'
 39 ὅτι καὶ ταῦτα ψεύδονται· ῥαδίως δ' ἐκ τῶνδε γνώσεσθε.
 ἐμοὶ γάρ, ὦνδρες, ὅπερ καὶ πρότερον εἶπον, φίλος ὢν
 Σώστρατος καὶ οἰκείως διακεείμενος ἀπαντήσας ἐξ ἀγροῦ
 περὶ ἡλίου δυσμὰς συνεδείπνει, καπείδῃ καλῶς εἶχεν αὐτῷ,
 40 ἀπιὼν ὥχετο. καίτοι πρῶτον μὲν, ὦνδρες, ἐνθυμήθηθ'
 ὅτι, εἰ ἐν ἐκείνῃ τῇ νυκτὶ ἐγὼ ἐπεβούλευον Ἐρατοσθένει,
 πότερον ἦν μοι κρεῖττον αὐτῷ ἐτέρωθι δειπνεῖν ἢ τὸν συν-
 δειπνήσοντά μοι εἰσαγαγεῖν; οὕτω γὰρ ἂν ἦττον ἐτόλμη-
 σεν ἐκεῖνος εἰσελθεῖν εἰς τὴν οἰκίαν. εἴτα δοκῶ ἂν ὑμῖν
 τὸν συνδειπνοῦντ' ἀφείς μόνος καταλειφθῆναι καὶ ἔρημος
 γενέσθαι, ἢ κελεύειν ἐκεῖνον μένειν, ἵνα μετ' ἐμοῦ τὸν
 41 μοιχὸν ἐτιμωρεῖτο; ἔπειτα, ὦνδρες, οὐκ ἂν δοκῶ ὑμῖν τοῖς
 ἐπιτηδείοις μεθ' ἡμέραν παραγγεῖλαι, καὶ κελεῦσαι αὐτοὺς
 συλλεγῆναι εἰς οἰκίαν τῶν φίλων του τῶν ἐγγυτάτῳ, μᾶλ-
 λον ἢ ἐπειδὴ τάχιστ' ἡσδόμην τῆς νυκτὸς περιτρέχειν, οὐκ

§ 36, 6 αὐτῶν. Vulgo αὐτῶν.

§ 38, 1. Post λόγων repetivi voculam μὲν. Ib. 5 ante ἑμαυτὸν auctore Marklando inserui ἂν, cf. § 37: δίκαιον μὲν ἂν ποιεῖν ἡγούμην.

§ 41, 3. Post φίλων inserui του. Frustra provocatur ad Heindorfium (ad Gorgiam p. 148) et ad Porsonum (ad Phoeniss. vs. 423) docentes quae nihil faciant ad h. l. Ib. 7 pro ἡδεῖν dedi ἡδη, uti mox § 42, 4. Ib. 8 ἢ pro ἦν.

εἰδὼς ὄντιν' οἴκοι καταλήψομαι καὶ ὄντιν' ἔξω; καὶ ὡς
 Ἀρμόδιον μὲν καὶ τὸν δεῖν' ἤλθον οὐκ ἐπιδημοῦντας (οὐ
 γὰρ ἦδη), ἑτέρους δ' οὐκ ἔνδον ὄντας κατέλαβον, οὓς δ'
 42 οἷός τ' ἦ λαβὼν ἐβάδιζον. καίτοιγ' εἰ προήδη, οὐκ ἂν
 δοκῶ ὑμῖν καὶ θεράποντας παρασκευάσασθαι καὶ τοῖς φίλοις
 παραγγεῖλαι, ἵν' ὡς ἀσφαλέστατα μὲν αὐτὸς εἰσῇα (τί γὰρ
 ἦδη εἴ τι κακείνος εἶχε σιδήριον;), ὡς μετὰ πλείστων δὲ
 μαρτύρων τὴν τιμωρίαν ἐποιούμην; νῦν δ' οὐδὲν εἰδὼς
 τῶν ἐσομένων ἐκείνῃ τῇ νυκτί, οὓς οἷός τ' ἦ παρέλαβον.
 Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

MARTYRES.

- 43 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦνδρες· σκέψασθε δὲ
 παρ' ὑμῖν αὐτοῖς οὕτως περὶ τούτου τοῦ πράγματος,
 ζητοῦντες εἴ τις ἐμοὶ καὶ Ἐρατοσθένει ἔχθρα πώποτε
 γεγένηται πλὴν ταύτης. οὐδεμίαν γὰρ εὐρήσετε. οὔτε γὰρ
 συκοφαντῶν γραφάς μ' ἐγράψατο, οὔτ' ἐκβάλλειν ἐκ τῆς
 πόλεως ἐπεχείρησεν, οὔτ' ἰδίας δίκας ἐδικάζετο, οὔτε συν-
 ἡδεῖ κακὸν οὐδὲν ὃ ἐγὼ δεδιὼς μή τις πύθεται ἐπεθύμουν
 αὐτὸν ἀπολέσαι, οὔτ' εἰ τοῦτο διεπραξάμην, ἤλπιζον χρή-
 ματα λήψεσθαι· ἐνιοὶ γὰρ τοιούτων πραγμάτων ἕνεκεν
 45 θάνατον ἀλλήλοις ἐπιβουλεύουσιν. τοσούτου τοίνυν δεῖ |
 p. 96 ἢ λαιδορία ἢ παροινία ἢ ἄλλη τις διαφορὰ ἡμῖν γεγονέ-
 ναι, ὥστ' οὐδ' ἐορακῶς ἢ τὸν ἄνθρωπον πώποτε πλὴν ἐν
 ἐκείνῃ τῇ νυκτί. τί ἂν οὖν βουλόμενος ἐγὼ τοιοῦτον κίν-
 δυνον ἐκινδύνεον, εἰ μὴ τὸ μέγιστον τῶν ἀδικημάτων ἢ
 46 ὑπ' αὐτοῦ ἡδικοημένος; ἔπειτα παρακαλέσας αὐτὸς μάρτυρας
 ἡσέβουν ἄν, ἐξόν μοι, εἴπερ ἀδίκως ἐπεθύμουν αὐτὸν ἀπο-
 λέσαι, μηδένα μοι τούτων συνειδέναι;
 47 Ἐγὼ μὲν οὖν, ὦνδρες, οὐκ ἰδίαν ὑπὲρ ἑμαυτοῦ νομίζω
 ταύτην γενέσθαι τὴν τιμωρίαν, ἀλλ' ὑπὲρ τῆς πόλεως
 ἀπάσης· οἱ γὰρ τοιαῦτα πράττοντες, ὁρῶντες οἷα τᾶθλα
 πρόκειται τῶν τοιούτων ἀμαρτημάτων, ἤττον εἰς τοὺς ἄλ-

§ 42, 1. προήδη pro προήδειν, et ib. 3. εἰσῇα pro εἰσῆειν.

§ 43, 7. τοῦτο. Vulgo ταῦτα.

§ 45, 3. ἐορακῶς ἢ. Vulgo ἐωρακῶς ἦν. Mox quoque 5 ἢ dedi pro ἦν.

§ 46, 2. Post ἡσέβουν inserui ἂν monente van den Essio.

§ 47, 2. Antitheseos ratio postulare videtur: ἀλλὰ κοινὴν ὑπὲρ τῆς πόλεως ἀπάσης. Ib. 3. An τὰ τοιαῦτα?

λους ἐξαμαρτήσονται, ἐὰν καὶ ὑμᾶς ὁρῶσι τὴν αὐτὴν γνώ-
 48 μὴν ἔχοντας. εἰ δὲ μή, πολὺ κάλλιον τοὺς μὲν κειμένους
 νόμους ἐξαλείψαι, ἑτέρους δὲ θεῖναι, οἵτινες τοὺς μὲν
 φυλάττοντας τὰς ἑαυτῶν γυναῖκας ταῖς ἐσχάταις ζημίαις ζη-
 μιώσουσι, τοῖς δὲ βουλομένοις εἰς αὐτὰς ἀμαρτάνειν πολλὴν
 49 ἄδειαν ποιήσουσιν. πολὺ γὰρ οὕτω δικαιότερον ἢ ὑπὸ τῶν
 νόμων τοὺς πολίτας ἐνεδρεύεσθαι, οἳ κελεύουσι μὲν, ἐάν
 τις μοιχὸν λάβῃ, ὅ τι ἂν οὖν βούληται χρῆσθαι, οἳ δ'
 ἀγῶνες δεινότεροι τοῖς ἀδικουμένοις καθεστήκασιν ἢ τοῖς
 παρὰ τοὺς νόμους τὰς ἀλλοτρίας καταισχύνουσι γυναῖκας.
 50 ἐγὼ γὰρ νῦν καὶ περὶ τοῦ σώματος καὶ περὶ τῶν χρημά-
 των καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων κινδυνεύω, ὅτι τοῖς
 τῆς πόλεως νόμοις ἐπειθόμην.

§ 48, 3. Cum Westermanno e Reiskii coniectura inserui ἐσχάταις.

EN ΒΟΥΛΗΙ

ΜΑΝΤΙΘΕΩΙ ΔΟΚΙΜΑΖΟΜΕΝΩΙ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

ARGUMENTUM.

Mantitheus sorte designatus senator quum in vitae examine (δοκιμασία), apud senatum decedentem instituto, accusatus esset, quod in equitum numero sub XXX viris militasset, hanc criminationem falsam esse et rebus ipsis et vitae probitate suisque in rempublicam meritis demonstrat. Defensionem hanc intra Ol. XCVI a. 3. a. Chr. n. 394 (cll. § 13. 15. 16) et Ol. XCVII a. 3. a. Chr. n. 390 (cl. § 15) dictam esse probabile est. Oratio egregia: vividis et paene comicis coloribus exprimens στρατιωτικὴν αὐθάδειαν καὶ ἀλαζόνειαν ea simul arte, ut hoc ipso placeat.

Εἰ μὴ συνήδη, ὦ βουλή, τοῖς κατηγοροῖς βουλομένοις ἐκ παντὸς τρόπου κακῶς ἐμὲ ποιεῖν, πολλὴν ἂν αὐτοῖς χάριν εἶχον ταύτης τῆς κατηγορίας· ἡγοῦμαι γὰρ τοῖς ἀδίκως διαβεβλημένοις τούτους εἶναι μεγίστων ἀγαθῶν αἰτίους, οἵτινες ἂν αὐτοὺς ἀναγκάζωσιν εἰς ἔλεγχον
2 τῶν αὐτοῖς βεβιωμένων καταστῆναι. ἐγὼ γὰρ οὕτω σφόδρ' ἐμαυτῷ πιστεύω, ὥστ' ἐλπίζω καὶ εἴ τις πρὸς ἐμὲ τυγχάνει ἀηδῶς διακείμενος, ἐπειδὰν ἐμοῦ λέγοντος

Argumentum. Verba oratio — placeat continent Dobraei iudicium, quod exstat in *Adversariorum* Tom. I, part. 1, p. 192.

§ 1, 1. συνήδη. Vulgo συνήδειν. Ib. 6. αὐτοῖς abesse malim.

§ 2, 3. Cum Reiskio et Dobraeo delevi ἢ κακῶς post ἀηδῶς.

ἀκούσῃ περὶ τῶν πεπραγμένων, μεταμελήσειν αὐτῷ καὶ
 3 πολὺ βελτίω μ' εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγήσεσθαι. ἀξιῷ
 δέ, ὧ βουλή, ἐὰν μὲν τοῦτο μόνον ὑμῖν ἀποδείξω, ὥς
 εὖνους εἰμὶ τοῖς καθεστηκόσι πράγμασι καὶ ὥς ἠνάγκασμαι
 τῶν αὐτῶν κινδύνων μετέχειν ὑμῖν, μηδὲν πῶ μοι πλεον
 εἶναι· ἐὰν δὲ φαίνωμαι καὶ περὶ τ' ἄλλα μετρίως βεβιωκῶς
 καὶ πολὺ παρὰ τὴν δόξαν καὶ παρὰ τοὺς λόγους τοὺς τῶν
 ἐχθρῶν....., δέομαι ὑμῶν ἐμὲ μὲν δοκιμάζειν, τούτους δ'
 ἡγεῖσθαι χεῖρους εἶναι. πρῶτον δ' ἀποδείξω ὥς οὐχ ἵπ-
 πευον οὐδ' ἐπεδήμουν ἐπὶ τῶν τριάκοντα, οὐδὲ μετέσχον
 τῆς τότε πολιτείας.

4 Ἡμᾶς γὰρ ὁ πατήρ πρὸ τῆς ἐν Ἑλλησπόντῳ συμφορᾶς
 ὥς Σάτυρον τὸν ἐν τῷ Πόντῳ διαιτησομένους ἐξέπεμψε,
 p. 146 καὶ οὔτε | τῶν τειχῶν καθεσθαιρουμενων οὔτε μεδισταμένης
 τῆς πολιτείας ἐπεδημοῦμεν, ἀλλ' ἦλθομεν πρὶν τοὺς ἀπὸ
 Φυλῆς εἰς τὸν Πειραιᾶ κατελθεῖν πρότερον πένθ' ἡμέραις.

5 καίτοι οὐδ' ἡμᾶς εἰκὸς ἦν εἰς τοιοῦτον καιρὸν ἀφιγμένους
 ἐπιθυμεῖν μετέχειν τῶν ἀλλοτρίων κινδύνων, οὔτ' ἐκεῖνοι
 φαίνονται τοιαύτην γνώμην σχόντες ὥστε τοῖς καὶ ἀποδη-
 μοῦσι καὶ μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι μεταδιδόναι τῆς πολιτείας,
 ἀλλὰ μᾶλλον ἐτίμων τοὺς συγκαταλύσαντας τὸν δῆμον.

6 Ἐπειτα δ' ἐκ μὲν τοῦ σανιδίου τοὺς ἱππεύσαντας σκοπεῖν
 εὔηθές ἐστιν· ἐν τούτῳ γὰρ πολλοὶ μὲν τῶν ὁμολογούν-
 των ἱππεύειν οὐκ ἔνεισιν, ἔνιοι δὲ τῶν ἀποδημούντων
 ἐπιγεγραμμένοι εἰσίν. ἐκεῖνος δ' ἐστὶν ἔλεγχος μέγιστος·
 ἐπειδὴ γὰρ κατήλθετε, ἐψηφίσασθε τοὺς φυλάρχους ἀπε-
 νεγκεῖν τοὺς ἱππεύσαντας, ἵνα τὰς καταστάσεις ἀναπρά-

7 ζητε παρ' αὐτῶν. ἐμὲ τοίνυν οὐδεὶς ἂν ἀποδείξειεν οὔτ'
 ἀπενεχθένθ' ὑπὸ τῶν φυλάρχων οὔτε παραδοθέντα τοῖς

§ 3, 2. ἀποδείξω. Vulgo ἐπιδείξω. Ib. 6 Dobraeus post ἐχθρῶν inserit
 ἡριστευκῶς, quod tamen vix sufficit. Satius igitur duxi indicare lacunam. Ib.
 9 pro οὔτε dedi οὐδέ.

§ 4, 4. Inserui ἐπεδημοῦμεν, iubente Marklando, cuius iudicio subscribit
 Dobraeus.

§ 5, 3, 4. Ita de coniectura immutavi librorum scripturam: ὥστε καὶ τοῖς
 ἀποδημοῦσι καὶ τοῖς μηδὲν ἐξαμαρτάνουσι. Ib. 5 pro ἡτίμαζον καὶ dedi
 ἐτίμων, tironum in gratiam loco utcumque correcto; aliud enim latere dubium
 non est. Cf. tamen XXV, § 13: οὐ γὰρ τοὺς τῷ πλήθει ἀγαθοῦ τινος αἰτί-
 οὺς γεγεννημένους χάριτος παρ' αὐτῶν ἡξίου (οἱ λ') τυγχάνειν, ἀλλὰ τοὺς
 πλεῖστα κακὰ ὑμᾶς εἰργασμένους εἰς τὰς τιμὰς καθίστασαν.

§ 6, 4. Cum van den Essio malim ἐγγεγραμμένοι.

συνδίκους οὔτε κατάστασιν παραλαβόντα. καίτοι πᾶσι ράδιον τοῦτο γνῶναι, ὅτι ἀναγκαῖον ἦν τοῖς φυλάρχοις, εἰ μὴ ἀποδείξειαν τοὺς ἔχοντας τὰς καταστάσεις, αὐτοῖς ζημιοῦσθαι. ὥστε πολὺ ἂν δικαιότερον ἐκείνοις τοῖς γράμμασιν ἢ τούτοις πιστεύοιτε· ἐκ μὲν γὰρ τούτων ράδιον ἦν ἐξαλειφθῆναι τῷ βουλομένῳ, ἐν ἐκείνοις δὲ τοὺς ἱππεύσαντας ἀναγκαῖον ἦν ὑπὸ τῶν φυλάρχων ἀπενεχθῆναι. Ἔτι δ', ὦ βουλή, εἶπερ ἱππευσα, οὐκ ἂν ἦ ἕξαρχος ὡς δεινόν τι πεποιηκώς, ἀλλ' ἡξίου, ἀποδείξας ὡς οὐδεὶς ὑπ' ἐμοῦ τῶν πολιτῶν κακῶς πέπονθε, δοκιμάζεσθαι. ὁρῶ δὲ καὶ ὑμᾶς ταύτῃ τῇ γνώμῃ χρωμένους, καὶ πολλοὺς μὲν τῶν τόθ' ἱππευσάντων βουλεύοντας, πολλοὺς δ' αὐτῶν στρατηγοὺς καὶ ἱππάρχους κεχειροτονημένους. ὥστε μηδὲν δι' ἄλλο μ' ἡγεῖσθε ταύτην ποιεῖσθαι τὴν ἀπολογία, ἢ ὅτι περιφανῶς ἐτόλμησάν μου καταψεύσασθαι. Ἀνάβηθι δέ μοι καὶ μαρτύρησον.

ΜΑΡΤΥΡΙΑ.

- 9 Περὶ μὲν τοίνυν ταύτης τῆς αἰτίας οὐκ οἶδ' ὅ τι δεῖ πλείω λέγειν· δοκεῖ δέ μοι, ὦ βουλή, ἐν μὲν τοῖς ἄλλοις ἀγῶσι περὶ αὐτῶν μόνων τῶν κατηγορημένων προσήκειν ἀπολογεῖσθαι, ἐν δὲ ταῖς δοκιμασίαις δίκαιον εἶναι παντὸς τοῦ βίου λόγον διδόναι. δέομαι οὖν ὑμῶν μετ' εὐνοίας ἀκροάσασθαι μου. ποιήσομαι δὲ τὴν ἀπολογία ὡς ἂν δύνωμαι διὰ βραχυτάτων.
- 10 Ἐγὼ γὰρ πρῶτον μὲν οὐσίας μοι οὐ πολλῆς καταλειφθείσης διὰ τὰς συμφορὰς καὶ τὰς τοῦ πατρὸς καὶ τὰς τῆς πόλεως δύο μὲν ἀδελφὰς ἐξέδωκα, ἐπιδούς τριάκοντα μνᾶς ἑκατέρᾳ, πρὸς τὸν ἀδελφὸν δ' οὕτως ἐνειμάμην ὥστ' ἐκείνον πλέον ὁμολογεῖν ἔχειν ἐμοῦ τῶν πατρώων, καὶ πρὸς τοὺς ἄλλους ἅπαντας οὕτω βεβίωκα ὥστε μηδὲ πώποτε μοι μηδὲ πρὸς ἓνα μηδὲν ἔγκλημα γενέσθαι. καὶ
- 11 τὰ μὲν ἴδι' οὕτω διώκηκα· περὶ δὲ τῶν κοινῶν μοι μέγιστον ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι τῆς ἐμῆς ἐπιεικείας, ὅτι τῶν νεωτέρων ὅσοι περὶ κύβους ἢ πότους ἢ περὶ τὰς τοιαύτας ἀκολασίας τυγχάνουσι τὰς διατριβὰς ποιούμενοι, πάντας

§ 7, 9. Fortasse ἦν delendum est post ἀναγκαῖον.

§ 8, 6. Αὐτῶν nescio an melius abesset.

ὄψεσθ' ἐμοὶ διαφόρους ὄντας, καὶ πλεῖστα τούτους περὶ
ἐμοῦ λογοποιοῦντας καὶ ψευδομένους. καίτοι δῆλον ὅτι, εἰ
τῶν αὐτῶν ἐπεθυμοῦμεν, οὐκ ἂν τοιαύτην γνώμην εἶχον
12 περὶ ἐμοῦ. ἔτι δέ, ὦ βουλή, οὐδεὶς ἂν ἀποδείξαι περὶ
ἐμοῦ δύναιτ' οὔτε δίκην αἰσχροῦ οὔτε γραφὴν οὔτ' εἰσαγ-
γελίαν γεγεννημένην· καίτοι ἑτέρους ὁρᾶτε πολλάκις εἰς
τοιούτους ἀγῶνας καθεστηκότας. πρὸς τοίνυν τὰς στρα-
τείας καὶ τοὺς κινδύνους τοὺς πρὸς τοὺς πολεμίους σκέ-
13 ψασθ' οἷον ἐμαυτὸν παρέχω τῇ πόλει. πρῶτον μὲν γάρ,
ὅτε τὴν συμμαχίαν ἐποιήσασθε πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς καὶ
εἰς Ἀλίαρτον ἔδει βοηθεῖν, ὑπ' Ὀρθοβούλου κατειλεγμέ-
νος ἱππεύειν, ἐπειδὴ πάντας ἑώρων τοῖς μὲν ἱππεύουσιν
ἀσφάλειαν εἶναι νομίζοντας, τοῖς δ' ὀπλίταις κίνδυνον
ἡγουμένους, ἑτέρων ἀναβάντων ἐπὶ τοὺς ἵππους ἀδοκι-
p. 147 μάστων παρὰ | τὸν νόμον ἐγὼ προσελθὼν εἶπον τῷ Ὀρ-
θοβούλῳ ἐξαλείψαί μ' ἐκ τοῦ καταλόγου, ἡγούμενος αἰ-
σχροῦν εἶναι τοῦ πλήθους μέλλοντος κινδυνεύειν ἄδειαν
ἐμαυτῷ παρασκευάσαντα στρατεύεσθαι. Καί μοι ἀνάβηθι,
Ὀρθόβουλε.

MARTYRIA.

14. Συλλεγέντων τοίνυν τῶν δημοτῶν πρὸ τῆς ἐξόδου,
εἰδὼς αὐτῶν ἐνίους πολίτας μὲν χρηστοὺς ὄντας καὶ προ-
θύμους, ἐφοδίων δ' ἀποροῦντας, εἶπον ὅτι χρὴ τοὺς
ἔχοντας παρέχειν τὰπιτήδεια τοῖς ἀπόρως διακειμένοις.
καὶ οὐ μόνον τοῦτο συνεβούλευον τοῖς ἄλλοις, ἀλλὰ καὶ
αὐτὸς ἔδωκα δυοῖν ἀνδροῖν τριάκοντα δραχμὰς ἑκατέρῳ,
οὐχ ὥς πολλὰ κεκτημένος, ἀλλ' ἵνα παράδειγμα τοῦτο
τοῖς ἄλλοις γένηται. Καί μοι ἀνάβητε.

§ 11, 5. Delevi αὐτοὺς post πάντας. Deinde rectissime τούτους cum vi sequitur post πλεῖστα.

§ 13, 5. Post εἶναι omisi δεῖν, iubente Dobraeo, qui praeterea coniecit ἀσφάλειαν δῆ, omisso εἶναι. Aliorum coniecturas recenset Scheibius in Praefatione. Ib. 7. pro ἔφην dedi εἶπον, quod idem vir doctus ingeniose elicuit e quorundam librorum scriptura ἔτι. Ib. 10. παρασκευάσαντα. Vulgo παρασκευάσαντι. De re cf. XIV, § 7.

§ 14, 8. Scheibius: καί μοι ἀνάβητε [μάρτυρες]. Codices vocabulum non utique necessarium ignorant. Plerumque tamen in hac formula additur, et h. l. absorptum esse potuit sequenti MARTYPEΣ. Similiter tamen abesse videbis XX, § 29.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 15 Μετὰ ταῦτα τοίνυν, ὦ βουλή, εἰς Κόρινθον ἐξόδου γενομένης καὶ πάντων προειδόντων ὅτι δεήσει κινδυνεύειν, ἐτέρων ἀναδυομένων ἐγὼ διεπραξάμην ὥστε τῆς πρώτης τεταγμένος μάχεσθαι τοῖς πολεμίοις· καὶ μάλιστα τῆς ἡμετέρας φυλῆς δυστυχησάσης, καὶ πλείστων ἀποθανόντων, ὕστερος ἀνεχώρησα τοῦ σεμνοῦ Στειριῶς τοῦ πᾶσιν ἀνθρώποις δειλίαν ὠνειδικότος. καὶ οὐ πολλαῖς ἡμέραις ὕστερον μετὰ ταῦτ' ἐν Κορίνθῳ χωρίων ἰσχυρῶν κατειλημμένων, ὥστε τοὺς πολεμίους μὴ δύνασθαι προσιέναι, Ἀγησιλάου δ' εἰς τὴν Βοιωτίαν ἐμβαλόντος, ψηφισαμένων τῶν ἀρχόντων ἀποκληρῶσαι τάξεις αἵτινες βοηθήσουσι, φοβουμένων ἀπάντων (εἰκότως, ὦ βουλή· δεινὸν γὰρ ἦν ἀγαπητῶς ὀλίγῳ πρότερον σεσωσμένους ἐφ' ἕτερον κίνδυνον ἰέναι) προσελθὼν ἐγὼ τὸν ταξίαρχον ἐκέλευον ἀκληρωτὶ τὴν
- 17 ἡμετέραν τάξιν πέμπειν. ὥστ' εἴ τινες ὑμῶν ὀργίζονται τοῖς τὰ μὲν τῆς πόλεως ἀξιοῦσι πράττειν, ἐκ δὲ τῶν κινδύνων ἀποδιδράσκουσιν, οὐκ ἂν δικαίως περὶ ἐμοῦ τὴν γνώμην ταύτην ἔχοιεν· οὐ γὰρ μόνον τὰ προσταττόμεν' ἐποιοῦν προθύμως, ἀλλὰ καὶ κινδυνεύειν ἐτόλμων, καὶ ταῦτ' ἐποιοῦν οὐχ ὥς οὐ δεινὸν ἡγούμενος εἶναι Λακεδαιμονίοις μάχεσθαι, ἀλλ' ἵνα, εἴ ποτ' ἀδίκως εἰς κίνδυνον καδισταίμην, διὰ ταῦτα βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζόμενος ἀπάντων τῶν δικαίων τυγχάνοιμι. Καὶ μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

ΜΑΡΤΥΡΕΣ.

- 18 Τῶν τοίνυν ἄλλων στρατειῶν καὶ φρουρῶν οὐδεμιᾶς ἀπελείφθην πώποτε, ἀλλὰ πάντα τὸν χρόνον διατετέλεκα μετὰ τῶν πρώτων μὲν τὰς ἐξόδους ποιούμενος, μετὰ τῶν τελευταίων δ' ἀναχωρῶν. καίτοι χρὴ τοὺς φιλοτίμως καὶ κοσμίως πολιτευομένους ἐκ τῶν τοιούτων σκοπεῖν, ἀλλ' οὐκ εἴ τις τολμᾷ, διὰ τοῦτο μισεῖν· τὰ μὲν γὰρ τοιαῦτ' ἐπιτηδεύματ' οὔτε τοὺς ἰδιώτας οὔτε τὸ κοινὸν τῆς πόλεως

§ 15, 5. Vulgo πλείστων ἐνθανόντων, quae lectio varie tentatur. Ib. 6. dedi ὕστερος pro ὕστερον ex Cobeti emendatione, quo iubente Στειριῶς rescripsi pro Στειριέως.

§ 16, 5. ἀποκληρῶσαι pro ἀποχωρίσαι debetur Marklando.

βλάπτει, ἐκ δὲ τῶν κινδυνεύειν ἐθελόντων πρὸς τοὺς
 19 πολεμίους ἅπαντες ὑμεῖς ὠφελεῖσθε. ὥστ' οὐκ ἄξιον ἀπ' ὄψεως, ὦ βουλή, οὔτε φιλεῖν οὔτε μισεῖν οὐδένα, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σκοπεῖν· πολλοὶ μὲν γὰρ μικρὸν διαλεγόμενοι καὶ κοσμίως ἀμπεχόμενοι μεγάλων κακῶν αἴτιοι γεγόνασιν, ἕτεροι δὲ τῶν τοιούτων ἀμελοῦντες πολλὰ καγάθ' ὑμᾶς εἰσιν εἰργασμένοι.

20 Ἦδη δέ τινων ἡσδόμεν, ὦ βουλή, καὶ διὰ ταῦτ' ἀχθομένων μοι, ὅτι νεώτερος ὢν ἐπεχείρησα λέγειν ἐν τῷ δήμῳ. ἐγὼ δὲ τὸ μὲν πρῶτον ἠναγκάσθην ὑπὲρ τῶν ἑμαυτοῦ πραγμάτων δημηγορῆσαι, ἔπειτα μέντοι καμαυτῷ δοκῶ φιλοτιμότερον διατεθῆναι τοῦ δέοντος, ἅμα μὲν τῶν προγόνων ἐνθυμούμενος, ὅτι οὐδέν πέπauνται τὰ τῆς πόλεως
 21 πράττοντες, ἅμα δ' ὑμᾶς ὁρῶν (τὰ γὰρ ἀληθῆ χρὴ λέγειν) τούτους μόνους τινὸς ἀξίους νομίζοντας εἶναι, ὥσθ' ὁρῶν ὑμᾶς ταύτην τὴν γνώμην ἔχοντας τίς οὐκ ἂν ἐπαρδείη πράττειν καὶ λέγειν ὑπὲρ τῆς πόλεως; ἔτι δὲ τί ἂν τοῖς τοιούτοις ἀχθοισθε; οὐ γὰρ ἕτεροι περὶ αὐτῶν κριταὶ εἰσιν, ἀλλ' ὑμεῖς.

§ 19, 4. Codd. ἀπερχόμενοι, quod sagaciter correxit Dobraeus. Scheibius dedit περιερχόμενοι, male Attice pro περιόντες.

§ 20, 6. τὰ τῆς πόλεως. Vulgo τῶν τῆς πόλεως. Emendavit Dobraeus.

§ 21, 2. Inserui τινὸς cum Dobraeo.

ΔΗΜΟΥ ΚΑΤΑΛΥΣΕΩΣ ΑΠΟΛΟΓΙΑ.

ARGUMENTUM.

Hanc defensionem fuisse verisimile est in δοκιμασία apud heliastas a magistratu quodam designato oratam, qui in illo vitae examine ab Epigene, Demophane, Clisthene sycophantis accusatus erat, quod per XXXvirorum dominatum in urbe remansisset. Titulus igitur falsus. Scripta esse videtur intra ol. 96, 2. et 3. (403. et 402. a Chr. n.)

Ὑμῖν μὲν πολλὴν συγγνώμην ἔχω, ὦνδρες δικασταί, ἀκούουσι τοιούτων λόγων καὶ ἀναμιμνησκομένοις τῶν γεγενημένων, ὁμοίως ἅπασιν ὀργίζεσθαι τοῖς ἐν ἄστει μέινασιν· τῶν δὲ κατηγορῶν θαυμάζω, εἰ ἀμελοῦντες τῶν οἰκείων τῶν ἀλλοτρίων ἐπιμελοῦνται, καὶ σαφῶς διειδότες τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας καὶ τοὺς πόλλ' ἐξημαρτηκότας ζητοῦσιν ὑμᾶς πείθειν περὶ πάντων ἡμῶν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν.
2 εἰ μὲν οὖν οἴονται, ὅς' ὑπὸ τῶν τριάκοντα γεγέννηται τῇ πόλει, ἐμοῦ κατηγορηκέναι, ἀδυνάτους αὐτοὺς ἡγοῦμαι λέγειν·

Fragmentum nobilissimum et orationis splendore et sententiarum vi insigne *Dobraeus*.

§ 1, 4, εἰ Halmio, praeunte Marklando, pro οἱ. Ib. 5 καὶ pro οἱ Kayserus. Recepi utramque coniecturam, mutata interpunctione. Ib. 6 de meo reposui διειδότες pro εἰδότες. Ib. cum Kaysero ut glossema delevi vocabula κερδαίνειν ἢ, quae MSS. habent post ζητοῦσιν. Vide tamen an verum sit ζητοῦσι κερδαίνειν ὑμᾶς πείθοντες, cl. § 3, 4. Mox ibidem 7 τὴν αὐτὴν γνώμην pro τὴν γνώμην ταύτην Rauchensteinii est correctio.

§ 2, 1, ὅσα dedi pro ἃ, revocata mox (vs. 2) librorum scriptura ἐμοῦ pro ὁμοῦ. Cf. § 5, 3.

- οὐδὲ γὰρ πολλοστὸν μέρος τῶν ἐκείνοις πεπραγμένων εἰρήκασιν· εἰ δ' ὥς ἐμοί τι προσῆκον περὶ αὐτῶν ποιοῦνται τοὺς λόγους, ἀποδείξω τούτους μὲν ἅπαντα ψευδομένους, ἑμαυτὸν δὲ τοιοῦτον ὄνθ' οἷόσπερ ἂν τῶν ἐκ Πειραιῶς ὁ βέλ-
3 τιστος ἐν ἄστει μέινας ἐγένετο. δέομαι δ' ὑμῶν, ὦνδρες δικασταί, μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν τοῖς συκοφάνταις. τούτων μὲν γὰρ ἔργον ἐστὶ καὶ τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας εἰς αἰτίαν καθιστάναι (ἐκ τούτων γὰρ ἂν μάλιστα χρηματίζοιντο), ὑμέτερον δὲ τοῖς μηδὲν ἀδικοῦσιν ἐξ ἴσου τῆς πολιτείας μεταδιδόναι· οὕτω γὰρ ἂν τοῖς καθε-
4 στηκόσι πράγμασι πλείστους συμμάχους ἔχοιτε. ἀξιῶ δ', ὦνδρες δικασταί, ἔάνπερ φανῶ συμφορᾶς μὲν μηδεμιᾶς αἴτιος γεγεννημένος, πολλὰ δὲ κἀγάθ' εἰργασμένος τὴν πόλιν καὶ τῷ σώματι καὶ τοῖς χρήμασι, ταῦτα γοῦν μοι παρ' ὑμῶν ὑπάρχειν, ὦν οὐ μόνον τοὺς εὖ πεποιηκότας ἀλλὰ καὶ τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας τυγχάνειν δίκαιόν ἐστιν.
5 μέγα μὲν οὖν ἡγοῦμαι τεκμήριον εἶναι, ὅτι, εἴπερ ἐδύνανθ' οἱ κατήγοροι ἰδίᾳ μ' ἀδικοῦντ' ἐξελέγξαι, οὐκ ἂν τὰ τῶν τριάκονθ' ἁμαρτήματ' ἐμοῦ κατηγοροῦν, οὐδ' ἂν ὥοντο χρῆναι ὑπὲρ τῶν ἐνίοις πεπραγμένων ἑτέρους διαβάλλειν, ἀλλ' αὐτοὺς τοὺς ἀδικοῦντας τιμωρεῖσθαι· νῦν δὲ νομίζουσι τὴν πρὸς ἐκείνους ὀργὴν ἱκανὴν εἶναι καὶ τοὺς μηδὲν
6 κακὸν εἰργασμένους ἀπολέσαι. ἐγὼ δ' οὐχ ἡγοῦμαι δίκαιον εἶναι οὗτ' εἴ τινες τῇ πόλει πολλῶν ἀγαθῶν αἴτιοι γεγεννηνται, ἄλλους τινὰς ὑπὲρ τούτων τιμὴν ἢ χάριν κομίσασθαι παρ' ὑμῶν, οὗτ' εἴ τινες πολλὰ κάκ' εἰργασμένοι εἰσὶν, εἰκότως ἂν δι' ἐκείνους τοὺς μηδὲν ἀδικοῦντας ὀνειδους καὶ διαβολῆς τυγχάνειν· ἱκανοὶ γὰρ οἱ ὑπάρχοντες ἐχθροὶ τῇ πόλει, οἱ καὶ μέγα κέρδος νομίζοντες εἶναι τοὺς ἀδίκως ἐν ταῖς διαβολαῖς καθεστηκότας.
7 Πειράσομαι δ' ὑμᾶς διδάξαι, οἷσιν ἡγοῦμαι τῶν πολιτῶν προσήκειν ὀλιγαρχίας ἐπιθυμεῖν καὶ δημοκρατίας.

§ 4, 2 ἔάνπερ φανῶ Dobraeus. Vulgo ἔὰν ἀποφανῶ, unde ἔὰν ἀποφῆνω elicuit van den Es, quod fortasse praeferendum. Ib. 6. Hic et ubique reposui ν ἐφελευστικὸν ante interpunctionem maiorem.

§ 5, 4. Pro ἐκείνοις, quia melius sequi videtur sententia generalis, cum Dobraeo praetuli ἐνίοις. Possis quoque ἑτέροις.

§ 6, 7. Ante καὶ repetivi articulum, quod iam proposuit Scheibius.

§ 7, 1. οἷσιν. Vulgo οἷς. Ib. 2 pro καὶ malim ἐκ, nam si vulgatam retines, orator pollicetur, quae non exsequitur. Cf. § 9—§12. Ib. 4 post ποιήσομαι deleui ἀποφαίνων cum Kaysero.

ἐκ τούτου γὰρ καὶ ὑμεῖς γνώσεσθε, καὶ γὰρ περὶ ἑμαυτοῦ τὴν
 ἀπολογίαν ποιήσομαι, ὥς οὐτ' ἐξ ὧν ἐν δημοκρατίᾳ οὐτ' ἐξ
 ὧν ἐν ὀλιγαρχίᾳ πεποίηκα, οὐδὲν μοι προσῆκον κακόνουν
 8 εἶναι τῷ πλήθει τῷ ὑμετέρῳ. πρῶτον μὲν οὖν ἐνθυμηθῆναι
 χρὴ ὅτι οὐδεὶς ἐστὶν ἀνθρώπων φύσει οὐτ' ὀλιγαρχικὸς
 οὔτε δημοκρατικός, ἀλλ' ἥτις ἂν ἐκάστῳ πολιτεία συμφέρῃ,
 ταύτην προθυμεῖται καθιστάναι· ὥστ' οὐκ ἐλάχιστον ἐν
 ὑμῖν ἐστὶ μέρος, ὥς πλείστους ἐπιθυμεῖν τῶν παρόντων
 νυνὶ πραγμάτων. καὶ ταῦθ' ὅτι οὕτως ἔχει, οὐ χαλεπῶς
 ἐκ τῶν πρότερον γεγενημένων μαθήσεσθε. σκέψασθε γάρ,
 9 ὧνδρες δικασταί, τοὺς προστάντας ἀμφοτέρων τῶν πολι-
 τειῶν, ὅσάκις δὴ μετεβάλλοντο. οὐ Φρύνιχος μὲν καὶ
 Πείσανδρος καὶ οἱ μετ' ἐκείνων δημαγωγοί, ἐπειδὴ πόλλ'
 εἰς ὑμᾶς ἐξήμαρτον, τὰς περὶ τούτων δείσαντες τιμωρίας
 τὴν προτέραν ὀλιγαρχίαν κατέστησαν, πολλοὶ δὲ τῶν
 τετρακοσίων μετὰ τῶν ἐκ Πειραιῶς συγκατῆλθον, ἔνιοι
 δὲ τῶν ἐκείνους ἐκβαλόντων αὐτοὶ τῶν τριάκοντ' ἐγένοντο;
 p. 172 εἰσὶ δ' οἵτινες | τῶν Ἐλευσινιάδ' ἀπογραφεμένων, ἐξελ-
 θόντες μεθ' ὑμῶν, ἐπολιόρκουν τοὺς μεθ' αὐτῶν. οὐκ οὖν
 10 χαλεπὸν γινῶναι, ὧνδρες δικασταί, ὅτι οὐ περὶ πολιτείας
 εἰσὶν αἱ πρὸς ἀλλήλους διαφοραί, ἀλλὰ περὶ τῶν ἰδία
 συμφερόντων ἐκάστῳ. ὑμᾶς οὖν χρὴ ἐκ τούτων δοκιμάζειν
 τοὺς πολίτας, σκοποῦντας μὲν ὅπως ἦσαν ἐν τῇ δημο-
 κρατίᾳ πεπολιτευμένοι, ζητοῦντας δ' ἥτις αὐτοῖς ἐγίγνετ'
 ὠφέλεια τῶν πραγμάτων μεταπεσόντων· οὕτως γὰρ ἂν
 11 δικαιοτάτην τὴν κρίσιν περὶ αὐτῶν ποιούσθε. ἐγὼ τοίνυν
 ἡγοῦμαι, ὅσοι μὲν ἐν τῇ δημοκρατίᾳ ἄτιμοι ἦσαν ἢ εὐθύνας
 ἐαλωκότες ἢ τῶν ὄντων ἀπεστερημένοι ἢ ἄλλη τινὶ συμ-
 φορᾷ τοιαύτῃ κεχρημένοι, προσήκειν αὐτοῖς ἑτέρας ἐπιθυ-
 μεῖν πολιτείας, ἐλπίζοντας τὴν μεταβολὴν ὠφέλειάν τιν'
 αὐτοῖς ἔσεσθαι· ὅσοι δὲ τὸν δῆμον πολλὰ καγάθ' εἰργα-
 σμένοι εἰσὶ, κακὸν δὲ μηδὲν πώποτε, ὀφείλεται δ' αὐτοῖς
 χάριν κομίσασθαι παρ' ὑμῶν μᾶλλον ἢ δοῦναι δίκην τῶν

§ 9, 7. Post αὐτοὶ vulgo sequitur αὐθις, quod debetur coniecturae Reiskii. Nam cod. X. αὐτοῖς, C. αὐτῶν, utrumque, ut videtur, e dittographia. Quare omisi.

§ 11, 3. ἐαλωκότες ex Emperii suspicione rescripsi pro δεδοκότες. Violentior est Kayseri coniectura ὠφληκότες, quod mihi quoque venerat in mentem. Ib. 9 de meo inserui περί. Rauchensteinius: οὐκ ἄξιον (περὶ τῶν τοιούτων) τὰς τούτων. Respondet τούτων praegresso ὅσοι. Praeterea nescio an scribendum sit: ὀφείλεται τούτοις — πεπραγμένων, οὐδ' ἄξιον κτέ.

- πεπραγμένων, οὐκ ἄξιον τὰς περὶ τούτων ἀποδέχεσθαι διαβολάς, οὐδ' ἂν πάντες οἱ τὰ τῆς πόλεως πράττοντες
- 12 ὀλιγαρχικοὺς αὐτοὺς φάσκωσιν εἶναι. ἐμοὶ τοίνυν, ὦνδρες δικασταί, οὐτ' ἰδίᾳ οὔτε δημοσίᾳ συμφορὰ ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ οὐδεμία πώποτ' ἐγένετο, ἀνθ' ἧστινος ἂν προθυμούμενος τῶν παρόντων κακῶν ἀπαλλαγῆναι νεωτέρων ἐπεθύμουν πραγμάτων. τετριτηράρχηκα μὲν γὰρ πεντάκις, καὶ τετράκις νευαυμάχηκα, καὶ εἰσφορὰς ἐν τῷ πολέμῳ πολλὰς εἰσενήνοχα, καὶ τᾶλλα λελειτούργηκ' οὐδενὸς
- 13 χεῖρον τῶν πολιτῶν. καὶ διὰ τοῦτο πλείω τῶν ὑπὸ τῆς πόλεως προσταττομένων ἐδαπανώμην, ἵνα καὶ βελτίων ὑφ' ὑμῶν νομιζοίμην, καὶ εἴ ποὺ μοί τις συμφορὰ γίγνοιτο, ἄμεινον ἀγωνιζοίμην. ὦν ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ ἀπάντων ἀπεστερούμην· οὐ γὰρ τοὺς τῷ πλήθει ἀγαθοῦ τινος αἰτίους γεγεννημένους χάριτος ἡξίουں τυγχάνειν, ἀλλὰ τοὺς πλεῖστα κάχ' ὑμᾶς εἰργασμένους εἰς τὰς τιμὰς καθίστασαν, ὥς ταύτην παρ' αὐτῶν πίστιν εἰληφότες. ἂ χρὴ πάντας ἐνθυμουμένους μὴ τοῖς τούτων λόγοις πιστεύειν, ἀλλ' ἐκ τῶν ἔργων σποπεῖν ἂ ἐκάστῳ
- 14 τυγχάνει πεπραγμένα. ἐγὼ γάρ, ὦνδρες δικασταί, οὔτε τῶν τετρακοσίων ἐγενόμην· ἢ τῶν κατηγορῶν ὁ βουλόμενος παρελθὼν ἐλεγξάτω· οὐ τοίνυν οὐδ' ἐπειδὴ οἱ τριάκοντα κατέστησαν, οὐδεὶς μ' ἀποδείξει οὔτε βουλεύσαντ' οὐτ' ἀρχὴν οὐδεμίαν ἄρξαντα. καίτοι εἰ μὲν ἐξόν μοι ἄρχειν μὴ ἡβουλόμην, ὑφ' ὑμῶν νυνὶ τιμᾶσθαι δίκαιός εἰμι· εἰ δ' οἱ τότε δυνάμενοι μὴ ἡξίουں μοι μεταδιδόναι τῶν πραγμάτων, πῶς ἂν φανερώτερον ἢ οὕτως ψευδομένους ἀποδείξαιμι τοὺς κατηγοροὺς;
- 15 Ἔτι τοίνυν, ὦνδρες δικασταί, κακ τῶν ἄλλων τῶν ἐμοὶ πεπραγμένων ἄξιον σκέψασθαι. ἐγὼ γὰρ τοιοῦτον ἐμαυτὸν ἐν ταῖς τῆς πόλεως συμφοραῖς παρέσχον ὥστε, εἰ πάντες τὴν αὐτὴν γνώμην ἔσχον ἐμοί, μηδέν' ἂν ὑμῶν μηδεμιᾷ κεχρη-

§ 12, 4. νεωτέρων dedi pro ἐτέρων. Ib. 6 ἐν τῷ πολέμῳ suspectat van den Es, nec sine causa.

§ 13, 1. καὶ pro καίτοι Dobraeus. Ib. 3. Cf. Or. XVI, § 17, 7. Ib. 6 ante ἡξίουں delevi παρ' αὐτῶν cum Dobraeo, quo duce mox ib. 8 dedi παρ' αὐτῶν pro παρ' ἡμῶν. Fortasse παρ' (αὐτῶν καθ') ὑμῶν. Ib. 9 πάντας. An πάντα? Ib. 10. Codd. ἀλλὰ καὶ ἐκ. Scheibius inclusit καὶ duce Emperio.

§ 14, 2 τῶν κατηγορῶν scholium esse vix dubito. Nec enim solis tribus accusatoribus hoc permittere videtur. Cff. sequentia.

σθαι συμφορᾷ. ὑπ' ἐμοῦ γὰρ ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ οὔτ' ἀπα-
 χθεῖς οὐδεὶς φανήσεται, οὔτε τῶν ἐχθρῶν οὐδεὶς τετιμωρη-
 μένος, οὔτε τῶν φίλων εὖ πεπονθώς. καὶ τοῦτο μὲν οὐκ
 16 ἄξιον θαυμάζειν· εὖ μὲν γὰρ ποιεῖν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ
 χαλεπὸν ἦν, ἐξαμαρτάνειν δὲ τῷ βουλομένῳ ῥάδιον. οὐ
 τοίνυν οὔτ' εἰς τὸν κατάλογον Ἀθηναίων καταλέξας οὐδένα
 φανήσομαι, οὔτε δίκαιαν καταδικαζόμενος οὐδενός, οὔτε
 πλουσιώτερος ἐκ τῶν ὑμετέρων γεγονώς συμφορῶν. καίτοι
 εἰ τοῖς τῶν γεγενημένων κακῶν αἰτίοις ὀργίζεσθε, εἰκὸς
 17 καὶ τοὺς μηδὲν ἡμαρτηκότας βελτίους ὑφ' ὑμῶν νομίζεσθαι.
 καὶ μὲν δὴ, ὦνδρες δικασταί, μεγίστην ἡγοῦμαι περὶ
 ἑμαυτοῦ τῇ δημοκρατίᾳ πίστιν δεδωκέναι. ὅστις γὰρ τότε
 οὐδὲν ἐξήμαρτον οὕτω πολλῆς δεδομένης ἐξουσίας, ἥ που
 νῦν σφόδρα προθυμηθήσομαι χρηστὸς εἶναι, εὖ εἰδὼς ὅτι,
 εἰ ἀδικῶ, παραχρῆμα δώσω δίκην. ἀλλὰ γὰρ τοιαύτην
 p. 173 διὰ τέλους γνώμην ἔχω, ὥστ' ἐν ὀλιγαρχίᾳ | μὲν μὴ
 ἐπιθυμεῖν τῶν ἀλλοτρίων, ἐν δημοκρατίᾳ δὲ τὰ ὄντα προ-
 θύμως εἰς ὑμᾶς ἀναλίσκειν.

18 Ἡγοῦμαι δέ, ὦνδρες δικασταί, οὐκ ἂν δικαίως ὑμᾶς
 μισεῖν τοὺς ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ μηδὲν πεπονθότας κακόν,
 ἐξὸν ὀργίζεσθαι τοῖς εἰς τὸ πλῆθος ἐξημαρτηκόσιν, οὐδὲ
 τοὺς μὴ φυγόντας ἐχθροὺς νομίζειν, ἀλλὰ τοὺς ὑμᾶς
 ἐκβαλόντας, οὐδὲ τοὺς προθυμουμένους τὰ ἑαυτῶν σῶσαι,
 ἀλλὰ τοὺς τὰ τῶν ἄλλων ἀφηρημένους, οὐδ' οἵτινες τῆς
 σφετέρας αὐτῶν σωτηρίας ἕνεκ' ἔμειναν ἐν ἄστει, ἀλλ' οἵ-
 τινες ἑτέρους ἀπολέσαι βουλόμενοι μετέσχον τῶν πραγμά-
 των. εἰ δ' οἴεσθε χρῆναι, οὐς ἐκεῖνοι παρέλιπον ἀδικοῦν-
 τες, ὑμεῖς ἀπολέσαι, οὐδεὶς τῶν πολιτῶν ὑπολειφθήσεται.

19 Σκοπεῖν δὲ χρὴ καὶ τῶνδε, ὦνδρες δικασταί. πάντες γὰρ
 ἐπίστασθ' ὅτι ἐν τῇ προτέρᾳ δημοκρατίᾳ τῶν τὰ τῆς πόλε-
 ως πραττόντων πολλοὶ μὲν τὰ δημόσι' ἐκλεπτον, ἔνιοι δ'
 ἐπὶ τοῖς ὑμετέροις κακοῖς ἐδωροδόκουν, οἱ δὲ συκοφαν-
 τοῦντες τοὺς συμμάχους ἀφίστασαν. καὶ εἰ μὲν οἱ τριάκοντα

§ 16, 3 sqq. οὔτε — οὔτε — οὔτε. Scheibius οὐδὲ — οὐδὲ — οὐδέ.
 Variant MSS.

§ 18, 6 οἵτινες. Vulgo οἱ. Ib. 7. Vulgo ἐν τῷ ἄστει. Cf. § 2 extr. et
 § 29.

§ 19, 4 post ὑμετέροις inserui κακοῖς. Vide tamen Dobraeum.

- τούτους μόνους ἐτιμωροῦντο, ἄνδρας ἀγαθοὺς καὶ ὑμεῖς ἂν αὐτοὺς ἡγεῖσθε· νῦν δέ, ὅτι ὑπὲρ τῶν ἐκείνοις ἡμαρτημένων τὸ πλῆθος κακῶς ποιεῖν ἡξίουں, ἡγανακτεῖτε, ἡγούμενοι δεινὸν εἶναι τὰ τῶν ὀλίγων ἀδικήματα πάσῃ τῇ πόλει κοινὰ
- 20 γίνεσθαι. οὐ τοίνυν ἄξιον χρῆσθαι τούτοις, οἷς ἐκείνους ἐωρᾷτ' ἐξαμαρτάνοντας, οὐδ' ἂν πάσχοντες ἀδικ' ἐνομίζετε πάσχειν, ὅταν ἐτέρους ποιῆτε, δίκαι' ἡγεῖσθαι, ἀλλὰ τὴν αὐτὴν κατελθόντες περὶ αὐτῶν γνώμην ἔχετε, ἥνπερ φεύγοντες περὶ ὑμῶν αὐτῶν εἶχετε· ἐκ τούτων γὰρ καὶ ὁμόνοϊαν πλείστην ποιήσετε, καὶ ἡ πόλις ἔσται μεγίστη, καὶ τοῖς ἐχθροῖς ἀνιάρότατα ψηφιεῖσθε.
- 21 Ἐνθυμηθῆναι δὲ χρὴ, ὧνδρες δικασταί, καὶ τῶν ἐπὶ τῶν τριάκοντα γεγενημένων, ἵνα τὰ τῶν ἐχθρῶν ἁμαρτήματ' ἄμεινον ὑμᾶς ποιήσῃ περὶ τῶν ὑμετέρων αὐτῶν βουλευσασθαι. ὅτε μὲν γὰρ ἀκούοιτε τοὺς ἐν ἄστει τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχειν, μικρὰς ἐλπίδας εἶχετε τῆς κατ' ὁδοῦ, ἡγούμενοι τὴν ὑμετέραν ὁμόνοϊαν μέγιστον κακὸν εἶναι τῇ ὑμετέρᾳ φυγῇ· ἐπειδὴ δὲ πυνθάνοισθε τοὺς μὲν τρισχιλίουں στασιάζοντας, τοὺς δ' ἄλλους πολίτας ἐκκεκηρυγμένους, τοὺς δὲ τριάκοντα μὴ τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας, πλείους δ' ὄντας τοὺς ὑπὲρ αὐτῶν δεδιότας ἢ τοὺς ὑμῖν πολεμοῦντας, τότε δὴ καὶ κατιέναι προσεδοκᾶτε καὶ παρὰ τῶν ἐχθρῶν λήψεσθαι δίκην. ταῦτα γὰρ τοῖς θεοῖς εὐχέσθε, ἅπερ ἐκείνους ἐωρᾶτε ποιοῦντας, ἡγούμενοι διὰ τὴν τῶν τριάκοντα πονηρίαν πολὺ μᾶλλον σωθήσεσθαι ἢ
- 23 διὰ τὴν τῶν φευγόντων δύναμιν. χρὴ τοίνυν, ὧνδρες δικασταί, τοῖς πρότερον γεγενημένοις παραδείγμασι χρωμένους βουλευέσθαι περὶ τῶν μελλόντων ἔσεσθαι, καὶ τούτους ἡγεῖσθαι δημοτικωτάτους, οἵτινες ὁμονοεῖν ὑμᾶς βούλονται τοῖς ὅρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένοντας, νομίζοντες καὶ τῆς πόλεως ταύτην ἱκανωτάτην εἶναι σωτηρίαν καὶ τῶν ἐχθρῶν μεγίστην τιμωρίαν· οὐδὲν γὰρ ἂν εἴη αὐτοῖς χαλεπώτερον τούτων, πυνθάνεσθαι μὲν ἡμᾶς μετέχοντας τῶν πραγμάτων, αἰσθάνεσθαι δ' οὕτως διακει-

§ 22, 9. Post ἐκκεκηρυγμένους sequebatur ἐκ τοῦ ἄστεος, quae delenda esse primus monuit Dobraeus. Ib. 10 ὑπὲρ αὐτῶν dedi pro ὑπὲρ ἡμῶν suadente Dobraeo, quamvis sit, quod pro vulgata lectione possit afferri. Ib. 11 τότε δὴ. Vulgo τότε ἤδη. Ib. 15. Post δύναμιν omisi κατιέναι, quod interpretamentum esse perspexit Sauppius.

§ 23, 5 βούλονται — ἐμμένοντας Reiskius pro βουλόμενοι ἐμμένουσι, cf. § 28, probante Dobraeo, qui vs. 8 post τούτων delendum esse vidit ἢ.

μένους τοὺς πολίτας ὥσπερ μηδενὸς ἐγκλήματος πρὸς
 24 ἀλλήλους γεγενημένου. χρὴ δ' εἰδέναι, ὧνδρες δικασταί,
 ὅτι οἱ φεύγοντες τῶν ἄλλων πολιτῶν ὡς πλείστους καὶ
 διαβεβλήσθαι καὶ ἡτιμῶσθαι βούλονται, ἐλπίζοντες τοὺς
 ὑφ' ὑμῶν ἀδικουμένους ἑαυτοῖς ἔσεσθαι συμμάχους, τοὺς
 δὲ συκοφάντας εὐδοκιμεῖν εὕξαιντ' ἂν παρ' ὑμῖν καὶ μέγα
 δύνασθαι ἐν τῇ πόλει· τὴν γὰρ τούτων πονηρίαν ἑαυτῶν
 ἡγοῦνται σωτηρίαν.

25 Ἄξιον δὲ μνησθῆναι καὶ τῶν μετὰ τοὺς τετρακοσίους
 πραγμάτων· εὖ γὰρ εἴσεσθ' ὅτι, ἃ μὲν οὗτοι συμβουλεύου-
 σιν, οὐδεπώποθ' ὑμῖν ἐλυσιτέλησεν, ἃ δ' ἐγὼ παραινῶ,
 ἀμφοτέραις ἀεὶ ταῖς πολιτείαις συμφέρει. ἴστε γὰρ Ἐπι-
 p. 174 γένη καὶ Δημοφάνη καὶ | Κλεισθένη ἰδίᾳ μὲν καρπωσα-
 μένους τὰς τῆς πόλεως συμφοράς, δημοσίᾳ δ' ὄντας μεγί-
 26 στων κακῶν αἰτίους. ἐνίων μὲν γὰρ ἔπεισαν ὑμᾶς ἀκρίτων
 θάνατον καταψηφίσασθαι, πολλῶν δ' ἀδίκως δημεῦσαι τὰς
 οὐσίας, τοὺς δ' ἐξελάσαι καὶ ἀτιμῶσαι τῶν πολιτῶν· τοι-
 οῦτοι γὰρ ἦσαν ὥστε τοὺς μὲν ἡμαρτηκότας ἀργύριον
 λαμβάνοντες ἀφιέναι, τοὺς δὲ μηδὲν ἡδίκηκότας εἰς ὑμᾶς
 εἰσιόντες ἀπολλύναι. καὶ οὐ πρότερον ἐπαύσαντο, ἕως
 τὴν μὲν πόλιν εἰς στάσεις καὶ τὰς μεγίστας συμφοράς
 27 κατέστησαν, αὐτοὶ δ' ἐκ πενήτων πλούσιοι ἐγένοντο. ὑμεῖς
 δ' οὕτως διετέθητε· τοὺς μὲν φεύγοντας κατεδέξασθε, τοὺς
 δ' ἀτίμους ἐπιτίμους ἐποιήσατε, ἀλλήλοις δὲ περὶ ὁμονοίας
 ὅρκους ὠμνυτε· τελευτῶντες δ' ἡδιον ἂν τοὺς ἐν τῇ δημο-
 κρατίᾳ συκοφαντοῦντας ἐτιμωρήσασθ' ἢ τοὺς ἄρξαντας ἐν
 τῇ ὀλιγαρχίᾳ. καὶ εἰκότως, ὧνδρες δικασταί· πᾶσι γὰρ
 ἤδη φανερόν ἐστιν ὅτι διὰ μὲν τοὺς ἀδίκως πολιτευομέ-
 νους ἐν τῇ ὀλιγαρχίᾳ δημοκρατία γίγνεται, διὰ δὲ τοὺς
 ἐν τῇ δημοκρατίᾳ συκοφαντοῦντας ὀλιγαρχία δις κατέστη.
 ὥστ' οὐκ ἄξιον τούτοις πολλάκις χρῆσθαι συμβούλοις,
 28 οἷς οὐδ' ἅπαξ ἐλυσιτέλησε πειθομένοις. σκέψασθαι δὲ χρὴ
 ὅτι καὶ τῶν ἐκ Πειραιῶς οἱ μεγίστην δόξαν ἔχοντες καὶ
 μάλιστα κεκινδυνευκότες καὶ πλεῖσθ' ὑμᾶς ἀγάθ' εἰργα-
 σμένοι πολλάκις ἤδη τῷ ὑμετέρῳ πλήθει διεκελεύσαντο

§ 24, 5 εὕξαιντ' ἂν Dobraeus pro δέξαιντ' ἂν, quae formula recte habet § 32.

§ 25, 5 Ἐπιγένη, Δημοφάνη et Κλεισθένη dedi pro Ἐπιγένην, Δημογένην et Κλεισθένην.

§ 26, 4 pro ὥστε malim οἷοι.

§ 27, 3 ἀλλήλοις δέ Dobraeus. Vulgo τοῖς δ' ἄλλοις. Ib. 7 διὰ μὲν τοὺς Cobetus. Vulgo διὰ τοὺς μὲν.

- τοῖς ὄρκοις καὶ ταῖς συνθήκαις ἐμμένειν, ἡγούμενοι ταύτην δημοκρατίας εἶναι φυλακὴν· τοῖς μὲν γὰρ ἐξ ἄστεος ὑπὲρ τῶν παρεληλυθότων ἄδειαν ποιήσιν, τοῖς δ' ἐκ Πειραιῶς οὕτω πλείστον χρόνον τὴν πολιτείαν ἂν παραμεῖναι. οἷς
- 29 ὑμεῖς πολὺ ἂν δικαιότερον πιστεύοιτ' ἢ τούτοις, οἱ φεύγοντες μὲν δι' ἐτέρους ἐσώθησαν, κατελθόντες δὲ συκοφαντεῖν ἐπιχειροῦσιν. ἡγοῦμαι δέ, ὧνδρες δικασταί, τοὺς μὲν τὴν αὐτὴν γνώμην ἔχοντας ἐμοὶ τῶν ἐν ἄστει μεινάντων φανεροὺς γεγενῆσθαι καὶ ὀλιγαρχία καὶ δημοκρατία,
- 30 ὁποῖοί τινές εἰσι πολῖται· τούτων δ' ἄξιον θαυμάζειν, ὅτι ἂν ἐποίησαν, εἴ τις αὐτοὺς εἶασε τῶν τριάκοντα γενέσθαι, οἱ νῦν δημοκρατίας οὔσης ταῦτ' ἐκείνοις πράττουσι, καὶ ταχέως μὲν ἐκ πενήτων πλούσιοι γεγέννηνται, πολλὰς δ' ἀρχὰς ἄρχοντες οὐδεμιᾶς εὐθυναν διδόασιν, ἀλλ' ἀντὶ μὲν ὁμονοίας ὑποψίαν πρὸς ἀλλήλους πεποιήκασιν, ἀντὶ δ' εἰρήνης πόλεμον κατηγγέλκασιν, διὰ τούτους δ' ἄπιστοι
- 31 τοῖς Ἑλλησι γεγενῆμεθα. καὶ τοσοῦτων κακῶν χυτέρων πολλῶν ὄντες αἴτιοι, καὶ οὐδὲν διαφέροντες τῶν τριάκοντα πλὴν ὅτι ἐκεῖνοι μὲν ὀλιγαρχίας οὔσης ἐπεθύμουν τῶν αὐτῶν ὧνπερ οὔτοι, οὔτοι δὲ δημοκρατίας ὧνπερ ἐκεῖνοι, ὅμως οἴονται χρῆναι οὕτως ῥαδίως ὅν ἂν βούλωνται κακῶς ποιεῖν, ὥσπερ τῶν μὲν ἄλλων ἀδικούντων, ἄριστοι
- 32 δ' ἄνδρες αὐτοὶ γεγεννημένοι. καὶ τούτων μὲν οὐκ ἄξιον θαυμάζειν, ὑμῶν δέ, ὅτι οἶεσθε μὲν δημοκρατίαν εἶναι, γίγνεται δ' ὅ τι ἂν οὔτοι βούλωνται, καὶ δίκην διδόασιν οὐχ οἱ τὸ ὑμέτερον πλῆθος ἀδικούντες, ἀλλ' οἱ τὰ σφέτερ' αὐτῶν μὴ τούτοις διδόντες, οἱ δέξαιντ' ἂν μικρὰν εἶναι τὴν πόλιν μᾶλλον ἢ δι' ἄλλους μεγάλην καὶ ἐλευ-
- 33 θέραν, ἡγούμενοι νῦν μὲν διὰ τοὺς τῶν ἐκ Πειραιῶς κινδύνους αὐτοῖς ἐξεῖναι ποιεῖν ὅ τι ἂν βούλωνται, ἐὰν δ' ὕστερον ὑμῖν δι' ἐτέρους σωτηρία γένηται, αὐτοὶ μὲν κατα-

§ 28, 5. Oratio vix satis emphatica. Expectaveris: ἡγούμενοι μόνην ταύτην κτέ. vel μοχ ἱκανωτάτην φυλακὴν, cl. § 23, aut certe aliquid in hunc sensum.

§ 30, 5 εὐθυναν. Vulgo εὐθύνην.

§ 31, 3, 4 τῶν αὐτῶν huc transposui. Legebatur post δημοκρατίας.

§ 32, 5 τούτοις inserui et οἱ pro καὶ scripsi auctore Dobraeo.

§ 33, 3 αὐτοὶ μὲν καταλύσεσθαι. Scheibius τούτους μὲν ἐπιλύσεσθαι. Cod. X. τούτους μὲν ἐπιλύσασθαι; C. αὐτοὺς μὲν ἐπιλύσεσθαι. Hinc reposui, quod sententia requirere videtur, quamvis aliud (v. c. πεπαύσεσθαι) latere posse non negem. Καταλύσεται (pro καταλυθήσεται) reperies apud Xenoph.

λύσεσθαι, ἐκείνους δὲ μεῖζον δυνήσεσθαι· ὥστε τοῦτ' αὐτὸ
 δείσαντες ἐμποδὼν εἰσιν, ἐάν τι δι' ἄλλον ἀγαθὸν ὑμῖν
 34 φαίνεται. τοῦτο μὲν οὖν οὐ χαλεπὸν τῷ βουλομένῳ κατα-
 νοῆσαι· αὐτοί τε γὰρ οὐκ ἐπιθυμοῦσι λανθάνειν, ἀλλ'
 αἰσχύνονται μὴ δοκοῦντες εἶναι πονηροί, ὑμεῖς τε τὰ μὲν
 αὐτοὶ ὁρᾶτε τὰ δ' ἐτέρων πολλῶν ἀκούετε. ἡμεῖς δέ, ὧν-
 δρες δικασταί, δίκαιον μὲν ἡγούμεθ' εἶναι πρὸς πάντας
 ὑμᾶς τοὺς πολίτας ταῖς συνθήκαις καὶ τοῖς ὅρκοις ἐμμέ-
 35 νειν, ὅμως δέ, ὅταν μὲν ἴδωμεν τοὺς τῶν κακῶν αἰτίους
 δίκην διδόντας, τῶν τότε περὶ ὑμᾶς γεγενημένων μεμνη-
 μένοι συγγνώμην ἔχομεν, ὅταν δὲ φανεροὶ γένησθε τοὺς
 μηδὲν αἰτίους ἐξ ἴσου τοῖς ἀδικοῦσι τιμωρούμενοι, τῇ
 αὐτῇ ψήφῳ πάντας ἡμᾶς εἰς ὑπο.....

Cyropaed. I, 6 § 9. Mox vs. 4, 5 τοῦτ' αὐτὸ δείσαντες Scheibii coniectura
 est pro τὸ αὐτὸ πάντες. Eidem obsecutus dedi δι' ἄλλον pro δι' ἄλλων.

§ 34, 3. ὑμεῖς τε. Vulgo ὑμεῖς δέ.

ΚΑΤΑ ΔΙΟΓΕΙΤΟΝΟΣ.

ΥΠΟΘΕΣΙΣ ΔΙΟΝΥΣΙΟΥ ΤΟΥ ΑΛΙΚΑΡΝΑΣΕΩΣ.

Διόδοτος, εἰς τῶν μετὰ Θρασύλου καταλεγέντων ἐν τῷ Πελοποννησιακῷ πολέμῳ, μέλλων ἐκπλεῖν εἰς τὴν Ἀσίαν ἐπὶ Γλαυκίππου ἄρχοντος, ἔχων νήπια παιδιά, διαθήκας ἐποιήσατο, καταλιπὼν αὐτοῖς ἐπιτροπον τὸν ἑαυτοῦ μὲν ἀδελφόν, Διογείτονα, τῶν δὲ παιδίων θειὸν τε καὶ πάππον ἀπὸ μητρός. αὐτὸς μὲν οὖν ἐν Ἐφέσῳ μαχόμενος ἀποθνήσκει· Διογείτων δὲ πᾶσαν τὴν οὐσίαν τῶν ὀρφανῶν διαχειρισάμενος, καὶ ἐκ πολλῶν πάνυ χρημάτων οὐδὲν ἀποδείξας αὐτοῖς, ἔτι περιῶν κατηγορεῖται πρὸς ἑνὸς τῶν μεираκίων δοκιμασθέντος κακῆς ἐπιτροπῆς. λέγει δὲ κατ' αὐτοῦ τὴν δίκην ὁ τῆς ἐκείνου μὲν θυγατριδῆς, τῶν δὲ μεираκίων ἀδελφῆς ἀνὴρ.

- 1 Εἰ μὲν μὴ μεγάλ' ἦν, ὧνδρες δικασταί, τὰ διαφέροντα, οὐκ ἂν ποτ' εἰς ὑμᾶς εἰσελθεῖν τούτους εἴασα, νομίζων αἰσχιστον εἶναι πρὸς τοὺς οἰκείους διαφέρεσθαι, εἰδὼς δ' ὅτι οὐ μόνοι οἱ ἀδικοῦντες χεῖρους ὑμῖν εἶναι δοκοῦσιν, ἀλλὰ καὶ οἵτινες ἂν ἔλαττον ὑπὸ τῶν προσηκόντων ἔχοντες ἀνέχεσθαι μὴ δύνωνται· ἐπειδὴ μέντοι, ὧνδρες δικασταί, πολλῶν χρημάτων ἀπεστέρηνται καὶ πολλὰ καὶ δεινὰ πεπονθότες ὑφ' ὧν ἥκιστ' ἐχρῆν, ἐπ' ἐμὲ κηδεστήν ὄντα
- 2 κατέφυγον, ἀνάγκη μοι γεγένηται εἰπεῖν ὑπὲρ αὐτῶν. ἔχω δὲ τούτων μὲν ἀδελφήν, Διογείτονος δὲ θυγατριδὴν, καὶ πολλὰ δεηθεῖς ἀμφοτέρων τὸ μὲν πρῶτον ἔπεισ' αὐτοὺς

Argum. Oratio habita post finem belli Peloponnesiaci. *Dobraeus.* In hac oratione emendanda usus sum praeter alios libros Italicos recentiores egregio codice Laurentiano, quem aliquot annis abhinc Florentiae excussi. Seculi est XII, membranaceus, notatus in Bandini catalogo Pl. LIX. 15. Ib. 7 αὐτοῖς, codd. mei. Vulgo, αὐτός.

§ 1, 4. μόνοι. Vulgo μόνον.

τοῖς φίλοις ἐπιτρέψαι δίαιταν, περὶ πολλοῦ ποιούμενος τὰ τούτων πράγματα μηδένα τῶν ἄλλων εἰδέναι· ἐπεὶ δ' ὁ Διογείτων ἅ φανερώς ἔχων ἐξηλέγχετο, περὶ τούτων οὐδενὶ τῶν αὐτοῦ φίλων ἐτόλμα πείθεσθαι, ἀλλ' ἐβουλήθη καὶ φεύγειν δίκας καὶ μὴ οὔσας διώκειν καὶ ὑπομεῖναι τοὺς ἐσχάτους κινδύνους μᾶλλον ἢ τὰ δίκαια ποιήσας ἀπηλλάχθαι τῶν πρὸς τούτους ἐγκλημάτων, ὑμῶν δέομαι, 3 ἔὰν μὲν ἀποδείξω οὕτως αἰσχροῦς αὐτοὺς ἐπιτετροπευμένους ὑπὸ τοῦ πάππου ὥς οὐδεὶς πρόποθ' ὑπὸ τῶν οὐδὲν προσηκόντων ἐν τῇ πόλει, βοηθεῖν αὐτοῖς τὰ δίκαια, εἰ δὲ μή, τούτῳ μὲν ἅπαντα πιστεύειν, ἡμᾶς δ' εἰς τὸν λοιπὸν χρόνον ἡγεῖσθαι χείρους εἶναι. ἐξ ἀρχῆς δ' ὑμᾶς περὶ αὐτῶν διδάξαι πειράσομαι.

4 Ἀδελφοὶ ἦσαν, ὧνδρες δικασταί, Διόδοτος καὶ Διογείτων ὁμοπάτριοι καὶ ὁμομήτριοι, καὶ τὴν μὲν ἀφανῆ οὐσίαν ἐνείμαντο, τῆς δὲ φανεράς ἐκοινώνουν. ἐργασαμένου δὲ Διοδότου κατ' ἐμπορίαν πολλὰ χρήματα πείθει αὐτὸν λαβεῖν Διογείτων τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα, ἥπερ ἦν αὐτῷ μόνη· καὶ γίνονται αὐτῷ υἱοὶ δύο καὶ θυγά- 5 τηρ. χρόνῳ δὲ καταλεγείς Διόδοτος μετὰ Θρασύλου τῶν ὀπλιτῶν, καλέσας τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα, ἀδελφιδὴν οὔσαν, καὶ τὸν ἐκείνης μὲν πατέρα, αὐτοῦ δὲ κηδεστὴν καὶ ἀδελφὸν, πάππον δὲ τῶν παιδίων καὶ θεῖον, ἡγούμενος διὰ ταύτας τὰς ἀνάγκας οὐδενὶ μᾶλλον προσήκειν δικαίῳ περὶ τοὺς αὐτοῦ παῖδας γενέσθαι, διαθήκην αὐτῷ δίδωσι καὶ πέντε τάλαντ' ἀργυρίου 6 παρακαταθήκην· ναυτικὰ δ' ἀπέδειξεν ἐκδεδομέν' ἑπτὰ τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς...., δισχιλίας δ' ὀφειλόμενας ἐν Χερρονήσῳ. ἐπέσκηψε δέ, ἔάν τι πάθῃ, τάλαντον μὲν ἐπιδοῦναι τῇ γυναικὶ καὶ τὰν τῷ δωματίῳ δοῦ-

§ 4, 5. ἑαυτοῦ *haud scio an melius abesset propter sequentia*: ἥπερ — μόνη. Ib. 6. υἱοὶ δύο. *Codd. quos vidi omnes. Vulgo δύο υἱοί.*

§ 5, 1. Post χρόνῳ δὲ *omisi interpretamentum ὕστερον*. Ib. quod vulgo post Θρασύλου sequitur τοῦ ἐπὶ *omisi cum codd. meis omnibus*. Τῶν ὀπλιτῶν iunge cum καταλεγείς et cf. *Lys. XXX, § 8*: ὥστ' οὐδὲ τῶν τρισχιλίων κατελέγην. Ibidem 3 expunxi ὁμοπάτριον post ἀδελφόν, *stolide repetitum ex § 4*. Si genuinum esset, *Lysias opinor addidisset καὶ ὁμομήτριον*. Ib. 6. post παῖδας sequebatur ἐπιτρόπῳ, quod cum *codd. meis delendum putavi*. Cf. § 23, 2.

§ 6, 1. ἀπέδειξεν. *Vulgo ἐπέδειξεν*. Cf. § 14. Ib. 2 *Lacuna posset expleri ex § 15*, si ibi satis constaret de vera lectione. Ib. 4. δοῦναι suspectum. Τὰν τῷ δωματίῳ sunt ista εἴκοσι μνᾶς κτέ. Cf. *XII, § 10*. Mox (6) *delevi στατήρας ante Κυζικηνούς*. Cf. *ib. § 11*.

ναι, τάλαντον δὲ τῇ θυγατρὶ. κατέλιπε δὲ καὶ εἴκοσι
 7 μνᾶς τῇ γυναικὶ καὶ τριάκοντα Κυζικηνούς. ταῦτα δὲ
 πράξας καὶ οἶκοι ἀντίγραφα καταλιπὼν ὥχeto στρα-
 τευσόμενος. ἀποθανόντος δ' ἐκείνου ἐν Ἐφέσῳ Διογεί-
 των τὴν μὲν θυγατέρ' ἐκρυπτε τὸν θάνατον τάνδρός,
 καὶ τὰ γράμματα λαμβάνει ἃ κατέλιπε σεσημασμένα,
 φάσκων τὰ ναυτικὰ χρήματα δεῖν ἐκ τούτων τῶν γραμμα-
 8 τείων κομίσασθαι. ἐπεὶ δὲ χρόνῳ ἐδήλωσε τὸν θάνα-
 τον αὐτοῖς καὶ ἐποίησαν τὰ νομιζόμενα, τὸν μὲν πρῶτον
 ἐνιαυτὸν ἐν Πειραιεῖ ἐδιητῶντο· ἅπαντα γὰρ αὐτοῦ κατε-
 λείπτο τὰπιτήδεια· ἐκείνων δ' ἐπιλιπόντων τοὺς μὲν
 παῖδας εἰς ἄστὺ ἀναπέμπει, τὴν δὲ μητέρ' αὐτῶν ἐκδίδω-
 σιν ἐπιδούς πεντακισχιλίας δραχμάς, χιλίαις ἔλαττον ὢν
 9 ἀνὴρ αὐτῇ ἔδωκεν. ὀγδόῳ δ' ἔτει δοκιμασθέντος μετὰ
 ταῦτα τοῦ πρεσβυτέρου τοῖν μεираκίοιν, καλέσας αὐτοὺς
 εἶπε Διογείτων ὅτι καταλίποι αὐτοῖς ὁ πατήρ εἴκοσι μνᾶς
 ἀργυρίου καὶ τριάκοντα στατήρας. »ἐγὼ οὖν πολλὰ τῶν
 ἑμαντοῦ δεδαπάνηκ' εἰς τὴν ὑμετέραν τροφήν. καὶ ἔως μὲν
 εἶχον, οὐδέν μοι διέφερε· νυνὶ δὲ καὶ αὐτὸς ἀπόρως
 διάκειμαι. σὺ οὖν, ἐπειδὴ δεδοκίμασαι καὶ ἀνὴρ γεγένη-
 10 σαι, σκόπει αὐτὸς ἤδη πόθεν ἔξεις τὰπιτήδεια.» ταῦτ'
 ἀκούσαντες ἐκπεπληγμένοι καὶ δακρύοντες ὥχοντο πρὸς
 τὴν μητέρα, καὶ παραλαβόντες ἐκείνην ἤκον· πρὸς ἐμέ,
 οἰκτρῶς ὑπὸ τοῦ πάθους διακείμενοι, κλάοντες καὶ
 παρακαλοῦντές με μὴ περιδεῖν αὐτοὺς ἀποστερηθέντας
 τῶν πατρώων μηδ' εἰς πτωχείαν καταστάντας, ὑβρισμέ-
 νους ὑφ' ὧν ἤκιστ' ἐχρῆν, ἀλλὰ βοηθῆσαι καὶ τῆς ἀδελ-
 11 φῆς ἔνεκα καὶ σφῶν αὐτῶν. πολὺ ἂν εἴη ἔργον λέγειν,
 ὅσον πένθος ἐν τῇ ἐμῇ οἰκίᾳ ἦν ἐν ἐκείνῳ τῷ χρόνῳ.
 τελευτῶσα δ' ἡ μήτηρ αὐτῶν ἠντιβόλει με καὶ ἰκέτευε

§ 7, 5. Fortasse: καὶ τὰ γραμματεῖα λαμβάνει — δεῖν ἐκ τούτων [τῶν
 γραμματείων] κομίσασθαι. Supra (3) post στρατευσόμενος delevi additamentum
 μετὰ Θρασύλου petitum e § 5.

§ 8, 1. Ita mei. Vulgo τῷ χρόνῳ. Ib. 3. Vulgo διητῶντο. Ib. in Lau-
 rentiano ἐν superscr. m. rec. Ἀν Πειραιοῖ? Ib. 4. ἐπιλιπόντων Emperius:
 ἐπιλειπόντων Scheibius.

§ 10, 3. Omisi vocabula καὶ ἀθλίως ἐκπεπτωκότες quae aut corrupta aut
 interpolata (ad interpretandum, opinor, τοῦ πάθους) sequuntur post διακείμενοι.
 Cf. Dobraeus ad h. l. Ibidem κλάοντες reposui pro κλαίοντες.

§ 11, 3. Vulgo ἠντιβόλει. Correxuit Cobetus. Ib. 4. Vulgo αὐτῆς et mox
 (6) αὐτήν. Ib. 5. Vulgo πρότερον μή. Reposui lectionem optimi codicis Lau-
 rentiani. Reliqui mei εἰ μὴ καί.

συναγαγεῖν αὐτῆς τὸν πατέρα καὶ τοὺς φίλους, εἰποῦσ
 ὅτι, εἰ καὶ μὴ πρότερον εἴδισται λέγειν ἐν ἀνδράσι, τὸ
 μέγεθος αὐτὴν ἀναγκάσει τῶν συμφορῶν περὶ τῶν σφετέ-
 12 ρων κακῶν δηλῶσαι πάντα πρὸς ἡμᾶς. ἐλθὼν δ' ἐγὼ
 ἡγανάκτουν μὲν πρὸς Ἡγήμονα τὸν ἔχοντα τὴν τούτου
 θυγατέρα, λόγους δ' ἐποιούμην πρὸς τοὺς ἄλλους ἐπιτη-
 δείους, ἡξίου δὲ τοῦτον εἰς ἔλεγχον ἵεναι περὶ τῶν
 πραγμάτων. Διογείτων δὲ τὸ μὲν πρῶτον οὐκ ἤθελε,
 τελευτῶν δ' ὑπὸ τῶν φίλων ἡναγκάσθη. ἐπειδὴ δὲ συνήλ-
 θομεν, ἤρετ' αὐτὸν ἡ γυνή, τίνα ποτὲ ψυχὴν ἔχων ἀξιοῖ
 15 περὶ τῶν παίδων τοιαύτη γνώμη χρῆσθαι, »ἀδελφὸς μὲν
 ὢν τοῦ πατρὸς αὐτῶν πατὴρ δ' ἐμός, θεῖος δ' αὐτοῖς καὶ
 πάππος. καὶ εἰ μηδέν' ἀνθρώπων ἡσχύνου, τοὺς γε θεοὺς
 ἐχρῆν σε" φησί »δεδιέναι· ὅς ἔλαβες μὲν, ὅτ' ἐκείνος
 ἐξέπλει, πέντε τάλαντα παρ' αὐτοῦ παρακαταθήκην. καὶ
 περὶ τούτων ἐγὼ ἐθέλω τοὺς παῖδας παραστησαμένη καὶ
 τούτους καὶ τοὺς ὕστερον ἐμαυτῇ γενομένους ὁμόσαι ὅπου
 ἂν οὗτος λέγῃ. καίτοι οὐχ οὕτως ἐγὼ εἰμι ἀθλία, οὐδ'
 οὕτω περὶ πολλοῦ ποιοῦμαι χρήματα, ὥστ' ἐπιорκήσασα
 κατὰ τῶν παίδων τῶν ἐμαυτῆς τὸν βίον λιπεῖν, ἀδίκως δ'
 14 ἀφελέσθαι τὴν τοῦ πατρὸς οὐσίαν." ἔτι τοίνυν ἐξήλεγχεν
 αὐτὸν ἑπτὰ τάλαντα κεκομισμένον ναυτικὰ καὶ τετρακισ-
 χιλίας δραχμάς, καὶ τούτων τὰ γράμματ' ἀπέδειξεν· ἐν
 γὰρ τῇ ἐξοικίσει, ὅτ' ἐκ Κολλυτοῦ ἐξωκίζετ' εἰς τὴν Φαί-
 δρου οἰκίαν, τοὺς παῖδας περιτυχόντας ἐκβεβλημένῳ τῷ
 15 βιβλίῳ ἐνεγκεῖν πρὸς αὐτήν. ἀπέφηνε δ' αὐτὸν ἑκατὸν
 μνᾶς κεκομισμένον ἐγγείους ἐπὶ τόκῳ δεδανεισμένας χἀτέ-
 ρας δισχιλίας δραχμάς κ' ἅπιπλα πολλοῦ ἄξια· φοιτᾶν δὲ
 καὶ σῖτον αὐτοῖς ἐκ Χερρονήσου καθ' ἕκαστον ἐνιαυτόν.
 »ἔπειτα σὺ ἐτόλμησας" ἔφη »εἰπεῖν, ἔχων τοσαῦτα χρή-
 ματα, ὥς δισχιλίας δραχμάς ὁ τούτων πατὴρ κατέλιπε
 καὶ τριάκοντα στατήρας, ἅπερ ἐμοὶ καταλειφθέντ' ἐκείνου
 16 τελευτήσαντος ἐγὼ σοι ἔδωκα; κἀκβαλεῖν τούτους ἡξίωκας

§ 13, 3. τοὺς γε θεοὺς. Vulgo τοὺς θεοὺς. Ib. 6 ἐθέλω. Vulgo θέλω.
 Ib. 8. Codd. mei omnes. Vulgo αὐτὸς λέγῃς. At haec iam dicit conversa ad
 amicos, ut apparet ex τοῦ πατρός. Ib. 10 λιπεῖν Dobraeus. Vulgo καταλιπεῖν.
 Fortasse ἂν λιπεῖν?

§ 14, 2. αὐτὴ mei. Ib. 4. Vulgo διοικίσει et διωκίζετο. Correxuit Cobetus.
 Ib. 5 pro ἐπιτυχόντας reposui περιτυχόντας. Ib. mei Codd. τῷ, quod revocavi
 pro τῷ (sic Scheibius), ut iam edidit Bekkerus. Ib. 6. vulgo αὐτήν.

§ 15, 1. ἑκατὸν μνᾶς. Suspicio: εἴκοσι μνᾶς (i. e. 2000 drachmas) prop-
 ter sequentia χἀτέρας δισχιλίας δραχμάς.

θυγατριδοῦς ὄντας ἐκ τῆς οἰκίας τῆς αὐτῶν ἐν τριβωνίοις, ἀνυποδῆτους, οὐ μετ' ἀκολούθου, οὐ μετὰ στρωμάτων, οὐ μετ' ἱματίων, οὐ μετ' ἐπίπλων, ἃ ὁ πατήρ αὐτοῖς κατέλιπεν, οὐδὲ μετὰ τῶν παρακαταθηκῶν ἃς ἐκεῖνος
 17 παρὰ σοὶ κατέθετο. καὶ νῦν τοὺς μὲν ἐκ τῆς μητροῖας τῆς ἐμῆς παιδεύεις ἐν πολλοῖς χρήμασιν εὐδαίμονας ὄντας· καὶ ταῦτα μὲν καλῶς ποιεῖς· τοὺς δ' ἐμοὺς ἀδικοῦς, οὓς ἀτίμους ἐκ τῆς οἰκίας ἐκβαλὼν ἀντὶ πλουσίων πτωχοὺς ἀποδείξαι προθυμεῖ. καὶ πὶ τοιούτοις ἔργοις οὔτε τοὺς θεοὺς φοβεῖ, οὔτ' ἐμὲ τὴν συνειδυῖαν αἰσχύνει, οὔτε τὰ δελφοῦ μέμνησαι, ἀλλὰ πάντας ἡμᾶς περὶ ἐλάτ-
 18 τος ποιεῖ χρημάτων." τότε μὲν οὖν, ὧνδρες δικασταί, πολλῶν καὶ δεινῶν ὑπὸ τῆς γυναικὸς ῥηθέντων οὕτω διέ- τέθημεν πάντες οἱ παρόντες ὑπὸ τῶν τούτῳ πεπραγμένων καὶ τῶν λόγων τῶν ἐκείνης, ὁρῶντες μὲν τοὺς παῖδας, οἳ ἦσαν πεπονθότες, ἀναμιμνησκόμενοι δὲ τοῦ ἀποθανόν- τος, ὥς ἀνάξιον τῆς οὐσίας τὸν ἐπίτροπον κατέλιπεν, ἐνθυμούμενοι δ' ὥς χαλεπὸν ἐξευρεῖν ὅτῳ χρὴ περὶ τῶν ἑαυτοῦ πιστεῦσαι ὥστε, ὧνδρες δικασταί, μηδένα τῶν παρόντων δύνασθαι φθέγγασθαι, ἀλλὰ καὶ δακρύοντας μὴ ἥττον τῶν πεπονθότων ἀπιόντας οἴχεσθαι σιωπῇ.

Πρῶτον μὲν οὖν τούτων ἀνάβητέ μοι μάρτυρες.

MARTYRES.

19 Ἀξιῶ τοίνυν, ὧνδρες δικασταί, τῷ λογισμῷ προσέχειν τὸν νοῦν, ἵνα τοὺς μὲν νεανίσκους διὰ τὸ μέγεθος τῶν συμφορῶν ἐλεήσητε, τοῦτον δ' ἅπασι τοῖς πολίταις ἄξιον ὀργῆς ἡγήσησθε. εἰς τοσαύτην γὰρ ὑποψίαν Διογείτων πάν- τας ἀνθρώπους πρὸς ἀλλήλους καθίστησιν, ὥστε μήτε ζῶν-

§ 16, 3. Vulgo μετὰ τῶν ἐπίπλων. Articulum deleui cum Laurentiano. Pronomen autem relativum ἃ referendum ad cuncta, quae enumerantur, non ad solum vocabulum ἐπίπλων.

§ 17, 4. ἀτίμους mei omnes. Vulgo ἀτίμως. Ib. 5. Vulgo προθυμῇ et (6) φοβῇ, αἰσχύνη et (8) πονῇ. Post ἐμὲ omisi interpretamentum τὴν σὴν θυγα- τέρα cum MSS. meis omnibus.

§ 18, 2. Bekkerus coniecit ἐλεινῶν. Idem repperi in editionis meae mar- gine notatum, nisi fallor, e coniectura. Ib. 8. Delevi τινα post πιστεῦσαι cum codd. meis. Ib. 10 μὴ ἥττον mei omnes. Vulgo μηδὲν ἥττον, quod fere est nimium.

§ 19, 4. πρὸς ἀλλήλους. Ita mei omnes. Vulgo εἰς ἀλλήλους. Male in- clusit Scheibius, quod teste Taylora libris MSS desint. Videntur tamen neces- saria, neque ullum novi codicem, qui omiserit.

- τας μήτ' ἀποθνήσκοντας μηδὲν μᾶλλον τοῖς οἰκειοτάτοις ἢ
 20 τοῖς ἐχθίστοις πιστεύειν· ὃς ἐτόλμησε τὰ μὲν ἕξαρνος γενέ-
 σθαι, τὰ δὲ τελευτῶν ὁμολογήσας ἔχειν, εἰς δύο παῖδας καὶ
 ἀδελφὴν λῆμμα κἀνάλωμ' ἐν ὀκτῶ ἔτεσιν ἑπτὰ τάλαντ'
 ἀργυρίου καὶ ἑπτακισχιλίας δραχμὰς ἀποδεῖξαι. κεῖς τοῦτ'
 ἦλθεν ἀναισχυντίας, ὥστ' οὐκ ἔχων ὅποι τρέφειε τὰ
 χρήματα, εἰς ὅσον μὲν δυοῖν παῖδοιν κἀδελφῇ πέντ' ὀβολοὺς
 τῆς ἡμέρας ἐλογίζετο, εἰς ὑποδήματα δὲ κεῖς γναφεῖον
 κεῖς κουρεῖον οὐκ ἦν αὐτῷ κατὰ μῆν' οὐδὲ κατ' ἐνιαυ-
 τὸν γεγραμμένα, συλλήβδην δὲ παντὸς τοῦ χρόνου πλεῖν
 21 ἢ τάλαντον ἀργυρίου. εἰς δὲ τὸ μνημα τοῦ πατρὸς οὐκ
 ἀναλώσας πέντε καὶ εἴκοσι μνᾶς ἐκ πεντακισχιλίων δραχ-
 μῶν, τὸ μὲν ἡμισυ αὐτῷ τίθησι, τὸ δὲ τούτοις λελόγισται.
 εἰς Διονύσια τοίνυν, ὧνδρες δικασταί, (οὐκ ἄτοπον γάρ
 μοι δοκεῖ καὶ περὶ τούτου μνησθῆναι) ἑκκαίδεκα δραχμῶν
 ἀπέφαινε ἐωνημένον ἀρνίον, καὶ τούτων τὰς ὀκτῶ δραχ-
 μὰς ἐλογίζετο τοῖς παισίν· ἐφ' ᾧ ἡμεῖς οὐχ ἥκιστ' ὠργί-
 σθημεν. οὕτως, ὧνδρες, ἐν ταῖς μεγάλαις ζημίαις ἐνίστ'
 οὐχ ἥττον τὰ μικρὰ λυπεῖ τοὺς ἀδικουμένους· λίαν γὰρ
 22 φανεράν τὴν πονηρίαν τῶν ἀδικούντων ἐπιδείκνυσιν. εἰς
 τοίνυν τὰς ἄλλας ἐορτὰς καὶ θυσίας ἐλογίσατ' αὐτοῖς
 πλεῖν ἢ τετρακισχιλίας δραχμὰς ἀναλωμένας ἑτερά τε
 παμπληθῇ, ἃ πρὸς τὸ κεφάλαιον συνελογίζετο, ὥσπερ
 διὰ τοῦτ' ἐπίτροπος τῶν παιδίων καταλειφθεὶς, ἵνα γράμ-
 ματ' αὐτοῖς ἀντὶ χρημάτων ἀποδείξειε καὶ πενεστάτους
 ἀντὶ πλουσίων ἀποφήνειε, καὶ ἵνα, εἰ μὲν τις αὐτοῖς πα-
 τρικὸς ἐχθρὸς ἦν, ἐκείνου μὲν ἐπιλάθωνται, τῷ δ', ἐπεὶ
 23 τῶν πατρῶων εἰσὶν ἀπεστερημένοι, πολεμῶσι. καίτοι εἰ

§ 20, 2. λῆμμα καὶ ἀνάλωμα. Noli λῆμμα intelligere de patrimonii
 puerorum annuo reddito, ut hoc detracto, sumtus auctore Diogitone effecerint
 summam, quae in textu memoratur. Obstat enim, ut alia taceam, § 23, cl.
 § 23. Lege omnino τετρακισχιλίας et intellige τὰ ναυτικά (§ 14), quam
 pecuniam se accepisse D. *infittias ire* non poterat, quia exstabant τὰ γραμματεῖα
 (§ 14 cl. § 28). Itaque ut angustiis se expediret, affirmabat se hanc summam
 (τὸ λῆμμα) pueris educandis totam impendisse (ἀναλῶσαι). Cf. Dionysii ar-
 gum.: ἐκ πολλῶν πάνυ χρημάτων οὐδὲν ἀποδείξας. Ib. 6 vulgo παιδίον, quod
 hic ferri nequit. Ib. 8. Mei codd. εἰς κουρέως κατὰ μῆνα οὐκ ἦν αὐτῷ
 οὐκ ἐκτέ, de qua scriptura nondum habeo quod statuam.

§ 22, 3. Vulgo πλέον et ἀνηλωμένας. Ib. 4. malim ὥσπερ δὴ διὰ κτέ.
 Ib. 8, 9. Cod. optimus Laurentianus: τῷ δ' ἐπι (sic) τῶν πατρῶων (om.
 εἰσὶν) ἀπεστερημένοι, et ita alius, nisi quod habet ἐπί. Suspicio: τῷ δεδι
 τῶν πατρῶων ἀπεστερημένοι πολεμῶσι.

§ 23, 1. ἠβούλετο. Mei codd. Vulgo ἐβούλετο. Ib. 5. ἀπηλλαγμένον et

ἡβούλετο δίκαιος εἶναι περὶ τοὺς παῖδας, ἐξῆν αὐτῷ, κατὰ τοὺς νόμους οἳ κεῖνται περὶ τῶν ὀρφανῶν καὶ τοῖς ἀδυνάτοις τῶν ἐπιτρόπων καὶ τοῖς δυναμένοις, μισθῶσαι τὸν οἶκον ἀπηλλαγμένον πολλῶν πραγμάτων, ἢ γῆν πριάμενον ἐκ τῶν προσιόντων τοὺς παῖδας τρέφειν· καὶ ὁπότερον τούτων ἐποίησεν, οὐδενὸς ἂν ἦττον Ἀθηναίων πλούσιοι ἦσαν. νῦν δέ μοι δοκεῖ οὐδεπώποτε διανοηθῆναι ὡς φανερὰν καταστήσονται τὴν οὐσίαν, ἀλλ' ὡς αὐτὸς ἔξων τὰ τούτων, ἡγούμενος δεῖν τὴν αὐτοῦ πονηρίαν κληρονόμον
24 εἶναι τῶν τοῦ τεθνεῶτος χρημάτων. τὸ δὲ πάντων δεινότατον, ὧνδρες δικασταί· οὗτος γὰρ συντριηραρχῶν Ἀλέξιδι τῷ Ἀριστοδίκου, φάσκων δυοῖν δεούσας πεντήκοντα μνᾶς ἐκείνῳ συμβαλέσθαι, τὸ ἥμισυ τούτοις ὀρφανοῖς οὔσι λελόγισται, οὓς ἡ πόλις οὐ μόνον παῖδας ὄντας ἀτελεῖς ἐποίησεν, ἀλλὰ καὶ ἐπειδὰν δοκιμασθῶσιν ἐνιαυτὸν ἀφῆκεν ἀπασῶν τῶν λειτουργιῶν. οὗτος δὲ πάππος ὢν παρὰ τοὺς νόμους τῆς ἑαυτοῦ τριηραρχίας παρὰ
25 τῶν αὐτοῦ θυγατριδῶν τὸ ἥμισυ πράττεται. καὶ ἀποπέμψας εἰς τὸν Ἀδρίαν ὀλκάδα δυοῖν ταλάντοις, ὅτε μὲν ἀπέστελλεν, ἔλεγε πρὸς τὴν μητέρ' αὐτῶν ὅτι τῶν παίδων ὁ κίνδυνος εἴη, ἐπεὶ δ' ἐσώθη καὶ ἐδιπλασίασεν, αὐτοῦ τὴν ἐμπορίαν ἔφασκεν εἶναι. καίτοι εἰ μὲν τὰς ζημίας τούτων ἀποδείξει, τὰ δὲ σωθέντα τῶν χρημάτων αὐτὸς ἔξει, ὅποι μὲν ἀνάλωται τὰ χρήματα, οὐ χαλεπῶς εἰς τὸν λόγον ἐγγράψει, ῥαδίως δ' ἐκ τῶν ἀλλοτρίων αὐτὸς πλουτήσῃ.
26 καθ' ἕκαστον μὲν οὖν, ὧνδρες δικασταί, πολὺ ἂν εἴη ἔργον πρὸς ὑμᾶς λογίζεσθαι· ἐπειδὴ δὲ μόλις παρ' αὐτοῦ παρέλαβον τὰ γράμματα, μάρτυρας ἔχων ἡρώτων Ἀριστόδικον τὸν ἀδελφὸν τὸν Ἀλέξιδος (αὐτὸς γὰρ ἐτύγχανε τετελευτηκώς) εἰ ὁ λόγος αὐτῷ εἴη ὁ τῆς τριηραρχίας, ὁ δ' ἔφασκεν εἶναι, καὶ ἐλθόντες οἴκαδ' εὔρομεν Διογείτονα τέτταρας καὶ εἴκοσι μνᾶς ἐκείνῳ συμβεβλημένον εἰς τὴν
27 τριηραρχίαν. οὗτος δ' ἀπέδειξε δυοῖν δεούσας πεντήκοντα

πριάμενον pro nominativis Dobraeus, qui deinde male mutat sententiam. Emen-
dationem planissime confirmant mei codd. Ib. 6. In meis est ὁπότερα, non
male. Ib. 9 καταστήσονται. Egregie codd. mei pro vulgata lectione καταστήσων.

§ 24, 1. τὸ. Vulgo ὁ. Ib. ὧνδρες δικασταί pro ὦ δικασταί. Ib. 3 τοῖς
pro τοῖς Reiskius, lenius quam Scheibius, qui edidit τούτων αὐτοῖς.

§ 25, 7. Vulgo ἀνήλωται. Ib. 2 τὴν Ἀδρίαν Laurentianus, quare vide
an articulus debeat scribis huius nominis genus ignorantibus.

§ 26, 5. Post εἴη repetivi articulum.

μνᾶς ἀναλωκέναι, ὥστε τούτοις λελογίσθαι ὅσον περ ὅλον τὰνάλωμ' αὐτῷ γεγένηται. καίτοι τί αὐτὸν οἶεσθε πεποιηκέναι περὶ ὧν αὐτῷ οὐδεὶς σύνοιδεν ἀλλ' αὐτὸς μόνος διεχείριζεν, ὅς ἂ δι' ἐτέρων ἐπράχθῃ καὶ οὐ χαλεπὸν ἦν περὶ τούτων πυθέσθαι, ἐτόλμησε ψευδάμενος τέτταρσι καὶ εἴκοσι μναῖς τοὺς αὐτοῦ θυγατριδοῦς ζημιῶσαι; Καί μοι ἀνάβητε τούτων μάρτυρες.

MARTYRES.

- 28 Τῶν μὲν μαρτύρων ἀκηκόατε, ὦνδρες δικασταί· ἐγὼ δ' ὅσα τελευτῶν ὡμολόγησεν ἔχειν αὐτὸς χρήματα, ἑπτὰ τάλαντα καὶ τετταράκοντα μνᾶς, ἐκ τούτων αὐτῷ λογι-
οῦμαι, πρόσοδον μὲν οὐδεμίαν ἀποφαίνων, ἀπὸ δὲ τῶν ὑπαρχόντων ἀναλίσκων, καὶ θήσω ὅσον οὐδεὶς πώποτ' ἐν τῇ πόλει εἰς δύο παῖδας κάδελφὴν καὶ παιδαγωγὸν καὶ θεράπαιναν χιλίας δραχμὰς ἐκάστου ἐνιαυτοῦ, μικρῷ
29 ἔλαττον ἢ τρεῖς δραχμὰς τῆς ἡμέρας. ἐν ὀκτῶ αὗται ἔτεσι γίνονται ὀκτακισχίλιαι δραχμαί, καὶ ἀποδείκνυνται ἐξ τάλαντα περιόντα τῶν ἑπτὰ ταλάντων καὶ εἴκοσι μναῖ τῶν τετταράκοντα μνῶν· οὐ γὰρ ἂν δύναιτ' ἀποδεῖξαι οὔθ' ὑπὸ ληστῶν ἀπολωλεκῶς οὔτε ζημίαν ὠφληκῶς οὔτε χρήσταις ἀποδεδωκῶς. . . . .

§ 27, 1. ἀπέδειξε pro ἐπέδειξε dedi monente v. den Essio. Ib. 2. Vulgo ἀνηλωκέναι.

§ 26, 1 et § 28, 1. Vulgo ὦ δικασταί.

§ 28, 2. ἔχειν αὐτός mei codd. Vulgo αὐτὸς ἔχειν. Ib. 3. αὐτῷ e meis dedi pro αὐτῶν.

§ 29, 2. καὶ ἀποδείκνυνται. Verba καὶ ἀποδείκνυνται codd. mei omittunt, quare fortasse, eiecto emblemate, reponendum: καὶ ἐξ τάλαντα (nempe γίνονται) τὰ περιόντα κτέ. Mox (5) cum meis MSS. deleui articulum ante ληστῶν. Supra (4) fortasse legendum: δύναιτ' αὐτ' ἀποδεῖξαι κτέ. Reiskius proposuit ἀπολωλεκῶς οὐδέν. Ib. 3, 4. τῶν τετταράκοντα μνῶν inseruit Marklandus. Ib. 5. ὠφληκῶς pro εἰληφῶς Emperius.

ADDENDA.

Ad iudicium de Lysia. Quo tempore Dionysii Halicarnasensis de Lysia iudicium corripiebam, ad manus mihi non erat collatio optimi codicis Laurentiani, quam olim a me Florentiae confectam amiseram. Ea igitur ope destitutus confugeram ad collationem codicis Ambrosiani D. 119 sup., qui quamvis multo recentior (seculi enim est XV ineuntis) minime tamen spernendus esse videtur. Postea tamen felici casu reperta quam amiseram egregii libri collatione usus sum in emendanda Lysiae oratione *contra Diogitonem*. Itaque nunc ex illo codice afferam, quas in iudicio de nostro praeter Ambrosiani scripturas exhibet lectiones memorabiles. § 1, 16. γενομένων. Ib. 20 om. εὐδοκιμῶν. § 2, 9 om. γε. Recte. § 3, 3 ἀπεδείξατο. Recte. Ib. 7. καὶ σεμνὰ καὶ περιττά. Ib. 12. μεταφοραῖς pro μεταβολαῖς. Quantocyus recipiatur. § 4, 13 σαφῶς. Fortasse recte. Ib. 15 om. χρώμενος. Optime. Ib. 20 μιμήσασθαι. Ib. 23 om. τι. § 5, 13 pro εὐτελῶς habet τελευκῶς (sic). § 6, 3 ὁ δὲ. Recte. Ib. 5 ὅς οὐχ ὑπολήψεται γιγνόμενα τὰ δηλούμενα ὁρᾶν. Egregia lectio. § 7, 4 om. τῶν. Ib. 7 om. εἶναι. Ib. 15 ἀφελῶς πάνυ καὶ ἀπλῶς. Ib. 27 αὐτὸ τοῦτο. Verissime. § 8, 15 τάξεως, sed prima syllaba correctā manu recentiore: prima manus dedisse videtur λέξεως, quod iam de coniectura reposui. In reliquis fere hic codex consentit cum Ambrosiano.

Ad or. 12. — § 5, 3. Bakius suspicatur τῶν ἀδικούντων. At vide Xenophontis Hellen. II. 3 §§ 13, 14. — Ib. § 27, 3. Fortasse sufficit πίστιν ἂν παρ' αὐτοῦ.

Ad or. 15. — § 50, 2 adn. et § 77, 4 adn. Mutavi sententiam. — § 80, 3 delenda videntur vocabula ὡς ἀνδροφόνῳ ὄντι petita ex § 79, 5. 6.

Ad or. 1. — § 1, 3. Nunc malim: εἰ ἦτε pro εἴητε cl. XXXII § 18. — Ib. § 33. Cf. Xenoph. Conviv. VIII § 20.

Ad or. 16. — § 19, 3 suspicabar μικρὸν φθεγγόμενοι. Fortasse tamen verbum vitio caret. Ad sententiam cf. *Philemo* ap. Stob. Append. Flor. p. 11.

Ad or. 25. — § 11, 3 adn. fin. Ita suspicor non propter compositionem, quae bene Graeca est et Lysiaca, sed propter sententiam.

VITIA TYPOGRAPHICA.

<i>Praefatio</i> p. II, vs. 22: arduum	<i>lege</i> arduus.
Pag. 6, 9: τάξεως	» λέξεως.
» 16 adn. ad § 51, 5: quamvir	» quamvis.
» 17 adn. ad § 55, 2: MS.	» MSS. Etiam p. 21 adn. ad § 78, 4.
» 21, § 79, 4: τουτουί	» τουτουί.
» 45, § 89, 7: πατέρα	» πατέρ'.

F.X. BEER
kgl. Hofbuchbinder
in
MÜNCHEN
Lederergasse N: 25.

Lysias

Orationes selectae In Eratosthenem, in Agoratum, de caede Eratosthenis,
pro Manthineo, de affectata tyrannide, in Diogitonem praemisso Dionysii
Halicarnasensis indico de Lysia. In usum scholarum emendatas edidit H. van
Herwerden

Groningae 1863

A.gr.b. 2278

urn:nbn:de:bvb:12-bsb10236915-8